

КРАГУЈЕВАЧКИ „КРАК” ДАРКА ШАРИЋА

Имовина под катанцем, сарадници се размилели

РЕЧ ПОЛИТИЧКИХ АКТЕРА У ГРАДСКОЈ СКУПШТИНИ

Верни коалициони партнери

СТРАНА 5

СТИПЕНДИРАЊЕ НАЈБОЉИХ СТУДЕНАТА

Пут којим се ређе иде

СТРАНА 8

МИНИ СОЛАРНЕ ЕЛЕКТРАНЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Продају струју држави

СТРАНА 10

ЈАСМИНА АРСЕНИЈЕВИЋ, ДОКТОР РУСКОГ ЈЕЗИКА

Превише школована, али се не каје

СТРАНА 16

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.

SAMO 833 €/m² + PDV

GRATIS garancija mesno

SMALLVILLE
Kragujevac
Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО

ЗНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA ORIGINALNIH IZDUVNIH SISTEMA

IMASAF

GelecAuto

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž mir u kući

Refill M

Karadordeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

OLYMPIC TRAVEL

034/33 57 37
www.olympic.rs

SPECIJALNE PONUDE
JEDAN PLAĆA,
DVOJEPUTUJU!!!

Гружа ће бити још угроженија

Предлог новог Правилника о начину одређивања, одржавања и коришћења зона санитарне заштите изворишта воде за пиће у крагујевачком „Водоводу” наишао је на оштро противљење због најављеног сужавања зоне санитарне заштите. Уколико буде прихваћен, нови Правилник би, практично, легализовао објекте који су без икакве дозволе саграђени на самој обали Гужанског језера одакле се пијаћом водом снабдева око 300 хиљада људи.

Нацрт новог документа сачинила је радна група министарства пољопривреде, здравља и заштите животне средине и доставила радну верзију стручним и заинтересованим лицима који треба да дају своје сугестије. Поучени, међутим, претходним лошим искуством када је реч о примедбама ове врсте, у „Водоводу” су решили да јавно презентују своје мишљење у нади да ће тиме успети да издејствују да овај правилник не добије „зелено светло”.

Указујући на његове недостатке директор ЈКП „Водовод и канализација” Обрен Ђетковић каже да није јасно због чега се мења правилник који је донет 2008. године, па ће се једна од примедби које ће „Водовод” до крајњег рока, 25.

кумуляције, односно на простору комунално неуређеног пољопривредног земљишта, чиме се доводи у питање исправност воде у наредном периоду. Истовремено, чекањем да се усвоји Правилник, премашени су и рокови за усвајање просторног плана слива акумулације Гружа, рекао је Ђетковић.

Према новој радној верзији, на удаљености већој од 200 метара у другој зони могућа је градња стамбених и других објеката, чак и одржавање концерата и вашара. И трећа зона је претрпела „корекције” пошто је сведена на само 500 метара од појаса друге зоне, док је раније обухватала целу површину слива.

За разлику од наших, европски стандарди, рецимо, предвиђају оградивање простора на чак 500 метара од највишег нивоа воде, док о изградњи објеката на таквим местима нико и не размишља.

Имајући у виду да је гужанска акумулација главни извор здраве пијаће воде и наш „Водовод” је пре пар година сачинио план оградивања језера, али је иницијатива пропала, јер држава није обезбедила око 20 милиона динара потребних за реализацију тог пројекта. Тако је акумулација „Гружа” за дужи низ година препуштена „ди-

Карикатура: Горан Миленковић

Под прозором руководства

Представљајући се као Удружење радника „Застава аутомобила” који су остали без посла, минулог понедељка група од око 50 људи опет се окупила, али сада испред Градског дома. Очито су, напосокон, на правој адреси, јер како објашњава Драган Адамовић, на вишим спратовима овог здања налазе се пословне просторије и канцеларија генералног директора Холдинга „Застава возила”:

— Као да смо кренули од нуле. Било је окупљања испред Скупштине града, овде, онде, али чини нам се да смо тек сада на

правој адреси. Предали смо захтеве директору Драгану Срејовићу, јер холдинг још увек постоји. Постоје и „Застава аутомобили” са, како смо сазнали, свега четворо запослених, па, зашто не, хоћемо да делимо судбину са колегама који су још увек радно ангажовани и примају плате, каже Адамовић.

Удружење радника „Застава аутомобила” који су остали без посла чини 650 људи који су 2011. године, пред долазак „Фијата”, уз једнократне отпремнице напустили фабрику. Било је обећања, чак су потписани уговори, да ћемо и-

мати предност при запошљавању код коопераната, али од тога ништа није било.

— Држава није испунила своје, руководство фабрике није мрднуло прстом да заштити бивше раднике, а у међувремену сазнајемо и да нам није уплаћен радни стаж за 2010. годину. То је такође једно од питања за директора Срејовића, као и где је завршио новац од продаје старих машина и преса из фабрике аутомобила, шта је са Фондом солидарне стамбене изградње за који смо сви издвајали од зараде, шта је са синдикалном касом солидарне помоћи? Очекујемо одговоре, а ново окупљање заказали смо за наредни понедељак, рекао је Адамовић.

марта, упутити радној групи односити и на оправданост измене постојећег Правилника. Још мање је, међутим, јасан разлог сужавања зоне санитарне заштите са 500 на 200 метара од највишег нивоа језера.

— Захтевамо да се поштује важећи Правилник и не видимо разлог зашто се он не примењује. Доношење новог Правилника тумачимо као намеру да се легализују дивље саграђени објекти на обали а-

вљим градитељима”, а покушаји овог предузећа да се обрачуна са нелегалном изградњом, који трају већ скоро десет година, нису имали много успеха. Наочиглед државе, која ништа није чинила да заустави захукталу дивљу градњу, разне викендице ницале су чак и у зони санитарне заштите, где је законом забрањена градња, а упозорење да нам се може догодити ужички сценарио, очигледно, нико не схвата озбиљно.

Нова епидемија у Пчелицама

У Заводу за смештај одраслих у Малим Пчелицама проглашена је епидемија респираторних инфекција, потврдила је епидемиолог Института за јавно здравље Ружица Атанацковић. У Заводу, у којем је смештено око 900 корисника из целе Србије, после откривања епидемије спроводне се појачане хигијенско-санитарне мере заштите како се инфекција не би проширила и на остале кориснике и запослене.

Сви корисници, који су иначе вакцинисани против сезонског грипа, под надзором су лекара и њихово стање стално се прати, каже докторка Атанацковић.

Директорка Инфективне клинике Клиничког центра у Крагујевцу Олгица Гајовић потврдила је да је код два пацијента изолован вирус епидемијског грипа АХ3Н2. Још троје пацијената који су хоспитализовани имају исте симптоме и

вероватно се ради о истој болести, сматра директорка Гајовић.

Од њих петоро троје је смештено на Инфективној клиници у Крагујевцу, а двоје су у Београду. Два пацијента прикључена су на механичку вентилацију, док стање осталих лекари оцењују као стабилно.

Иначе, невезано за ове случајеве, у Заводу у Малим Пчелицама и прошле године је избила епидемија, али тада шуге.

energetski efikasna
stolarija

SUNCE

Da li ćete i naredne
zime grejati ulicu?

aplikacija za obračun
uštete energije i novca

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ЖИТОПРОДУКТ

Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене,
гарантовани квалитет
белог, лиснатог,
печеног, замрзнутог
печива

Све врсте хлеба и печива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца,
код улаза у Житопродукт,
у кругу Заставе,
у Улици Драгослава Срејовића 5

НАПРЕДЊАЧКИ „ЦУНАМИ” УДАРА И ПО КРАГУЈЕВЦУ

Шта се мерка око Верка

С малим одборничким капацитетом у Скупштини града Српска напредна странка има мале изгледе да се стави на чело неке нове скупштинске већине, законских услова за расписивање ванредних локалних избора нема, бар у догледно време, међутим изборну машинерију у свим градовима и општинама могло би да покрене усвајање новог Закона о локалној самоуправи, за који се тврди да је већ малтене спреман

Пише Миролас Јовановић

После двогодишње борбе са дистанце, Српска напредна странка и УРС - Заједно за Шумадију ушли су у клинч, мада ништа не говори да ће се скорије десити ни нокаут ни дисквалификација због ниских удараца. Највећа неизвесност је да ли ће секундант ударити у гонг пре истека текуће рунде. Даљи опис овог стања боксерским жаргоном могао би да се сведе на извесну ошамућеност ривала, један је уздрман, а други превише осокољен. Све се догодило због исхода сасвим друге борбе - за позиције у државном парламенту на ванредним изборима 16. марта.

Прво је, дан после ових избора, Томислав Николић, баш у родном граду, довео у питање легитимитет градске власти, рекавши, да „не можете да вршите власт у име оних који су вас изабрали пре две или три године, него у име оних који су јуче гласали”. Одмах потом Градски одбор СНС-а у Крагујевцу „повзао” је градоначелника Верољуба Стевановића да поднесе оставку јер је и овде „промењена политичка реалност”, на шта је он одговорио да му то не пада на памет, а ако напредњаци хоће да владају у Крагујевцу мораће или да направе скупштинску већину или да распишу изборе, па на њима освоје власт у граду.

Непосредни повод за ову вербалну размену удараца била је чињеница да је СНС на ванредним изборима пре две недеље у Крагујевцу добила педесет посто гласова, а УРС - коме припада и главни део

Колико се донедавно шушкало да демократе шурују са напредњацима, сада је скоро извесно да од коалиције ДС и СНС на градском нивоу нема ништа. Шта више, има сигнала о новом приближавању демократа и Заједно за Шумадију

ПРЕДСТАВНИЦИ ВЛАДАЈУЋЕ КОАЛИЦИЈЕ ОСТАЈУ НА ОКУПУ

„Могуће је да је воља грађана промењена и према градској управи, али то је само претпоставка, нешто недоказано, и рећи „да се не може вршити власт у име оних који су вас бирали пре две године” значи негацију друге много важније политичке категорије, а то је политички легалитет

владајуће поставе у граду - само 12,3 процената. Узвраћено је да су „регионалисти” и на парламентарним изборима 2012. године овде имали исти резултат, али је за листу одборника у градској Скупштини гласало 36 посто грађана, доказујући да се не може правити никаква паралела између избора за два различита нивоа власти.

Међутим, и у наведеном и у „праћењем” политичком вокабулару изречено је низ произвољности, нетачности, флоскула које припадају волунтаризму, а не „стварном и могућем” у реалном животу. Рецимо, Томислав Николић цитираним изјавом не само да није наступио као шеф државе, већ као партијски човек у жару изборне кампање (иако су избори већ прошли), него прави и озбиљан гаф довођењем у питање политичког легитимитета локалне власти на основу резултата републичких избора. Могуће је да је воља грађана промењена и према градској управи, али то је само претпоставка, нешто недоказано, и рећи „да се не може вршити власт у име оних који су вас бирали пре две године” значи негацију друге много важније политичке категорије, а то је политички легалитет. Небитно што није бирана јуче, већ пре две или три године, она је једино законита

и регуларна, и управо би председник државе требало да се стара о поштовању уставности и законитости.

■ (Не)могућа мисија

За крагујевачку политичку сцену, кад се „отпишу” острашћеност, неутемељене изјаве, трикови страначког рекламерства, па и препознатљив дилентизам у неким јавним наступима, остаје питање за озбиљну и трезвену анализу: да ли и како Српска напредна странка може да оствари своје очигледне аспирације да преузме кормило управљања Крагујевцом, односно да ли и како УРС - Заједно за Шумадију може да задржи владајућу позицију у граду, у околностима када напредњаци имају предоминантну улогу у земљи?

За такав обрт постоје само два „кључа”: такозвано прекомпоновање одборничког састава на начин да СНС са новим партнерима преузме скупштинску већину и, друго, да се снаге одмере на ванредним локалним изборима, с тим што они не могу да се распишу ни по чијем ћефу, већ по врло прецизно озаконеним процедурама.

У Скупштини града напредњаци сада имају 16 одборника, двоје мање него што су „зарадили” на изборима 2012. године, јер су из коалиције изашли представници Нове Србије. Са таквим скупштинским капацитетом они су

практично немоћни за преузимање скупштинске већине, пошто јој за њу (до 44 места у Скупштини) недостаје чак 28 мандата.

Да на своју страну привуку, сада наизглед најизвесније могуће партнере, одборнике Социјалистичке партије (тренутно их је шесторо) добили би само до 22, односно до половине од прете већине. Преостала 22 места, чисто рачунски гледано, напредњаци не би могли да „награбе” чак и да сви садашњи коалициони партнери Верољуба Стевановића приђу њима; петоро из ДСС, шесторо из ЛДП-а и СПО-а (некадашња коалиција „Преокрет”) и шесторо самосталних одборника, међу којима су и они из ПУПС-а и Јединствене Србије који су после иступања социјалиста остали уз владајућу већину.

Могућност оваквог прекомпоновања у градској Скупштини сада је само у домену теорије, јер побро-

јани „савезници” у актуелној власти не намеравају да мењају позиције (видети текст уз овај).

Наравно, на „располагању” је и 12 одборника Демократске странке, међутим колико се донедавно шушкало да они шурују са напредњацима, сада је скоро извесно да од коалиције ДС и СНС на градском нивоу нема ништа. Шта више, има сигнала о новом приближавању демократа и Заједно за Шумадију, јер су они својевремено били партнери у власти са Стевановићевом странком.

Закључак је, дакле, да је за напредњацима скоро немогућа мисија долазак до скупштинске већине моделом прекомпоновања. Остаје уздање у евентуалне „прелетаче”, одборнике који би мењали партијску припадност. То није искључено, с обзиром на привлачност Српске напредне странке, која је посебно повећана после недавних избора, али требало би цело „јато” да им прелети како би се стекли услови

ЗАШТО СЕ ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ БАВИ ЛЕГИТИМИТЕТОМ, АЛИ НЕ И ЛЕГАЛИТЕТОМ ЛОКАЛНИХ ВЛАСТИ

●● да постану доминантна групација у Скупштини Крагујевца.

■ Ванредни избори - када и како

Претходних дана у више наврата, као одговор на претензије напредњака да преузму управљање градом, од представника водеће странке УРС - Заједно за Шумадију (36 одборника) могла се чути порука: напишите ванредне изборе у Крагујевцу, ви сте власт, имате сву моћ! Међутим, то више треба разумети као провокацију или, чак, „бацање рукавице”, јер за прекоредно гласање за локалну власт апсолутно нема услова, бар у неко догледно време.

Овде ваља направити и малу дигресију, јер се од разних политичара широм Србије, управо ових дана, могу чути најаве о ванредним локалним изборима. Међутим, они нису могући, једноставно ванредни избори за све локалне самоуправе су неизводљиви, јер ни Влада, ни председник Скупштине Србије, ни ти било ко други у држави, немају право да скраћују четворогодишњи мандат одборницима, јер то им и Устав гарантује. Могу се у прописаним околностима појединачно распуштати локалне скупштине, али да се једним потезом прекрате мандати свих општинских и градских скупштина, односно да се распишу, у неку руку, ванредни локални избори, могуће је само ако дође до битних системских промена, рецимо измене Закона о локалној самоуправи, изборних закона или уставних промена које задиру у овај сегмент политичког система.

Дакле, да ли су могући ванредни избори у Крагујевцу? Јесу, али под условима који важе за све локалне самоуправе. Изборима претходи распуштање скупштине и такву одлуку доноси Влада Србије, која потом образује тзв. привремени орган, али скупштина се може распустити само у три „случаја”: ако не заседа дуже од три месеца (по правилу то је кад не постоји оформљена скупштинска већина), ако у законским роковима

не изабере градоначелника и градско веће и ако не усвоји буџет или статут, опет у предвиђеним роковима.

Лако је закључити да услова за распуштање Скупштине града Крагујевца и, потом, расписивање ванредних избора нема, нити се назире да их евентуално скорије може бити. С друге стране, позив напредњака градоначелнику да поднесе оставку, под (немогућом) претпоставком да он то прихвати, опет не би значило да је изазвана скупштинска криза и да се мора ићи на ванредне изборе. Такав чин свакако би имао посебно политичку тежину, али постојећа владајућа већина 'ладно би из састава својих одборника могла да изабере новог градоначелника.

Тако сада стоје коцкице у мозаику крагујевачке власти, а да ли ће она „истерати” пун мандат до маја 2016. године, е то је већ тешко прогнозирају, не само због тога што је политика варљива, већ и зато што постоје непознанице о будућим потезима републичке власти која ће ускоро ступити на сцену.

■ Има ли новог закона

Лист „Политика”, у броју од понедељка, пише да је, према незваничним изворима, нови Закон о локалној самоуправи „практично спреман, али још није коначно обличен”. Ако је тако и ако га Влада скорије проследи Скупштини на усвајање, сигурно би се створио правни основ за опште ванредне локалне изборе. Београдски лист ништа више није сазнао о садржају тог закона, али с обзиром да владајућа СНС заговара јак државни централизам, тешко је очекивати давање већих овлашћења и већу финансијску самосталност срп-

” Извесно је да ће „клинч” актуелне власти у Крагујевцу и претендента на њу потрајати, па се продужава, а можда и продубљује, већ отворено питање да ли ће због „неуподобљености” државне и локалне управе трпети град

КО БИ МОГАО БИТИ НАПРЕДЊАЧКИ ГРАДОНАЧЕЛНИК

Неко од шеснаесторо са списа

Уколико би Српска напредна странка, каквом год „математиком” или „гимнастиком”, у постојећем одборничком саставу градске Скупштине успела да окупи већину којом би дошло до промене титулара власти у Крагујевцу, новог градоначелника могла би да устоличи искључиво из своје постојеће одборничке групе.

Према информацији на званичном сајту Скупштине града, одборници СНС-а су: Радомир Николић, Душица Раповић, др Антонио Димитровски, проф. др Бранислав Јеремић, Зоран Младеновић, проф. др Снежана Арсенијевић, Петко Јовчић, Горан Ковачевић, проф. др Анђелка Стојковић Анђелковић, проф. др Предраг Саздановић, Сања Туцаковић, Рајица Милосављевић, Никола Дашић, проф. др Александра Јанковић, Ранко Јанић и Драган Поповић.

Крагујевчани, можете ли да препознате ко би, евентуално, могао бити „нови Верко”?

ских општина и градова.

Посебно важно питање је да ли ће пропорционални изборни систем бити замењен већинским, који је много примеренији „локалу”, и да ли ће градоначелници бити бирани непосредно, од свих грађана. Напредњацима, као великој странци, неспорно више одговара важећи изборни модел, као и градоначелници који се бирају из скупштинског састава, јер је већа могућност дириговања из „централне”, али можда се решили да на овом плану покажу своју „ширину”.

Чуће се, ваљда скорије, шта је са најављеним Законом, али за евентуално расписивање општих локалних избора свакако од утицаја може бити и препорука Европске уније (која у ери придруживања Србије може деловати и императивно) да избори за државни парламент и шефа државе временски треба да буду раздвојени од оних за локалне заједнице, а не као код нас - да најчешће иду сви „ђутуре”. То би значило да наредни локални буду када и редовно падају, 2016. годи-

не, па пошто су парламентарни били управо сада, на бириштва бисмо излазили сваке друге године - што на парламентарне, што на локалне.

Иначе, у свим европским земљама избори за такозване средње или ниже нивое власти (кантоне, регије, области, општине...) по одавно устаљеној пракси не одржавају се истовремено када и парламентарни за централни орган државе, управо због специфичности које их чини различитим у разним аспектима - од карактера самих заједница до примењених изборних модела.

■ У чијим је рукама „батина”

Извесно је да ће „клинч” актуелне власти у Крагујевцу и претендента на њу потрајати, па се продужава, а можда и продубљује, већ отворено питање да ли ће због „неуподобљености” државне и локалне управе трпети град. Наме, и пре најновијег заостравања односа након ванредних парламентарних избора, овдашњи функционери често су истицали да републичка власт „кажњава” град, нарочито кроз осетно смањивање средстава фискалних прихода који се у расподелу додељују локалним самоуправама (трансферна средства), али и кресањем инвестиција за инфраструктурне пројекте који су најчешће финансирани по моделу пола држава, пола град.

Занимљиво је да је на овај аспект дискриминације у односу централна - локална власт у протеклој изборној кампањи посебно указивала крагујевачка Демократска странка, која је после вишегодишње жестоке критике „Верка и Заједно” оштрицу окренула према држави и њеном маћехинском односу наспрам оних градова у којима окосницу власти не чине напредњаци и социјалисти.

За илустрацију тог односа добар пример је одлагање завршетка пута Крагујевац - Баточина, модернизације железнице и изградње бар једне од две најављене крагујевачке обилазнице. То јесу инвестиције којима град добија, али су истовремено и важан део државне обавезе која проистиче из уговора Владе Србије и „Фијата”. Рокови су исцурели, послови се одлажу, на шта су Италијани у више наврата реаговали код српских власти. На срећу, непословност државе још није изазвала неке драматичне ефекте, али питање је како ће „Фијат” даље гледати на неизвршавањем обавеза из уговора. Уосталом, ни он се није „венчао” са Србијом, па у економској пракси савременог света никакав преседан није да велика компанија свој удео у дислоцираној фабрици понуди на продају некоме другоме.

Можда би се, после свега, могло закључити да актуелна крагујевачка власт истрајавањем да задржи садашњу позицију директно штети граду. Међутим, потпуни легалитет је на њеној страни, она је од грађана на законит начин изабрана, а ако „друга страна” мисли да је народна воља промењена и да се други политички актери легитимишу као нови заступници те воље - нека то и докажу, али на фер начин и уважавањем принципа и процедура парламентарне демократије.

РЕЧ ПОЛИТИЧКИХ АКТЕРА

Верни

Пише Милош Пантчић

Ако највише представнике УРС-а у крагујевачкој власти питате да ли ће се власт у Крагујевцу променити прекомпоновањем, или ће бити расписани ванредни локални избори, одговориће вам питањем - шта је са трећим могућим решењем? То решење би било да се власт у граду неће уопште променити, јер за то нема правих разлога, већ ће опстати до редовних локалних избора 2016. године, када им је и време.

Своје уверење да ће се ствари управо тако одвијати Саша Миленић, председник Скупштине града и потпредседник Канцеларије ЗЗШ - УРС за Шумадију, те међи на неколико тачака. Прво, сматра да прекомпоновање градске власти подразумева „куповину и продају савести одборника”, а то исувише „смрди” на мито и корупцију да би општа борба против ове друштвене пошлости то могла да толерише.

Миленић не очекује ни ванредне изборе за локалну самоуправу зато што се политички живот у Србији, како каже, не одвија у вакууму.

■ Враћање у деведесете

- Ако би се ванредни локални избори и десили, то би значило, са једне стране, потврду незајажљивости апетита актуелног државног режима, али и потпуну толерантност ЕУ, ОЕБС-а и западних савезника на васпостављање тоталитаризма у Србији. Речју, то би значило да европска перспектива Србије не постоји и представљало би потврду политике Србије као црне рупе у шареном европском ћилиму, закључује Миленић.

Заменик градоначелника и члан Председништва УРС-а Небојша Здравковић такође види само трећу варијанту расплета „кризе градске власти” проглашене од СНС-а, односно одбија могућност прекомпоновања или ванредних локалних избора. То поткрепљује аргументом да резултати ових републичких избора нису доказ да је промењена политичко расположење грађана Крагујевца.

- Пре две године УРС је на парламентарним изборима у Крагујевцу имао готово идентичан резултат као и сада, око 12 посто, а истог тог дана на локалним изборима 37 посто. Та два изборна чина један са другим нису повезани јер се грађани на локалним изборима опредељују за програме које им партије нуде да буду спроведени на локалу. А ми смо показали у претходном периоду шта све можемо да урадимо када смо Крагујевац са 137. места у Србији довели до трећег по свим еко-

КАКО ЋЕ СЕ УБУДУЋЕ СВРСТАВАТИ 87 ОДБОРНИКА СКУПШТИНЕ ГРАДА

ПРАКСА „ПРЕСЛИКАВАЊА” ЦЕНТРАЛНЕ НА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ

Уподобљено пола Србије

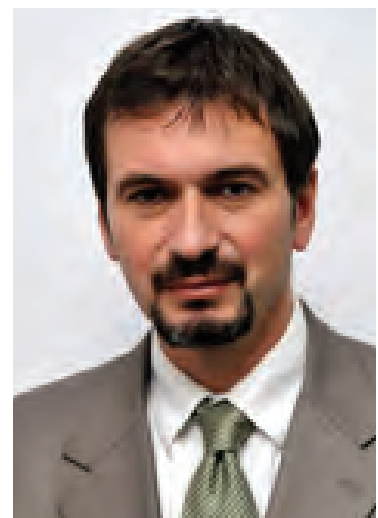
Од када су 2012. године Српска напредна и Социјалистичка партија преузеле власт у Србији, веома је активан механизам такозваног прекомпоновања власти у локалним самоуправама, а његову суштину први је дефинисао Ивица Дачић, лансирањем термина „уподобљавање”. У преводу, то је „пресликавање” партијског састава државне власти на општине и градове - свуда где је то могуће.

Почетак ове праксе, која је својерсно дезавуисање резултата локалних избора, датира из периода после избора 2008. године, када је управљање Србијом припао удруженим демократима и социјалистима. Пре тога као изузетак је словио „свилајначки случај” када је (2007. године) Демократска странка „ускратила” скуп-

штинску већину председнику општине, чувеном Добривоју Будимировићу Бици.

„Механизам” је потом „усавршила” напредњачко-социјалистичка гарнитура, па су после избора 2012. године „уподобљене” многе локалне управе. Међу њима су Нови Сад, Ужице, Лесковац, Шабац, Нови Пазар, Деспотовац, Куршумлија, Власотинце, Мајданпек, Житиште, Нова Црња... Највише „прекомпоновања” било је у Војводини, где је од 37 општина само у седам остала власт каква је конституисана после избора.

Након ванредних парламентарних избора најављена су нова „уподобљавања”, где, како би председник Томислав Николић рекао, локалне власти „немају прави легитимитет иза себе и требало би да размисле у чије име владају”. На тапету су Крагујевац, Ваљево, Јагодина, Краљево, Пирот, Чачак. Списак није коначан.

ПОЛИТИЧКИ ДОГОВОР НАЈВАЖНИЈИХ СТРАНАКА: МАРКО НИКОЛИЋ (ЛДП)

РА У ГРАДСКОЈ СКУПШТИНИ

КОАЛИЦИОНИ ПАРТНЕРИ

Све странке које са УРС-ом учествују у владајућој коалицији (ЛДП, СПО, ДСС, ЈС и ПУПС) противе се промени градске власти прекомпоновањем и тврде да би такву понуду, ако до ње дође, одбили. Прихватају могућност да се расположење грађана измери ванредним локалним изборима, док владајући УРС верује да ће наредних локалних избора бити тек 2016. године, и то редовних

МИ СМО СВОЈЕ РЕЗУЛТАТЕ ЈАСНО ПОКАЗАЛИ: НЕБОЈША ЗДРАВКОВИЋ

номским параметрима. Овде је реализована највећа привредна инвестиција у Србији и трећина извоза из земље иде одавде, поручује Здравковић.

Зато је његова процена да власт у граду неће бити промењена прекомпоновањем, јер постоји стабилна већина и са партнерима се спроводи програм даљег развоја града. Што се тиче ванредних локалних избора, заменик градоначелника сматра да за њих не постоји ни један разлог, а чак је и став Европе да на две године наизменично треба да буду расписивани локални и републички избори, па је његова процена да ће се изборна воља Крагујевчана за градску власт одмерити у редовном термину 2016. године.

■ Против прекомпоновања

Уз оgradu да ЛДП са своја три одборника у Скупштини града Крагујевца не може да утиче ни на једну од две могуће опције, Марко Николић, функционер ЛДП-а у Крагујевцу и шеф одборничке групе ЛДП-СПО, каже да су ствари јасне и да одборничка већина у Кра-

гујевцу зависи од тога ко је способан да обезбеди 44 одборника, што је основни услов и варијанта коју смо подвели под „прекомпоновање већине“.

Ипак, Николић сматра да је сигурно бољи пут да се „спор“ реши преко ванредних локалних избора. Како се ти избори расписују по условима јасно дефинисаним законом, Николић види и други пут за решење, а то је да се направи политички договор најважнијих странака у граду да се криза реши ванредним локалним изборима. Иначе, на питање да ли је његова странка добила понуду од СНС-а да са њима фиормира нову скупштинску већину, Николићев одговор је кратак – не.

Позиција СПО-а је специфична, јер ова странка је на републичке изборе ишла у коалицији са сада великим и моћним СНС-ом, док у Скупштини Крагујевца подржава владајућу већину и учествује у коа-

ком те сарадње, како тврди, из СНС-а нису добили позив да им приступе у намери прекомпоновања градске власти.

– Што се СПО-а тиче, ми смо већ једном показали шта мислимо о томе када је било покушаја прекомпоновања градске власти. Али свакоме остављамо могућност да, ако хоће, обезбеди већину од 44 одборника и може да преузме градску власт. Ми смо на становишту да ако се воља грађана променила, то треба проверити на локалним изборима и да без одржавања локалних избора не би требало да долази до прекомпоновања градског парламента. Једноставно, онда се губи, престаје да постоји потреба за одржавањем локалних избора ако ћемо сваког пута после републичких избора покушати да уподобљемо локалне парламента са републичком влашћу. Ми не можемо тако, каже Урошевић.

Он напомиње да би, у случају да дође до ванредних локалних избора, његова странка на њих изашла самостално, охрабрена враћањем старих и доласком нових младих чланова. Ипак, закључује да две могуће варијанте расплета у Крагујевцу за његову странку у овом тренутку нису чак ни тема, јер градска власт функциониса, има потребну већину, и док је тако не можемо размишљати ни о прекомпоновању, ни о ванредним изборима на локалу.

Предраг Џајевић, члан Градског већа и председник Градског одбора ДСС-а, који такође учествује у актуелној градској власти, каже да је став ДСС-а, али и сваке друге странке чија је политика заснована на демократским начелима, да се власт може мењати само изборима. Сваки други облик промене власти подразумевао би извесно „насиље над изборном вољом грађана“, каже Џајевић, осим ако та воља у међувремену није драстично промењена, Али, и ту промену боље је доказати на изборима, него такозваним прекомпоновањем, које је нелегитиман чин, закључује Џајевић.

Он одговара да званичних позиција од СНС-а да пређу на њихову страну на локалу није било, ни пре, ни сада после избора, а уколико би уследио званичан позив о томе би став морао да заузме Градски одбор странке, уз сагласност Извршног одбора и Председништва странке. На крају, у овакој политичкој ситуацији, коју додатно компликује веома тешко финансијско стање, он не искључује ни један сценарио расплета у Крагујевцу, али сматра да је можда дошло време да највећа странка на републичком нивоу и водећа странка у граду седну и договоре се којим путем треба ићи.

И представници две преостале странке које подржавају градску власт, ПУПС-а и ЈС-а, не прихватају могућност да се власт у граду мења без избора. Ратко Томашевић,

председник Градског одбора ПУПС-а и доскорашњи одборник, којег је заменио колега Миливоје Вујадиновић, каже да је Крагујевац специфичан јер су три најјаче странке у опозицији у градској Скупштини. Када је неко 10 година на власти, ту треба много политичке смелости и много резултата постићи на локалном нивоу да би се таква власт променила, а без локалних избора се не види да то може да се уради, сматра Томашевић.

Ни Ђорђе Косанић, одборник Јединствене Србије, који је уз страначког колегу Радишу Урошевића остао уз владајућу већину, сматра да је једини демократски пут да се градска власт промени на изборима, и да за то постоји јасна законска процедура.

■ Апетити напредњака

За разлику од странака које учествују у градској власти, онедавно опозициони СПС сматра да је прекомпоновање градске власти већ почело од оног тренутка када

ВЛАСТ СЕ НЕ МЕЊА БЕЗ ИЗБОРА: РАТКО ТОМАШЕВИЋ (ПУПС)

су они пре два месеца напустили владајућу већину. Зоран Прокић, председник Градског одбора СПС-а у Крагујевцу, сматра да је прекомпоновање такође легитиман начин да се дође до већине од 44 одборника.

Он каже да су разговори са СНС-ом о преузимању власти у Крагујевцу започели још пре два месеца и да су се руководства странака у Београду договорили око тога. Разговори су потом настављени у Крагујевцу на нивоу градских одбора, али ништа конкретно још није договорено, иако остаје заједничка тежња да треба да дође до промене власти.

Прокић сматра да ће власт у Крагујевцу бити измењена прекомпоновањем или ванредним локалним изборима, а да ли ће бити

„ Саша Миленић: Опасност је у томе што су апетити Александра Вучића и СНС-а незајажљиви и што им апсолутна власт у Србији није довољна, па не могу да толеришу ни мрвице различитости, што може да води Србију на пут повратка у деведесете

једна или друга варијанта од највећег утицаја ће бити став најјаче странке СНС-а и њихова иницијатива.

Тако крагујевачка политичка слагалица и даље за многе остаје енигма. Тачна је опаска једног од саговорника да су у овом тренутку само три странке из актуелне градске власти парламентарне, а то су СПО, ЈС и ПУПС. Странке из власти које су остале испод цензуса за републички парламента су УРС, ЛДП и ДСС, а највеће странке у републичком парламенту СНС, СПС

ПРЕГОВОРИ СА НАПРЕДЊАЦИМА ОДАВНО ПОЧЕЛИ: ЗОРАН ПРОКИЋ (СПС)

и ДС овде су опозиција, док новопечена парламентарна странка, Тадићев НДС, најављује да ће у Крагујевцу одвојити један део одборника ДС-а и формирати сопствени клуб.

Компликованије не може да буде, али то је воља грађана Крагујевца исказана на изборима и странака које су одлучиле да подрже владајућу већину. Демократија подразумева и право на различитост. На другој страни стоји, како каже Саша Миленић, опасност која се види у томе да су апетити Александра Вучића и СНС-а незајажљиви и да им апсолутна власт у Србији није довољна, па не могу да толеришу ни мрвице различитости, што може да води Србију на пут повратка у деведесете.

ЂОРЂЕ КОСАНИЋ И РАДИША УРОШЕВИЋ ИЗ ЈЕДИНСТВЕНЕ СРБИЈЕ – УЗ ВЛАДАЈУЋУ КОАЛИЦИЈУ

лиции на власти. Председник Градског одбора СПО-а Милан Урошевић на високој је градској функцији потпредседника Скупштине града.

Урошевић потврђује овај специфичан положај речима да је његова странка у републичким изборима активно учествовала у кампањи са колегама из СНС-а и да је та сарадња била веома добра и успешна, као и да су размењене честитке због великог изборног успеха. Али, ни једног тренутка то-

МИ СМО ПОКАЗАЛИ ШТА МИСЛИМО: МИЛАН УРОШЕВИЋ (СПО)

ОД НАПРЕДЊАКА НЕМА ПОЗИВА: ПРЕДРАГ ЏАЈЕВИЋ (ДСС)

СТАТУС ИМОВИНЕ ДАРКА ШАРИЋА И ЊЕГОВИХ САРАДНИКА ИЗ КРАГУЈЕВЦА

Имовина под катанцем, сарад

Шарићев брат Жељко Вујановић већ четири и по године је у притвору, Радан Адамовић добио статус сведока сарадника, док су браћа Владимир и Марко Рачић у бекству. Привремено заплешени клуб „Казино“ Дирекција за управљање одузетом имовином дала под закуп новом предузетнику за износ од 1.400 евра месечно, док је остала имовина у Крагујевцу и даље запечаћена

Пише Елизабета Јовановић

Део империје пљевалског бизнисмена Дарка Шарића, кога Тужилаштво за организоване криминал терети за шверц више од пет тона кокаина из Латинске Америке за европско тржиште и прање минимум 22 милиона евра зарађених на тај начин, једним скромним делом налази се и у Крагујевцу. Према подацима Агенције за привредне регистре Србије, Дарко Шарић се води као оснивач кафе-клуба „Казино“, који је у крагујевачкој главној улици отворен 13. октобра 2004. године. Куриозитет је и да је „Казино“ једина непокретност која је укњижена на Шарићево име, иако се сумња да он, између осталог, стоји и иза куповине пола војвођанских ораница и пољопривредних комбината.

Његов брат од ујака Жељко Вујановић, који је такође осумњичен за организовано кријумчарење дроге са америчког континента, радио је у клубу „Казино“ као менаџер. Ту је и ухапшен, 19. октобра 2009. године, у акцији „Балкански ратник“, која се одвијала истовремено у Уругвају и Београду. Од тада (четири и по године) непрекидно се налази у притвору. Истовремено, и из истих разлога, лисице су биле стављене и Николи Павловићу и Марку Булатовићу, док су Дејан Ракић, који има чист досије у Крагујевцу (изузев једне крађе из 1992. године), Радан Адамовић и Милош Пандрц ухапшени истог дана у „Интершпедовој”

људима закупнину плаћа држави. Лист „Политика“ је 2. децембра прошле године (у тексту на тему колико се новца месечно слива од заплешене имовине осумњичених за организоване криминал), писало да је то највећа закупнина (1.400 евра), која се од Шарићевог иметка слива сваког месеца у државну касу.

Његовом сараднику и блиском рођаку Жељку Вујановићу 10. фебруара 2010. године, док је он навелико био у притвору, Дирекција за управљање одузетом имовином Министарства правде, уз асистенцију овдашње полиције, привремено је запленила још три стамбена објекта, велике површине и вредности. На удару се тада наша имовина Шарићевог ујака, а Жељковог оца Мирка Вујановића, породична кућа коју је направио много пре него што је његов син почео да се богати.

Вујановићу је прво заплешена кућа у насељу Лекина бара - у Железничкој улици број 13, један стамбени објекат у изградњи и кућа у селу Дивостин са огромном окућницом, у чијем је склопу била, како је својевремено навео Иван Ђоровић, тадашњи начелник Полицијске управе, ергела коња, боксови за расне псе, тениски терени, велики воћњак. Предмет заплешено је и објекат у Цетињској улици, који се налази одмах иза клуба „Казино“. Спратни део те куће са унутрашње стране тада је изгледао савршено запуштен и руиниран.

У следећем кругу, Вујановићима је, решењем Дирекције за управља-

КЛУБ „КАЗИНО“ ЈЕ ЈЕДИНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ВОДИЛА НА ШАРИЋА

КУЋА У ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ УЛИЦИ, У КОЈОЈ ЈЕ ЖИВЕО ШАРИЋЕВ УЈАК МИРКО И БРАТ ЖЕЉКО ВУЈАНОВИЋ

гла да документује на лицу места. Жељковом оцу је, на крају, остављен само део који је саградио пре скоро три деценије.

Поред непокретности, Жељко је на суду тврдио да му је тужилаштво одузело и покретну имовину, кола, скутер, новац, и да су му једино остали покер апарати, али да неће да каже где су, да и њих не би узели. Он је сво време негирао кривицу и припадност организованој групи за шверц кокаина. Тврдио је да се никада неће одрећи брата Дарка Шарића који му је много помогао у животу. Навео је и да су ортачки отворили кафе-клуб „Казино“ и захваљујући томе узимао је већи део парара.

Негирао је да икада био у граду Тиренија, где је заплешено 235 килограма кокаина у једној изнајмљеној кући, али не и да је био у Италији, где је, као кошаркаш тренирао децу. По повратку из Италије Шарић му је предложио да отворе нешто ортачки и тако су отворили „Казино“, у који је уложио 60.000 марака, а Дарко много више. Месечно су зарађивали и до три милиона динара и на то су уредно плаћали порез. Поред тога је узгајао и псе, напуљске мастифе, од чега је, такође, имао прихода.

Истрага овој организованој криминалној групи, по шест оптужница, отворена је октобра 2009. године. Од подизања прве оптужнице, априла 2010. године, деветорица оптужених су већ правоснажно осуђени на основу споразума са Тужилаштом за организоване криминал, услед признања кривице за шверц кокаина, у замену за блаже затворске казне и одузимање имовине, али међу њима нема ни јед-

ног Крагујевчанина. Споразуме о признању кривице са Тужилаштом закључили су Драган Лабудовић, Борис Лабан, Миодраг Александар, Мирко Миодраговић, Милош Пандрц, Никола Павловић, Дејан Рашић, Марко Воротовић и Милош Крповић. Они су осуђени на казне од две године и девет месеци до десет и по година затвора и плаћање судских трошкова, а многим су и трајно одузете непокретности, аутомобили и новац, од чега се у буџет слило преко милион евра.

И даље је у бекству 18 Шарићевих сарадника, од чега троје због прања новца, а 15 због трговине наркотицима.

На расписаној потерници су Радољуб Радуловић, звани Миша Банана, браћа Марко и Владимир Рачић из Крагујевца, Горан Соковић из Пљеваља, Ненад Новаковић из Младеновца, Бошко Неђић из Београда, Дарко Тошић из Пљеваља, Марко Пандрц из Крајева, Дарко Газдић, Милан Миловац, Бојан Станојевић, Петар Обрадовић, Небојша Сретеновић и Михајло Ђоковић. Статус

сведока сарадника издејствовали су Радан Адамовић из Крагујевца, Небојша Локсовић и Драшко Вуковић из Берана.

■ „Дебела“ оптужница

Специјално Тужилаштво 26. октобра 2012. године подигло је оптужницу против Дарка Шарића, Горана Соковића, Жељка Вујановића, Ненада Новаковића, Драгана Лабудовића, сведока сарадника Драшка Вуковића, Бориса Лабана, Родољуба Радуловића, Петра Обрадовића, Марка и Владимира Рачића, Михајла Ђоковића и Небојше Сретеновића, јер су почетком 2006. године, на територији Србије, више земаља еке Југосавије, Западне Европе и Јужне Америке Шарић, Соковић, Станојевић, Вујановић и сада већ покојни Драган Дудић, организовали криминалну групу од тридесетак људи, која је деловала до 15. октобра 2009. године. Међу њима су били и Удрих Станислав, Драган Гаћеша и Милан Пуљаревић, против којих се поступак води у Италији, затим Анастасије Мартинчић, који се процесуира у Уругвају, као и Драган Тошић и Драган Бельшак, којима се суди у Словенији. Они су се организовано удружили ради трговине наркотицима и стицања финансијске користи и њеног улагања у легалне финансијске токове.

У оптужници се наводи да су организатори имали план да кокаин из Јужне Америке смештају преко чланова групе у изнајмљена, привремена складишта у Бразилу и Аргентини, пребациу на прекоокеанске бродове (неке су чак имали и у свом власништву), а да не би били сумњиви радили су бродарски превоз друге робе из Јужне Америке у Европу. Кокаин су продавали по

ЛОКАЛ ОД 400 КВАДРАТА НА МАЛОЈ ВАГИ

згради код Великог парка, где су имали изнајмљене станове.

Била је то спектакуларна акција. Четири црна ципа блокирала су главну улицу. Специјалци су упали у локал и муњевито извели неколико мушкараца с лисицама на рукама. Колоната специјалних возила са упаљеним ротационим светлима убрзо је напустила место.

■ Шта је све одузето у Крагујевцу

Кафе клуб „Казино“, површине 267 квадрата, запечаћен је 1. марта 2010, да би држава брзопотезно нашла свој интерес и дала га под закуп Александру Гојковићу из Берана, који се и у време печења појавио у локалу с причом да је још од пре пет година био закупцац тог угоститељског објекта. Тек касније је успео да издејствује да уместо Шарићевим

не одузетом имовином, црвени волак стављен на врата куће од 69 квадрата која лежи на око осам ари плаца у Улици Цара Константина 51 (некадашњој 7. јула), у насељу Пивара, која је до момента печења била издата приватној фирми „Сунце“ као магацински простор. У то време власник „Сунца“, како смо онда незванично сазнали, затражио је од Дирекције да му се изда тај пословни простор и да убудуће њима плаћа кирију. Чекало се само да се спроведе законска процедура.

Затим је закатанчен пословни простор од 406 квадрата у Улици Кнеза Милоша 12 на Малој ваги, који се састојао од подрума, приземља и спрата (није био издат), и један мали помоћни објекат у оквиру породичне куће у Железничкој улици 13, за који је комшиница тврдила да је у њеном власништву, али то није мо-

КУЋА У ДИВОСТИНУ, ЗА КОЈУ СЕ ТВРДИЛО ДА ИМА ТЕНИСКЕ ТЕРЕНЕ И ЕРГЕЛУ КОЊА

НИЦИ СЕ РАЗМИЛЕЛИ

Запдној Европи преко мреже својих препродаваца. Сваки припадник организоване групе имао је лажно име - псеудоним. Постојао је табеларни приказ тих имена који је сваки припадник добијао ради међународне комуникације. Осмислили су и посебне шифрарнике за размењивање телефонских бројева који су коришћени у комуникацији, на којима су бројеви од нуле до девет означени словима абетецеде и упућивањем порука назад неразумљиве садржине припадници групе обавештавани су о бројевима телефона који ће бити коришћени у међународној комуникацији.

На тај начин су преношени шифровани налози онима који су комуницирали са тачно одређеним суорганизатором. Од њих су примали налоге, упутства и информисали их о својим активностима, да би координирали рад других припадника групе који су набављали кокаин, складиштили, допремали до бродова и транспортовали до земаља Западне Европе, даље га продавали, водили евиденцију трошкова и остварене зараде од продаје. Тако су од друге половине 2008. па до априла наредне године на територији Аргентине набавили 1.825 килограма кокаина, који су после продали у Европи.

У оптужници се каже и да је четворка Шарић, Соковић, Вујановић и Дудић на територији Србије ангажовали Драшка Вуковића и још

седморицу (међу којима је и Марко Рачић из Крагујевца) да отпутују у Аргентину. Њима је послато 12 милиона евра преко Анастасија Мартинчића и других лица да купују, складиште и отпремају кокаин за Европу. Од тих пара је и купљена кућа у Ла Плати и изнајмљен стан у Буенос Ајресу, на име Петра Обрадовића, где су сви они упућени. Њихов долазак омогућио је Влади-

мир Рачић из Крагујевца. Он је преко Вујанића завршио да им се његов брат Марко прикључи у Аргентину.

Своје налоге организатори групе преносили су преко Жељка Вујановића, који је из Србије најављивао долазак и одлазак припадника групе Драшку Вуковићу, који је у Аргентини куповао кокаин и водио писану евиденцију трошкова набавке дроге, коју је достављао путем електронске поште или преко курира организаторима. Купили су и „пасага“ са посебно преграђеним простором, „бункерима“, за смештај кокаина, који су преузимали од Колумбијца, Перуанаца и Боливијца, без директног контакта и вишења ових криминалних група. Кокаин су пребацивали до стана

ИЗВРШИТЕЉИ ПЛЕНЕ КУЋУ СА ДВОРИШТЕМ НА ПИВАРИ

ОБАВЕШТЕЊЕ НА ВРАТИМА О ОДУЗИМАЊУ КУЋЕ У ЦЕТИЊСКОЈ УЛИЦИ

у насељу Абасто, где су га држали, као и новац, који су послали преко такозваних играча, а затим до куће у Ла Плати. Око 1.825 килограма кокаина ставили су у пластичну бурад за воду закопану у земљи где је кокаин чекао до доласка прекокеанских бродова „Верти“ и „Голден“, марта 2009. године. Преко фирме „Ман Маре“ уговорен је превоз робе као камуфлажа за кокаин из Аргентине до Шпаније, а посада брода била је црногорска. По доласку брода у аргентинске воде кокаин су упаковали у водоотпорне торбе, па у гумени чамац, али им је на реци Рио де ла Плата заказао мотор, па им је у сусрет им пошао други чамац као испомоћ. Вратили су дрогу до куће где је претходно скривана, али су приликом претовара уз пут изгубили једну торбу са 30 килограма кокаина. У наредне три ноћи ипак су контингент пренели до брода „Верти“ у скривене коморе за складиштење нафте и воде, да би брод отпловио до луке Сан Лоренцо. Ту је камуфлажно утоварена соја. Брод је пристигао надомак Шпаније и Гибралтара, где је кокаин преузела друга група на рибарском броду која га је допремила до Европе.

Као награду за добро обављен посао Михајло Ђоковић добио је 80.000 евра, Небојша Сретеновић стан у Крагујевцу, у Улици Јанка Веселиновића 2, Петар Обрадовић минимум 200.000 евра, а упола мање Владимир Рачић, каже се у оптужници.

Истом оптужницом обухваћен је и Драган Лабудовић због дозвољеног држања оружја, јер је 21. октобра 2009. у Београду, незаконски држао пиштољ и муницију. Код њега је приликом претреса стана у сефу пронађено више од 544.000 евра, за које се верује да потичу од продаје дроге, јер су на новчаницама откривени трагови кокаина, што је потврђено и вештачењем.

КО ЈЕ ЗАШТИЋЕНИ СВЕДОК ИЗ КРАГУЈЕВЦА

Бројни преси Радана Адамовића

За Радана Адамовића се зна да је раније одговарао за тешке и провалне крађе, разбојништва, недозвољено држање оружја и недозвољену трговину дрогом. У више наврата је пријављиван због нарушавања јавног реда и мира, а чак се теретио и за један покушај убиства 1999. године, када је једном лицу пуцао у ноге.

У марту 2004. Адамовић је тешко рањен на кућном прагу, када му је један младић испалио хитац у стомак. Једва је тада извукао живу главу. У то време налазио се на издржавању затворске казне у Петровцу - као слободњак. Адамовића је и Виши суд у Бијелом Пољу 2007. осудио на две године и три месеца затвора, јер је у Црну Гору унео грам кокаина и незнатну количину марихуане, а ухваћен је и са фалсификованом возачком дозволом.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство енергетике
развоја и заштите
животне средине
Београд

На основу члана 10. став 1. а у вези са чланом 29. став 1. и 3. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник Р. Србије број 135/04, 36/09) даје следеће

ОБАВЕШТЕЊЕ

Обавештава се јавност и заинтересовани органи и организације да је носилац пројекта предузеће ПД „Шумадија Сировине“ д.о.о из Крагујевца поднело Министарству енергетике, развоја и заштите животне средине захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину пројекта складиштења опасног отпада и то: отпада из термичке металургије бакра и осталих обојених метала, отпада од ливења одливака од обојених метала, отпадних каблова и истрошених отпадних акумулатора, на к.п. 1534, КО Крагујевац 1, Град Крагујевац, заведен под редним бројем 353-02-156/2014-05.

Заинтересована јавност може да изврши увид у садржину захтева у просторијама Министарства енергетике, развоја и заштите животне средине у Новом Београду, Омладинских бригада 1, канцеларија 426, сваког радног дана од 11-14 часова, као и на сајту

<http://www.merz.gov.rs/cir/dokumenti/javni-uvvid/proscena-uticaja>

у року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА“ а.д., ул. Таковска бр. 2 из Београда, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – радио базне станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији "KG78 KGU78 Карађорђева", на кп.бр. 3534 КО Крагујевац 3, МЗ Вашариште, (на крову пословно-стамбеног објекта у ул. Карађорђева бр.52 – зграда Интершпеда), Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе – Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 27.03.2014. до 07.04.2014. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев је приложена и Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони радио базне станице мобилне телефоније "KG78 KGU78 Карађорђева", урађена од стране овлашћеног правног лица Лабораторија Консинг, Сурчински пут 1а, 11000 Београд, као и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја затеченог стања предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА“ а.д., ул. Таковска бр. 2 из Београда, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – радио базне станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији "KG82 KGU82 Шљивовац" Крагујевац, на кп.бр. 447/1 КО Поскурице, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе – Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 27.03.2014. до 07.04.2014. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев је приложена и Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони радио базне станице мобилне телефоније "KG82 KGU82 Шљивовац", Крагујевац, урађена од стране овлашћеног правног лица Лабораторија КОНСИНГ, Сурчински пут 1а, 11000 Београд, као и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја затеченог стања предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Због великог повећања броја студената који прелазе просек оцена од 8,5 за добијање државне стипендије, за шта се окривљује примена болоњског система, лествица је сада подигнута на просек - девет. Најбољи студенти троше стипендије за додатно усавршавање, али се отварају и могућности за добијање страних стипендија где услов није висок просек

Пише Јаворка Станојевић

Студенти који су конкурисали за стипендије Министарства просвете морали су ове године да прескоче праг који је за пола оценови виши од просека који је до сада обезбеђивао скромну финансијску помоћ државе онима који марљиво уче, не обнављају годину и не преносе испите. Подизање просечне оценови, која академцима обезбеђује стипендију од 8.400 динара, са 8,5 на де-

ПОВЕЋАН ПРОСЕК ОЦЕНА ЗА ДОБИЈАЊЕ ДРЖАВНЕ СТИПЕНДИЈЕ Пут којим се ређе иде

Тражећи „кривца“ за чињеницу да број добрих студената који остварују право на финансијску подршку стално расте просветне власти су на оптужничку клупу ставиле Закон о универзитету којим је уведен болоњски систем, а он је, кажу, довео до тога да се од 2006. број високошколаца са траженим високим просеком повећава за по 2.000 годишње.

Цену истине да је „Болоња“, према оценови оних који су се здушно залагали за њено увођење, пала на испиту строгости платило је најмање 5.000 вредних студената који су, упињући се да добију добре оценови, рачунали на новчану сатисфакцију државне благајне. Подигнуту левтицу прескочило је 8.500 српских академица изборивши тако право на стипендију која је, због смањења броја оних који је примају, после доста година повећана за 2.300 динара.

■ Питање мотива

Академцима који су остали испод црте објашњено је да су у хиперинфлацији највиших оценови, што доказује податак да је од 14.000 корисника стипендија њих 6.800 имало просек између 9 и 10, њихове оценови спуштене на ниво који се сматра уобичајеним.

НОВАЦ ОД СТИПЕНДИЈА ШТЕДИ ЗА ДАЉЕ ШКОЛОВАЊЕ: ТИЈАНА ДИМОВИЋ

Мада свако има свој мотив, оно што би се могло препознати као заједнички покретачки именоватељ оних који, упркос негативној селекцији, ређају десетке је уверење да се, ако имате циљ, рад исплати.

Тијана Димовић, најбоља студенткиња Економског факултета Универзитета у Крагујевцу која је до четврте године догурала без иједне оценови ниже од десетке, већ сада је сигурна да њена каријера неће зависти од других. Преданост учењу, активно учешће у друштвеним активностима и одговорност да све што ради уради најбоље што може обезбедиле су овој младој девојци финансијску независност.

Могућност да и током студија сама себе издржава обезбеђују јој бројне стипендије. Иако не жели да говори о њиховој новчаној вредности, јер сматра да је од новца битнији начин на који га је заслужила, каже да њеном буџету највише доприноси 30.000 динара стипендије Фонда за младе таленте „Одисеја“ на коју је посебно поносна, јер је добија само 800 најбољих студената завршних година свих универзитета у Србији.

Ако се зна да Тијани, као најбољем студенту економије, следеће и 15.000 динара месечне награде којом крагујевачки Универзитет награђује 12 најбољих академица са свих факултета јасно је да, уз примања о којима не жели да говори, ова млада девојка не мора да мисли о финансијама.

Поред тога што јој обезбеђује привилегију да студира без размислања о новчаним издацима висок просек и друштвени активизам овој изузетној студенткињи су омогућили двонедељно усавршавање у Немачкој и плаћено једногодишње школовање у Америци, као и уче-

ше у бројним домаћим и међународним камповима, семинарима и обукама.

Сматрам да је то што сам добила могућност да стекнем искуство учења у другачијим срединама много вредније од новца који примавам. Одлазећи на усавршавања добијам прилику да упознам много људи и направим важне контакте са онима који ми могу помоћи у грађењу каријере и даљем напредовању. Свесна сам да је финансијско благостање, о коме сам до недавно могла да сањам, само тренутно и да морам да га искористим паметно. Највећи део новца који добијам штедим за даље школовање јер, као будући економиста, знам да ће ми се такво улагање вишеструко исплатити. Иако још увек не знам чиме конкретно желим да се бавим не размислањем о државном послу. То мора бити нешто што захтева доста рада и даје видљиве резултате, каже најбоља међу студентима крагујевачког Економског факултета.

Циљ који не зависи од других по-

ја, добио позив директора једне банке који ме је запазио да дођем на праксу, што је изузетна прилика да се добије посао. Не знам да ли ћу прихватити њихову понуду, али ми у сваком случају прија сазнање да је оно што радим дало резултате. Најважније је што сам учврстио уверење да своју судбину могу сам да креирам, каже овај академац, додајући да уз учење стигне да се забави и да волонтери у Ватерполо клубу „Раднички“.

Ако ово двоје младих људи ставимо у друштвени контекст који фаворизује лаку зараду, партијске каријере, богаћење које не преза од криминала, корупцију као легално средство, повећања плата државних службеника, јасно је да оценови нису једино што Тијани и Срђана чини посебним.

Да ли је ове изузетне младе људе, и надамо се хиљаде сличних који су желели помоћ државе, створила „Болоња“ која је оборила критеријуме оцењивања, или свест да долази време у коме ће се ценити знање, није питање за милион долара. Сви ма који желе да гледају јасно је да диплома више није једина сврха студирања. Ову истину свакодневно нам саопштавају страни послодавци који се жале да на огромном тржишту рада у Србији не могу да нађу довољно стручне радне снаге. Проблем је што оно што не ваља у нашем школству студенти морају да надокнаде сами. Пошто у државној благајни нема довољно новца на подршку могу рачунати само најбољи.

Ова чињеница, међутим, важи само за студенте који желе државну стипендију, јер постоје пројекти који нуде помоћ академцима који се не могу похвалити највишим оценама. Сарадница за промоцију мобилности Центра за развој каријере крагујевачког Универзитета Милица Миленковић, наиме, објашњава да има доста понуда за обезбеђивање страних стипендија и новчане помоћи за додатно образовање у иностранству који нису условљени просечном оценови. Ову шансу могу искористити сви креативни високошколци и постдипломци. Добра пре-

СТИПЕНДИЈУ УЛАЖЕ У УЧЕЊЕ ЕНГЛЕСКОГ: СРЂАН ПЕРЕНДИЈА

вет просветне власти су образложили драматичним порастом броја високошколаца који задовољавају критеријуме, а државна каса то више није могла да издржи. У прилогу овој тези они који одлучују где ће одлазити државне паре изнели су податак да је школске 2000/2001. године услов за стипендију у читавој Републици испунило 1.147, студента, док је 2012/2013., уз просек од најмање осам и по, услове ефикасности испунило 14.021 академица.

Ако овоме додамо податке Националне службе запошљавања који говоре да међу 217.000 омладине без посла више од четвртине има факултетску диплому и да је вишак дипломаца појединих факултета толики да се чују залагања за рестрикцију уписа бруцоша, остаје питање шта младе људе, свесне да радну књижицу не обезбеђује добар просек него партијска књижица, мотивише да се боре за високе оценови.

ДОСТА ПОНУДА ЗА СТРАНЕ СТИПЕНДИЈЕ: МИЛИЦА МИЛЕНКОВИЋ

креће и Тијаниног колегу Срђана Перендију који је, иако му просек од 9,15 не даје статус најбољег, по много чему изузетан. Овај студент завршне године економије, родом из Чачка, прима само 8.400 динара државне стипендије. Пошто то није близа није довољно за школовање у другом граду трошкове плаћају родитељи. Стипендију коју добија Срђан не троши као додатак џепарцу, већ је улаже у учење енглеског језика, а са остатком плати рачун за телефон.

■ Стране стипендије

Ја сам од почетка студија испуњавао услове за кредит, или стипендију, али никада нисам учио због новца који ћу на тај начин добити. Паре које примавам су за мене само један од корака који ће ми олакшати да дођем до циља. Свесан сам да на том путу, поред добрих оценови, треба савладати још много препрека. Време је такво да се мора много улагати у себе и много радити на додатном личном усавршавању. Сигуран сам да се то на крају мора исплатити. Ја сам већ, као учесник такмичења у решавању студије случа-

порука су волонтерски рад, учешће у студентским организацијама и активизам у оквиру заједнице. Помоћ проналажењу конкурса по свачијој мери и аплицирању може се добити у Центру чија врата су отворена свима који желе да, кроз допуну и усавршавање знања, обезбеде бољу стартну позицију за тражење посла.

Одговор на питање због чега стране државе нашој деци за коју процењу да имају потенцијала плаћају школовање много је јаснији од упитности над чињеницом да најбољој студенткињи економије није једна домаћа фирма није понудила стипендију којом би себи обезбедила врхунског стручњака и зашто је њен колега са високим просеком једину понуду која би водила ка радном месту добио од стране банке.

У држави која признаје да не зна шта ће са најбољим студентима кривећи измењен начин студирања за непотребан баласт на плећима, дилема – исплати ли се учити још дуго неће бити решена. Охрабрује једино што неки млади људи, идући ка циљу, бирају пут којим се ређе иде.

ГЕНЕТИЧАР СТОЈКОВИЋ У ПРВОЈ ГИМНАЗИЈИ

Значај матичних ћелија

Настављајући традицију организовања трибина које ученицима пружају прилику да упознају истакнуте личности из разних области живота Прва крагујевачка гимназија је, у понедељак, угостила најпознатијег српског генетичара доктора Миодрага Стојковића. Представљајући се као човек који је, због чињенице да је запослен на крагујевачком Факултету медицинских наука, делимично и Крагујевчанин, научник који је светски углед стекао достигнућима на пољу изучавања и примене матичних ћелија објаснио је крагујевачким гимназијалцима колико су матичне ћелије, о којима се у последње време толико прича, важне за будућност медицинске науке.

Покушавајући да им понуди разумљиве одговоре на питања - шта су матичне ћелије, зашто су нам потребне и због чега се, заједно са људима из градске власти и са Универзитета, бори да Крагујевац добије прву банку матичних ћелија у Србији, професор Стојковић је побудио велико интересовање ученика Прве гимназије, међу којима је, поред оних којима је ова област била непозната, било будућих студената који планирају да се баве медицином и генетиком.

J. C.

Малина Косановић је дипломирани биолог. Прошле године закорачила је у пету деценију, али сваког дана, већ три године, она седа у школску клупу ОШ „Станислав Сремчевић”. Своју „другарицу из клупе” Малина сваког дана доводи до школе, са њом је на часовима, одлази на велики одмор и одводи је кући када се заврши последњи час. Иако би њен посао персоналног асистента на томе требало да се заврши, Малина са својом другарицом из клупе учи током наставе, труди се да јој помогне, прилагоди њеном начину рада све оно што учитељица на часу испредаје, пошто је девојчици неопходан непрекидни подстицај.

Упркос перзавивном развојном поремећају, пре свега захваљујући труду њених родитеља, Милица је уписана у редовну школу у моменту када је инклузија тек законом уведена. У почетку је било отпора, неки родитељи су бурно реаговали, али је сада ситуација много другачија. Деца су прихватила различитост своје другарице, брину се о њој, приђу јој када се узнемири. За њу то што иде у школу као и сва друга деца значи много. У почетку је имала обичај да десетак пута у току једног часа изађе напоље, сада се то готово више не дешава. Иако не говори, научила је да пише оба писма, прихватила је другачију средину и средина је прихватила њу, прича Малина.

Перзавивни развојни поремећај је један од поремећаја из спектра аутизма. У питању су особе просечне или чак натпросечне интелигенције које, заправо, имају само поремећај у понашању. Ипак, управо према деци са оваквим сметњама у развоју у „нормалним” школама је, од момента када је инклузија уведена као законска обавеза, било највише отпора. Иако се за четири године много тога променило, ни данас не иде све глатко.

■ Наставници и даље негодују

Инклузивна образовна пракса у нашем систему образовања постојала је и раније, али јој је Закон о основама система образовања, донет крајем 2009. године, дао и правни оквир. Он уводи бројне новине које се односе на праведнију уписну политику, забрану дискриминаци-

ИНКЛУЗИЈА У КРАГУЈЕВАЧКИМ ШКОЛАМА

Више знања и воље

Укључивање малишана са сметњама у развоју у редовне школе спремније су прихватила деца него просветари. Иако отпоре према инклузији још увек има, за четири године много тога се променило, мада поједина системска решења још увек недостају

МАЛИНА КОСАНОВИЋ ВЕЋ ТРИ ГОДИНЕ ЈЕ ПЕРСОНАЛНИ АСИСТЕНТ МАЛОЈ МИЛИЦИ

је, повећање доступности образовања деци са инвалидитетом и сметњама у развоју, као и деци из других осетљивих група. Доношење индивидуалног образовног плана, прилагођавање стандарда постигнућа, обезбеђивање додатне образовне подршке, увођење педагошког асистента за подршку детету и наставнику, само су неке од мера које су у том циљу прописане. Уместо некадашњих комисија за категоризацију, које су практично одлучивале може ли дете да се упише у редовну школу, уводе се интерресорне комисије, чији је задатак да процене само који је степен подршке потребан детету.

По речима Душанке Ђировић, координаторке мреже за подршку инклузивном образовању и психолога у ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић”, закон је допринео да се и деца са тежим сметњама нађу у редовним школама, на пример, малишани са церебралном парализом или они који имају неки од поремећаја из спектра аутизма, што раније није био случај.

Деца са озбиљним интелектуалним сметњама и даље се уписују у специјалне школе, али за дете које има поремећај из аутистичног спектра било би штета да се нађе у таквој школи, пошто је код њих у питању поремећај понашања, а не интелигенције. Често су ова деца чак врло надарена за поједине области и уместо да ту склоност развију средина би их вукла уназад. Уколико, рецимо, не комуницирају вербално, што није редак случај, учитељ или наставник дозволиће им писану комуникацију.

Са децом са церебралном парализом случај је супротан, пошто она имају само моторичке сметње. Од њих не треба захтевати писмено изражавање или им треба дати више времена. Све у свему, нема никаквог разлога да ова деца не буду са својим вршњацима у редовним школама, каже наша саговорница.

Унија синдиката просветних радника је, међутим, од почетка увођења инклузије у образовање упозоравала да просветни кадар у редовним школама није довољно компетентан за рад са децом са сметњама у развоју. По речима Милана Јевтића, потпредседника Уније, инклузија је уведена након свега неколико семинара, а да при том наставном кадру није обезбеђена адекватна подршка.

Наше примедбе не потичу из недостатка хуманитости и племенитости, већ из објективних околности - недостатка знања и ресурса које поседују специјалне школе. Ни једног тренутка не доводимо у питање потребу да ученици треба да науче да прихвате некога ко је другачији од њих, да му пружи помоћ и подршку, само треба поставити реалне оквире у којим је то ситуацијама смислено и продуктивно.

Законом је „преко колена“ регулисано да стручњаке одређених профила, рецимо дефектологе, може заменити педагог, односно наставник разредне и предметне наставе, као и педагошки асистент са завршеном средњом школом

који је прошао извесну обуку. Прећутно се прелази преко чињенице да у највећем броју школа нема услова за рад са ученицима који имају извесне сметње у развоју, почевши од прописаног обезбеђивања простора, отклањања физичких и комуникацијских препрека, објашњава Јевтић, напомињући да је закон обавезао школе да упишу сву децу и обезбеди им неопходну подршку, а да при том нису измењени чланови закона који се односе на број ученика у одељењу, нити је регулисан начин финансирања попуњених видова подршке.

■ Отпор, заправо, лењост

Душанка Ђировић, пак, мисли да савремена школа захтева од просветних радника да наставу прилагоде сваком ученику, па и оном са сметњама у развоју.

Чест изговор просветних радника је да нису довољно компетентни за инклузију, а то је, заправо, само лењост, јер инклузија од наставника и учитеља тражи веће ангажо-

ПСИХОЛОГ ДУШАНКА ЂИРОВИЋ, КООРДИНАТОРКА МРЕЖЕ ЗА ПОДРШКУ ИНКЛУЗИВНОМ ОБРАЗОВАЊУ

вање, а од школе да своје капацитете усмери на свако дете. Када се тако приступи послу онда проблема нема. Наставници имају могућност да се обрате мрежи за подршку, да размењују искуства са колегама, а за оне који желе да уче има довољно прилике. Само у последњих шест месеци је у овдашњем Центру за стручно усавршавање запослених у образовању било три семинара на тему инклузије, коментарише наша саговорница.

У моменту када је инклузија постала и законска обавеза крагујевачки просветари имали су и „олакшавајућу околност”. Наиме, у то време је већ увелико заживео градски пројекат „Асистент у настави”, којим је било ангажовано стотинак младих учитеља и наставника као помоћ у самој учионици. Због недостатка средстава у септембру прошле године овај програм је стављен на чекање и питање је када ће бити настављен.

Пројекат је био одличан, али се претворио у супротност од онога што му је био циљ. На младе, тек свршене студенте, пребачен је сав терет инклузије. Практично, старије колеге, од којих је требало да уче, дипломици су замењивали у раду са децом са сметњама у развоју, каже Душанка Ђировић.

У односу на претходне године, сматра Горан Јоксимовић, саветник у Школској управи, напредак је, ипак, евидентан, мада међу наставним кадром још увек има отпора према инклузији, зато би локална заједница требало да се још више укључи, као и држава која да требало да донесе нека системска решења, барем када су у питању службе персоналне асистенције.

На предлог овдашње интерресорне комисије по основу добровољног радног ангажовања успелно је седам персоналних асистената у пет основних школа. Њима правилник Центра дозвољава да током месеца раде укупно 100 сати и за то примају месечну надокнаду од 8.000 динара. Иако им је посао да малишане којима је то неопходно одведу и доведу из школе и буду са њима током наставе, они често, попут Малине Косановић, младе жене са почетка наше приче, чине за своје мале другаре далеко више. Било би зато добро тај њихов труд адекватно и наградити.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ОШ „МИЛУТИН И ДРАГИЊА ТОДОРОВИЋ”

Пример добре праксе

Међу 848 ученика ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић” тридесетак, због сметње у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу или чињенице да потичу из социјално нестимулативних средина, има потребу за додатном образовном подршком. Један од разлога што се родитељи чија деца имају сметње у развоју одлучују баш за ову школу је чињеница да је за последњих неколико година успела да постави модел за спровођење инклузије, јер је са том праксом почела годинама пре него што је уведена законска обавеза.

Пре осам година у нашу школу се уписао дечак са АДХД синдромом, који је имао и неуролошке сметње. Ни сама у том моменту нисам знала много о овом

поремећају, али сам одлучила да дечака ипак прихватимо, пошто је имао нормалну интелигенцију. За хиперактивну децу нису практично ни постојале специјализоване школе. Прве године није било лако, али добром сарадњом родитеља, учитеља, наше педагошко-психолошке службе и директора успели смо да дечак остане у редовној школи, каже Душанка Ђировић, педагог школе.

Примали су и малишане са церебралном парализом, организовали посебну подршку за децу из осетљивих група. Због добре праксе, као једна од десетак на територији читаве Србије, ова школа одабрана је 2006. године да уђе у пројекат „Инклузивно образовање - од праксе ка политици”, који је практично

представљао први степен у увођењу инклузивног образовања.

Од тада учествују у свим пројектима везаним за инклузију. Њихови учитељи и наставници су кроз семинаре и праксу у сопственим учионицама много тога научили. Набавили су литературу за особље, дидактички материјал намењен ученицима са различитим сметњама, учествовали у изради неколико збирки примера добре праксе и приручника за наставнике који желе да се ухвате у коштац са инклузијом на прави начин. Захваљујући ангажовању и жељи за учењем ова школа данас је својеврсни образовни центар у који долазе наставници из градова широм региона да се обучавају за рад са малишанима који су „другачији”.

У ОШ „МИЛУТИН И ДРАГИЊА ТОДОРОВИЋ” МНОГО ПОСТИГЛИ

megabelt OR

Kneza Mihaila 106, Kragujevac

radno vreme od **7h** do **19h**

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
 Klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v P/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...
 SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continentall, Barum, ...)
 Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

МИНИ СОЛАРНЕ ЕЛЕКТРАНЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Продају струју држави

Мала предузећа удружена у Грађевински кластер Шумадије и Поморавља успешно пројектују и монтирају мини соларне електране на територији Србије. Два таква објекта постављена су и у Крагујевцу и чека се дозвола за њихово прикључење у мрежу „Електрошумадије“

Да је будућност малих и средњих предузећа у удруживању најбоље сведочи пример Грађевинског кластера Шумадије и Поморавља који више од три године успешно функционише на тржишту. Идеја о удруживању настала је међу самим инжењерима који поседују пројектантске фирме, а који су схватили да једино заједничким снагама могу да конкуришу за велике послове.

У оснивању велику подршку им је пружила Агенција за регионални развој, Привредна комора и Машински факултет у Крагујевцу, а спадају у мали број кластера у свету чији оснивач су саме фирме. Предности удруживања су вишеструке, што је увидела и држава, која инсистира на повезивању малих фирми у кластере да би повећала њихову конкурентност на домаћем тржишту.

Наиме, дешавало се да стране компаније учествују на тендерима зато што су велике домаће грађевинске фирме уташене у претходном периоду, и на тај начин су узимале посао нашим предузећима. Повезивањем наше фирме су постале способне да добију те послове и тако успешно развој привреде и запошљавања.

■ Мањи трошкови

Кластери су удружења малих фирми које су уско специјализоване за области којима се баве. Као електро инжењер, моју фирму могу да пријавим на тендерима на којима се траже само електро радови, а већина послова захтева комплексно наступање, где се траже све области пословања. Тако сарадњом са колегама остварујем право да учествујем на много већем броју конкурса у односу на онај број који би ми као власнику мале фирме реално био доступан, објашњава Александар Васојевић, власник предузећа „Електровизија ДОО“ и заменик председника Управног одбора кластера.

СОЛАРНЕ ЕЛЕКТРАНЕ НАЈПОВОЉНИЈЕ ЗА НАШЕ ТРЖИШТЕ: ЈЕЛЕНА ПЕЛЕВИЋ

Поред конкурентности, предност коју доноси удруживање су и смањени трошкови пословања, али и бренд који је препознатљив. Тако су фирме поделиле трошкове за рекламирање, а посебна предност је имплементација ИСО система у пословању.

Реч је о стандардизованом систему праћења документације. Ми поштујемо законе, правила и стандарде којима је наша област регулисана, али овде се ради о униформисаном начину пословања фирме препознатом кроз међународне стандарде. То значи да је наше пословање признато у свету, што је врло значајно, јер смо се срили са примерима да нисмо могли да конкуришемо за неке послове, јер нисмо увели ИСО систем.

Као власници малих предузећа било је немогуће да га уведемо, а да не говорим о томе колико је било скупо, истакла је Јелена Бојовић, заступник кластера.

Предност за све будуће чланице удружења је што ће моћи да користе овај систем, уз одговарајућу надохнаду и идеја је да млади стручњаци пролазе кроз обуку и послове у оквиру кластера и да буду препознати као неко ко ради квалитетно и по стандардима.

Тренутно у кластеру функционишу 23 предузећа, а циљ им је био да, поред послова за које их ангажују инвеститори, раде на пројектима у којима се користе обновљиви извори енергије и који спадају у домен зелене градње. Тако је пројектантни

МИНИ СОЛАРНА ЕЛЕКТРАНА НА КРОВУ ФИРМЕ У МАЛИМ ПЧЕЛИЦАМА

тим из више различитих предузећа овог

кластера учествовао у изградњи четири мини соларне електране, од којих се две налазе у Крагујевцу.

■ Приход 10.000 евра годишње

Министарство енергетике потписало је протокол по коме чак 27 проценти произведене енергије у Србији мора бити из обновљивих извора до 2020. године. Иако 20 процена долази из великих хидроелектрана, држава је расписала субвенцију за све инвеститоре који се баве обновљивим изворима енергије.

Овде није реч само о соларним, већ и ветро електранама, мини хидро електранама и електранама на биомасу. Међутим, ми смо се концентрисани на соларне јер их је најповољније радити на нашем тржишту. Држава субвенционира откупну цену киловат часова, што значи да вам не да новац или кредит да је изградите, већ вам уговором гарантује да ће у периоду од 12 година од вас откупљивати струју коју производите, по одређеној цени, која је виша од оне коју иначе наплаћује „Електропривреда“ за испоручену енергију. После тог периода струју можете да продајете по тржишној вредности, јер је век трајања електране 25 година, објашњава Јелена Пелевић, технички директор предузећа „Р Д солар систем“, које је учествовало у пројектовању и изградњи соларне електране.

Будући да Србија има већи број сунчаних дана од других земаља у региону, а централни део наше земље има изузетан соларни потенцијал, инвеститори су показали велико интересовање, па су до сада пуштене у рад две соларне електране пројектоване у Крагујевцу, прва у Земуну, а друга у Ковачици. Овакве електране постављају се искључиво на крововима, а њихов максимални капацитет је 30 киловата. Оне се директно укључују у мрежу „Електропривреде“, а сликовито представљено могле би да снабдевају електричном енергијом до шест домаћинстава.

Предности ове у односу на друге електране је што је најлакше доћи до комплетне документације потребне за њено монтажу, прикључење на мрежу и пуштање у рад. Такође, опрема је значајно јефтинија, па се дешава да су само припремни радови код хидро електране скупљи од изградње соларне исте снаге.

Опрему чини трофазни уређај који треба мрежи да испоручи струју у оном облику који „Електродистрибуција“ захтева, фотонапонски панели, каблови за повезивање тих компоненти и алуминијумска конструкција која повезује панеле за кров. Разлика може да буде само код врсте крова, јер некада су они равни, лучни, али идеалан је кров под нагибом од 25 до 30 степени, оријентисан ка југу, југозападу, објашњава Немања Цветковић из „Р Д солар система“.

Период неопходан за постављање електране је 3–6 месеци, а цена зависи од величине. Инвестиција у Земуну коштала је 45.000 евра и она је постављена на крову хале пословног објекта. Јединствена откупна цена киловата је 20,66 евра за соларне електране капацитета до 30 киловата.

Очекивано је да инвеститор поврати своје улагање у року од 4 до 5 година, ако је уложио свој новац. Ако је узео кредит, тај период је до шест година, јер плаћа и камате. Ипак, то је тек половина уговореног периода за који сигурно зна да ће држава од њега откупљивати струју. Очекивани приход за једну соларну електрану од 30 киловата на годишњем нивоу је око 10.000 евра и после тих пет година, све што заради за инвеститора је чиста добит, јер нема великих трошкова одржавања, а гаранција панела је 25 година, објашњава Пелевићева.

После успешног пуштања у рад прве две електране пројектоване у Крагујевцу, чланови кластера су сами инвестирали у електране које су монтиране на територији Крагујевца. Једна се налази у Виноградима, а друга у насељу Мале Пчелице, на пословној згради „Р Д солар система“.

Дошли смо у ситуацију да нас инвеститори питају да ли смо ми уложили у производ који њима продајемо, па смо код ове две електране и инвеститори и извођачи радова. Све је монтирано и само се чека одобрење за њихов прикључак на мрежу. Оно што се јавља као проблем је што свака општина и електродистрибуција има посебне услове. У сваком региону су другачији начини израде пројектне документације и начин пријема електране у систем. То је нешто што би требало стандардизовати, објашњава Александар Васојевић.

Заинтересованост за овај вид обновљиве енергије је велика, па се за нове пројекте јавило чак 40 инвеститора из целе Србије. Међутим, чека се да надлежно министарство распише квоте за ову годину, што ће верују бити у априлу када се конституише нова Влада. До тада озбиљни преговори се воде за постављање три електране у Параћину, а фирме настављају успешно да послују у оквиру кластера, па су чак добили позив од Привредне коморе Србије да буду њихов званични сарадник за овај регион у области грађевинарства.

Виолеџа ГЛИШИЋ

ПОНУДА ДО 30. АПРИЛА

Ускршњи кредит Пиреус банке

У духу предстојећих празника, Пиреус банка нуди Ускршњи кредит – динарски готовински кредит са додатним погодностима. Ова понуда важи до 30. априла, и то у оквиру FRESH пакет рачуна. Кредит подразумева камату коју чини збир тромесечног Белибора и фиксне марже од осам одсто. Рок отплате је до 84 месеца, а максимална износ кредита је 800.000 динара.

Уз повољне каматне стопе, посебна погодност Ускршњег кредита је и поклон путног осигурања, који важи за целу породицу.

Клијенти са FRESH пакет рачуном, уз минималан трошак одржавања од 195 динара, обезбеђују повољније камате за кредите, кредитне картице без годишње чланарине, e-banking, m-payment и услугу поделе дуга по кредитним картицама на једнаке месечне рате.

До краја априла кориснике FRESH пакета који приликом рефинансирања задужења из друге банке пренесу минимално 70.000 динара на било коју Пиреус кредитну картицу очекује и таблет рачунар на поклон!

До изражаја су дошле оригиналне идеје младих талената, посебно из природних наука. Поред практичне примене знања, могла се видети вредна колекција стена и минерала, као и ретки инсекти

Прошлог петка у Другој крагујевачкој гимназији одржан је Фестивал науке и уметности, на коме је око 200 креативних и талентованих ученика демонстрирало своје знање из различитих научних дисциплина. Ова манифестација се организује трећу годину за редом, с циљем да промовише науку и уметност и мотивише ученике за рад у научно-истраживачким и уметничким делатностима, али и да популаризује образовање. Припреме за Фестивал трајале су два месеца.

Бројни посетиоци имали су прилику не само да виде оно што су приредили ђаци ове школе, него и готово свих других средњих школа, као и гости-студенти ФИЛУМА, свих студијских група ПМФ-а, као и осмаци Основне школе „Свети Сава“ из Топонице. Заинтересовани су могли да учествују у радионицама из психологије, филозофије, књижевности, да се и сами опробају у појединим експери-

ФЕСТИВАЛ НАУКЕ И УМЕТНОСТИ У ДРУГОЈ ГИМНАЗИЈИ

Шанса за младе таленте

ментима из природних наука, као и да виде презентације и експонате из области историје, археологије, географије, али и да послушају валцер у извођењу Петра Ђурића, ученика четврте године гимназије, на флашама од вина и пива.

Златко Манојловић, професор физике, каже да је ово одлична прилика да њихови ђаци покажу своје знање, вештине, области интересовања и све што се не ради у ре-

нам даје потврду оног што радимо и очекујемо да то у будуће буде још боље и организованије.

Заиста, тог поподнева врело је као у кошници. Гимназијски хол и учионице претворене су у мини лабораторије, а како су хемијске реакције бивале бурније, светлосни снопови и звучни ефекти већи – то је расла и заинтересованост публике. Димна завеса готово да није пролазила, све до затварања ове манифестације, јер се тражило да се експерименти понове по ко зна колико пута.

Преламанье светлости и светлосни ефекти, поготово у замраченим учионицама и кабинетима, будили су знатижељу најмлађих. Физика,

ма најважнијих физичких закона и формула...

Највеће интересовање изазвали су практични радови из физике, хемије и биологије: хемијски коктељ, зелени пламен, магично млеко, сребрно огледало... Посебно се издвојило и бесконачно огледало клуба Електротехничке школе, макета термо-регулатора и ветро-генератора и 70 других врста изума уштеда електричне енергије које су осмислили сами ученици ове школе.

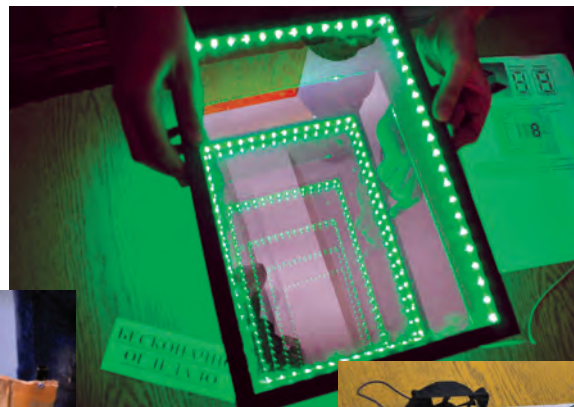
Гледање кроз микроскоп плазмоллизе и деплазмоллизе, епидермиса биљака и ДНК анализе воћа побудиле су интересовање и старије популације.

Запажено је прошла и изложба девојчица одељења првог шеста, које су осликале облаке над Крагујевцем, приказале локацију и време и одредиле врсту облака и ње-

гове карактеристике. У истом простору, активна биогеографије, коју предводе професори Бошко Васић и Славица Зечевић, посетиоци су имали прилику да виде живе узорке ретке врсте инсеката, вијетнамски паличњак или такозвану бубу гранчицу. Ученици друге године Гимназије приказали су ретку врсту минерала и стена, које имају само природњачки музеји.

Ученици осмог разреда из Топонице промовисале су органске креме и сапуне направљене на бази биљака, коју су израдиле заједно са професорком хемије Иванком Пећинац, за коју кажу да је једина жена која се бави производњом органских крема у Србији, јер поједине на бази воска имају чак и неограничен рок трајања.

Е. ЈОВАНОВИЋ

довној настави, а директор школе Миољуб Јоксимовић то потврђује:

- Имамо шта и да покажемо, представљамо се оним што радимо у нашој школи, радovima из природних и друштвених наука, а ове године по први пут и уметности. Ове године је одзив знатно већи од претходних, што

оптика, звук, електростатика, физичко-механичке молекулске силе, маштовити панони са илустрација-

ИМАЈУ ЛИ ФУНКЦИЈУ ТЕЛЕФОНСКЕ ГОВОРНИЦЕ

Најкорисније вандалима

У Крагујевцу постоји 200 телефонских говорница, али грађани све мање користе ову услугу. Иако се „хало картице“ могу купити на трафикама и у пословницама „Телекома“, по цени од 300 динара, велики број говорница није исправан, па најчешће служе као погодна места за графите и плакате

Када су се појавиле, телефонске говорнице постале су прави хит. Омогућавале су људима да много јефтиније него мобилним и фиксним телефонима комуницирају са родбном и пријатељима из разних делова Србије. Нарочито су биле популарне код студената који су одлазили на студије у други град, али су их користили и стари и млади. „Телеком“ је чак пустио у продају и „хало картице“, које су на себи имале различите мотиве из културног наслеђа и природних лепота Србије, а разликовале су се и по

минутима разговора који су кориснику били на располагању.

Међутим, са све већом применом мобилних телефона, који су данас у великој мери заменили и фиксну телефонију, јавне говорнице су временом све више падале у заборав. У Крагујевцу је инсталирано 200 говорница, од којих данас половина не ради. Оне су врло често на мети вандала, који су на неким поломили стакла, али и ишчупали телефонски апарат. Готово је немогуће пронаћи неисписану говорницу, јер је врло погодна за графите, а у недавно завршеној предизборној кампањи волонтери политичких станова облепили су их плакатима.

Колико говорнице служе највећем делу Крагујевчана јасно говоре и речи наше суграђанке која их користи као – часовнике!

- Када прођем поред говорнице, подигнем слушалицу да видим колико је сати. Мада ни то не могу често да видим јер је већина покварена, па се ништа не показује на екрану. Никада их нисам ни користила, али и не памтим када сам видела некога да разговара унутра, објашњава наша саговорница.

Иако је коришћење телефонских говорница драстично смањено протеклих година, у „Телекому“ објашњавају да ће они ову услугу наставити да пружају грађанима.

- Још увек постоје људи који користе телефонске говорнице, али на тржишту не постоји потреба за ширењем ове услуге. Њихова употреба већ неколико година драстично се смањује, а узрок томе је да све већи број људи ко-

ристи мобилни телефон као доминантно средство комуникације. Што се тиче њихове исправности, наше надлежне службе их редовно контролишу, али и врше интервенције по пријави грађана, каже Ивана Цукарац, пиар „Телекома“.

Да ли су наши суграђани лењи да кварове пријаве надлежнима или та незаинтересованост најбоље говори о њиховом некоришћењу, тек чињеница је ни да пријаве грађана нису превише честе.

ТУРИСТИЧКЕ АТРАКЦИЈЕ

Зоне бесплатног интернета

Док телефонске говорнице широм света највише користе туристи, Крагујевац нема ту могућност јер није баш туристички град. Међутим, могли би, по угледу на западне земље, да им променимо или бар допунимо услугу. Тако су у Бразилу оне постале права туристичка атракција, јер су у Сао Паулу све говорнице уникатне, осликане од стране стотинак уметника. Поред различитих боја и дизајна, неке су добиле облике птице, медведа и других животиња, док су у Јапану претворене у атрактивне акваријуме. У Њујорку се више инсистирало на функционалности, па су оне претворене у њи – фи зоне, које нуде бесплатан и неограничен интернет свим корисницима.

ИШЧУПАН ТЕЛЕФОН, ПРЕКО ПУТА „БАЛКАНА“

ПОЛУПАНА СТАКЛА, НА ЗГРАДИ ЗАВОДА ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

Јавне говорнице су постављане тамо где је највећа концентрација становништва, а саобраћај се највише обавља на оним инсталираним на аутобуским и железничким станицама, у болницама, тржним центрима и затворима. Међутим, иако су цене градских, међуградских и међународних позива идентичне ценама са фиксног телефона, много више људи позива са мобилних него из говорница. Ипак, да ова услуга није у потпуности замењена говором и радици на трафикама, код којих се „хало картице“ и могу купити.

- „Хало картице“ се купују или у пословницама МТС-а или у нашим трафикама и цена им је 300 динара, колико кредита за разговор и има на њој. Купују се много мање него раније, али има и оних који је и данас користе, нарочито старији, којима је ваљда лакше да разговарају тако него мобилним телефонима, објашњава продавачица.

Да локалне позиве Крагујевчани ипак највише обављају са мобилних телефона показују и подаци да су чак 65 посто позива са јавних говорница међуградски, 20 посто међународни, а тек 15 процената се односи на локалне и позиве ка мобилним мрежама. Важно је напоменути и да се хитне службе, полиција, ватрогасци, и хитна помоћ са „хало“ говорница могу позвати бесплатно.

Виолета ГЛИШИЋ

НЕ РАДИ НИ ПРЕКО ПУТА ЗГРАДЕ РТК

КАД СМО ЈЕ СЛИКАЛИ БИЛА ИСПРАВНА, САД ВИШЕ НИЈЕ (КОД „МАРАБУА“)

РУЖНА СТРАНА СПОРТА

Игра у којој се ломе ноге и избијају зуби

Своју надмоћ тим малог фудбала „Економац 2“ над градским ривалом „Машинцем“, осим головима, потврдио је и грубошћу, па је пола противничког тима завршило у болници. Нажалост, сви из спортских и друштвених структура града прећутали су овај „покол“, ваљда да не би повредили угледног и јаког „Економаца“

Поломљени и избијени зуби, померена вилица, расцепљене усне, повређена пета, чак и једна сломљена нога – епилот су утакмице од пре две недеље између градских ривала Друге лиге Запад, клубова малог фудбала „Економац 2“ и „Машинца“. Други тим „Економаца“ прегазио је екипу „Машинца“ на терену и резултатски и буквално, тако да су у наредни, врло важан меч, морали да уђу без најбољих играча. Али, то у овом случају није у првом плану.

Груба игра до јуче блиског клуба тим пре их је, каже Бојан Јовановић, спортски директор КМФ „Машинца“, изненадила пошто „Економац 2“, упркос неприкосновеној лидерској позицији на табели, нема могућност за прелазак у виши ранг.

ИГРАЧ „МАШИНЦА“ МАЛИША ЦВЕТКОВИЋ НА ТЕРЕНУ „ЗАРАДИО“ ДВА ПОЛОМЉЕНА И ЈЕДАН ИЗБИЈЕН ЗУБ

„Економац“ већ има један свој тим у Првој лиги, тако да им исход утакмице практично није значајно ништа. Упркос чињеници да би за нас друго место на табели, за које се боримо, представљало и одлазак у највиши ранг такмичења, желели смо само да се огледамо на паркету. На победу, због чињенице да у „Економацу 2“ играју професионални играчи, заиста нисмо рачунали, али ни на понашање какво себи не би смео да дозволи ни један спортски колектив, каже Јовановић.

Милиша Цветковић, „седмица“ „Машинца“ је већ у другом минуту утакмице добио ударац лактом у вилицу, а поред сломљена два и избијеног једног зуба, зарадио је и повреду ноге. Утакмица у Спортској хали „Језеро“ је, по Јовановићевим речима, била прекинута већ у шестом минуту због „костоломачких“ стартова домаћина, али је потом настављена.

На жалост, таквих стартова било је до самог краја утакмице, упркос чињеници да је један њихов играч зарадио црвени картон. Највише смо огорчени због понашања играча Нинослава Алексића и Данила Костића, али и тренера Владана Цветановића, који није учинио ништа да смири страсти својих играча,

кажу у „Машинцу“.

Највише их од свега погађа чињеница да су од доласка Цветановића на тренерско место „Економаца 2“ два клуба који су редовно играли пријатељске утакмице, драстично погоршала односе, који су на крају кулминирали 16. марта.

У „Машинцу“ смо из љубави према малом фудбалу. Већина нас ради неке друге послове, али трени-

ОБРТ ЗА „ЗЕЛЕНИМ СТОЛОМ“

У тиму играч под суспензијом

Утакмица између „Економаца 2“ и „Машинца“ завршила се резултатом 5:1. Коначан епилог је ипак добила пре неколико дана „за зеленим столом“. На седници директора Друге футсал лиге Запад, одржаној 21. марта, донета је одлука којом се меч 16. кола између „Економаца 2“ и „Ма-

рамо три пута недељно у сали Друге крагујевачке гимназије и сами покривамо све трошкове таакмичења. Са друге стране, „Економац 2“ је клуб састављен од професионалних играча, доведених углавном из других градова. Ово је практично био судар професионалаца и аматера, прича Јовановић.

Међутим, Владан Цветановић, најтрофејнији футсал играч у Србији, који је опростивши се од дреса првог тима „Економаца“ на почетку ове сезоне сео на тренерску клупу, сматра да је утакмица била фер.

Резултат утакмице са „Машинцем“ за нас није имао неки значај. Од почетка сезоне циљ нам је био да стварамо играче за први тим, али и за репрезентацију. Ипак, указала нам се прилика да освојимо прво место и борићемо се за виши, иако не можемо да идемо у виши ранг. Играчи „Машинца“ су изгорели у жељи да дођу до победе, али нису успели. Без обзира на све, о њима мислим све најбоље и желим им да захваљујући доброј игри на терену уђу у Прву лигу, каже овај Нишлија, напомињући да је свестан да га прича о пргавом темпераменту прати још од играчких дана, али и да код својих момака негује прави спортски дух.

Очигледно је да људи из моћног „Економаца“ желе да гурну „под тепих“ ружне догађаје из утакмице са млађим и неискуснијим партнерима из града. Међутим, ово и није спортска прича, већ слика једног извитопереног друштвеног стања, где је јакима допуштено, малтене, све.

Занимљиво је да се нико из спортских, омадинских или других структура у граду овим поводом није огласио. „Покол“ на терену прећутали су и сви медији, ваљда с предубеђењем да у „велике и јаке“ не треба дирати, чак и када они та-

ДЕТАЉ СА УТАКМИЦЕ ГРАДСКИХ РИВАЛА

штинца“ региструје службеним резултатом 3:0 у корист гостујућег тима. До оваквог епилога дошло је након пријаве КМФ „Машинца“ због наступа Нинослава Алексића који је био под аутоматском казном забране играња.

Уз то, „Економац 2“ кажњен је са 30 хиљада динара и одузимањем једног бода, док ће Алексић морати да плати казну од десет хиљада динара, а свом тиму неће бити од помоћи у наредном мечу. Такође, Драгољуб Јовановић, технички секретар клуба, кажњен је забраном вршења дужности у трајању од осам месеци.

ко „одиграју“ утакмицу да противничког пола тима мора да се подвргне озбиљним лекарским интервенцијама. То је ружно наличење спорта, негација витештва и фер надигравања, у чему би спортски учитељи требало да преузму

улогу васпитача и оних који смирују евентуалне младалачке страсти, а не да буду у улози хушкача са препознатљивим покличима „у месо“ или „поломи га“.

М. ОБРЕНОВИЋ

ВРАЋАЊЕ АРХИТЕКТУРИ АНТИКЕ

Грчка или римска, али у Малим Пчелицама

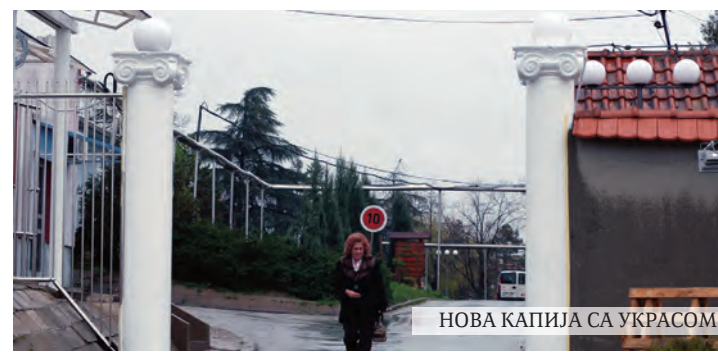
У Заводу за збрињавање одраслих уређује се главна капија. Падају у очи два стуба, па је утисак да се улази у неко античко здање

Ко год да је видео нову слику на улазу у Завод за збрињавање одраслих лица Мале Пчелице, мора да се питао: а где су лабудови!? Они „гастајбајтерски“ које „негују“ повратници из печалбе у Немачкој и Швајцарској испред својих велелепних кућа. Све, факат, на то подсећа. А и ови стубови, да л' су јонски, дорски, коринтски ил' неки римски, свеједно је - битно је да су кич. Ово ново дело архитектуре „изникло“ је пре неколико дана. Наиме, у Заводу су решили да уреде нову

који је везан између два стуба како би се спречио улаз аутомобила без претходне најаве.

Стубови више приличе некој старини, као да су их скинули са Диоклецијанове палате, додаје трећи. Није да не личе, као да су заиста скинути са Јупитеровог храма. И капител је лепо украшен, са завонима на све четири стране.

Од запослених у Дому сазнајемо да ових римских или грчких стубова има још неколико.

НОВА КАПИЈА СА УКРАСОМ СТУБА И СВЕТИЉКОМ

главну капију. Уместо тамно црвених решетки стигле су нове, сребрне, алуминијумске. Мења се изглед и улазне кућице, али и великог зида поред улаза. Стигла је и нова расвета, а отпочело је и фарбање старих решетки низ Улицу Љубомира Јовановића.

Велики је то посао. Ипак, свима она два стуба прво падају у очи.

А шта је фалило оној оградни? Ови стубови су ваљда светиљке, чим имају куглу на врху, каже један Пчеличанац.

Преко пута главног улаза у Завод налази се аутобуско стајалиште, а нови стубови су главна тема разговора у доколици док се чека градски превоз.

Она ограда је радила на дугме, а ова на пантљичку, шљиво објашњава други, алудирајући на конопац

Као да ће да граде Партеон. Ено су у дворишту - има их још, открива нам један од запослених. Каже, причао би са нама, али шта ако га неко види.

Позвали смо и директора ова установе др Владицу Станојевића да нам одговори на неколико питања. Нажалост, није имао времена за нас. Ипак, добили смо објашњење од секретарице: поручио нам је да ће све вас (новинаре) позвати на свечано отварање, кад за то дође време.

А питања није било много. Тек неколико. Прво, коме паде на памет на стави ове стубове и зашто? Потом, ко су српски Зотикос и Филотас или градитељи и архитекте ове грађевине? Колико ће све то да кошта и како су на тендеру изабрани баш ови стубови?

Пошто је реч о јавној установи, надамо се да ће и одговори, кад за то дође време, бити јавни.

Недавни потез Владе Србије којим су јавна и јавно - комунална предузећа онемогућена да ангажују сезонске раднике, уколико њихов број прелази 10 одсто од броја стално запослених, може отежати пролећне радове

Захваљујући благој зими у „Зеленилу“ готово да нису прекидали радове на терену, па се може рећи да су одавно ангажовани на пролећном уређењу града. Већ је окончано чишћење зелених површина и сеча сувих и оштећених стабала, кренуло се са попуном дрвореда и цветних површина, а пролећна садња цвећа уобичајено чека април.

Зелене површине су припремане за кошење, уклањање је лишће, а после прве кише, објашњава директорка „Зеленила“ Љиљана Тирнанић, трава је почела да буја. Управо из тог разлога у овом предузећу екипе раде у континуитету, од тренутка када то временски услови дозволе, а сеча дрворедних садница, стабала која су оштећена и трула је, такорећи, дванаестомесечни посао.

За пролећну сезону, када се говори о попуни дрвореда, планирано је 300 стабала, а захваљујући временским условима 50 је већ засађено. Дуж Улице кнеза Милоша засађено је 20 стабала, а остало у Карађорђевој, Војводе Путника, пешачкој зони. За јесен планира се још 400 стабала. Определени смо се за аутохтоне врсте, хрст, клен, граб, брест, наводи директорка Тирнанић.

Према њеним речима, током сезоне доста стабала се осуши, а „Зеленилу“ је прошле године са Шумарским факултетом из Београда и

ПРОЛЕЋНО УРЕЂЕЊЕ ГРАДА

Без предаха за Зеленило и Чистоћу

САДЕ СЕ ВРСТЕ ЦВЕЋА КАО У ПАРИЗУ И ЛОНДОНУ

НАРЕДНИХ ДАНА ПОЧИЊЕ ОДНОШЕЊЕ КАБАСТОГ ОТПАДА

овдашњим Природно математичким факултетом урадило студију, трагајући за узроком учесталог сушења, нарочито четинарског дрвећа.

■ Недостају заливни системи

- Чињеница је да је због недостатка падавина у Србији у претходним годинама дошло до одливања подземних вода у ниже слојеве и четинари који имају плитак коренов систем, једноставно речено, не допире до тих слојева. У градским дрворедима немамо четинаре, али има их у парковима и нарочито у Шумарицама, где одржавамо свега 27 хектара од укупно 350 хектара. Задужени смо углавном за кошење око музеја, хумки, приступног пута. Све остало припада Спомен парку, односно, „Србија шумама“. Стручњаци су сагласни да ће се недостатак падавина одразити и на градске дрвореде, а велики проблем града ће бити недостатак система за заливање. Заправо, за сада систем за заливање по-

стоји испред Скупштине града и биће и испред новоизграђеног објекта „Хитне помоћи“, тако да се једино за те површине може гарантовати да су зелене током целе године, додаје Тирнанић.

Заливни системи су неопходни и цветним површинама, а пролећна расада је актуелна од почетка а-

ИЗОСТАЊЕ ИНТЕНЗИВНИЈЕ УКЛАЊАЊЕ ДИВЉИХ ДЕПЕНИЈА: ДЕЈАН РАОНИЋ

ДРВОРЕДИМА НЕДОСТАЈЕ СИСТЕМ ЗА ЗАЛИВАЊЕ: ЉИЉАНА ТИРНАНИЋ

прила до средине маја. Град ће махом красити тагетис, салвија, односно кадифа и „лепи Јова“, а до сада за подсађивање и попуњу коришћена је виола.

- Као и претходних година, уколико радимо кошење или резивање радиће се у свим насељима. Тек крајем априла, када престане опа-

сност од пролећних мразева, следи замена зимске расаде пролећном. Садимо исте врсте као у Паризу или Лондону, јер те цветне врсте, иначе лепих боја, прилагођене су урбаним у-

словима, каже Тирнанић.

Међутим, да ли ће све што је планирано моћи и да се оконча не зависи само од средстава у градској каси. Недавни потез Владе Србије којим су јавна и јавно-комунална предузећа онемогућена да ангажују сезонске раднике, уколико њихов број прелази 10 одсто од броја стално запослених, може отежати радове.

- Упутили смо допис Министарству преко локалне самоуправе и имамо информацију да је прослеђена Министарству финансија, али одговора нема. Сезона је готово већ почела, а ми чекамо одобрење да ангажујемо сезонске раднике, најмање 20 људи. Говорим о ограничењу Владе Србије и уколико не добијемо сагласност специјалне владине комисије, с обзиром да имамо 79 запослених на неодређено и осам који су већ ангажовани на привременим пословима, ми заправо не можемо запослити сезонце. Ако до 1. априла не ангажујемо људе бићемо у проблему, тврди директорка Тирнанић.

■ Вапај за сезонцима

И „Чистоћа“, која традиционално са „Зеленилом“ пролећно уређује град, има идентичан проблем пред почетак сезоне. Иако се свакодневно говори о вишку запослених у јавно-комуналном сектору недо-

стају сезонски радници. Опет, захваљујући благој зими и што ризла није напунила сливнике већ се кренуло са дневним прањем улица. За предстојећи викенд планирано је и прво ноћно прање, а такође у току је машинско чишћење.

Директор „Чистоће“ Дејан Раонић каже да је у претходним сезонама пред пролеће увек ангажовано најмање 30 сезонских радника, а на јавним радовима које је до пре две године спроводила држава увек се ангажовало најмање 20 људи. Било је сарадње са Центром за социјални рад.

- На тај начин, ангажовањем сезонских радника и преко јавних радова очишћено је најмање 50 великих дивљих депонија, јер осим новца и механизације увек су потребни и људи. Сада тога нема, ограничени смо уредбом Владе Србије, али покушаћемо да проблем превазиђемо са упошљавањем 20 некадашњих радника „Нискоградње“, који су иначе код нас у „Чистоћи“, каже Раонић.

Сви су изгледни да ће овог пролећа изостати интензивније уклањање дивљих депонија, а истовремено, разговара се на ту тему са надлежним у градској управи и Секретаријату за инспекцијске послове. Очигледно је да осим едукације треба предузети и казнене мере против грађана који увек изнова на већ очишћеним површинама стварају дивље депоније.

- „Чистоћа“ ће радити уобичајене послови, као и сваке године, а „Зеленило“ не креће у кошење или сечу крошњи без нас. Наредних дана кренуће и традиционална акција одвоза кабастог отпада, која је за грађане потпуно бесплатна и трајаће две седмице, открива Раонић.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

FRESH
ТЕКУЋИ РАЧУН

УСКРШЊИ КЕШ
КРЕДИТ
У ДИНАРИМА

Bez depozita / Bez troškova apliciranja / Odlične kamate /
Osiguranje kredita od nezaposlenosti i tehnološkog viška

**POKLON
PORODIČNO
PUTNO
OSIGURANJE***

**PROLEĆNA RADOST
ZA VAŠ BUDŽET!**

Reprezentativni primer Uskršnjeg kredita u dinarima sa osiguranjem u slučaju gubitka posla, tehnološkog viška i smrti usled nezgode:

Iznos: 300.000 RSD

Period na koji se ugovara kredit (rok otplate): 84 meseca
Valuta u kojoj se ugovara kredit: RSD
NKS (na godišnjem nivou, promenljiva u delu referentne kamatne stope Belibor): 3M Belibor + 8% fiksna marža (16,81%), vrednost 3M Belibora na dan 10.03.2014. je 8,81%

Mesečni anuitet: 6.097,85 RSD
EKS (obračunat na dan 10.3.2014.): 22,11%

Vrste i visine svih naknada i troškova koji padaju na teret korisnika: trošak obrade kredita 2% iznosa (jednokratno); Kreditni biro: 246 RSD; menica (2 kom.): 100 RSD; trošak održavanja Fresh paketa računa: 195 RSD mesečno; bez troškova apliciranja; trošak osiguranja (nezaposlenost, tehnološki višak, smrt usled nezgode): 11.461,64 RSD; ukupan iznos koji će korisnik kredita platiti: 549.403,71 RSD;

*Izdavanje u skladu sa Uslovima za osiguranje putnika za vreme puta i boravka u inostranstvu Takovo Osiguranja.

Ponuda važi do 30. aprila

OTVORENA ZA VAS

☎ 0800 000 800

🌐 piraeusbank.rs

„ДРАГУЉИ И БИСЕРИ” ШЕСТОГ МЕЂУНАРОДНОГ САЈМА КАМЕНА

Украси и накит за вечност

Сем стандардне понуде у којој камен има пре свега примену у грађевинарству, посетиоци сајма могли су да уживају и у неким мало другачијим „функцијама” камена, попут украсне, декоративне, ентеријерске, накитске, научно-образовне...

Н екако с пролећа баш у ово време на „Шумадија сајму” традиционално се одржава Међународни сајам камена „Стон експо Србија”. На овогодишњем, шестом по реду „Стон експо” који је трајао од 19. до 22. марта учествовало је шездесетак излагача из Италије, Хрватске, Бугарске, Шпаније, Јужне Африке, Македоније, Црне Горе и, наравно, Србије.

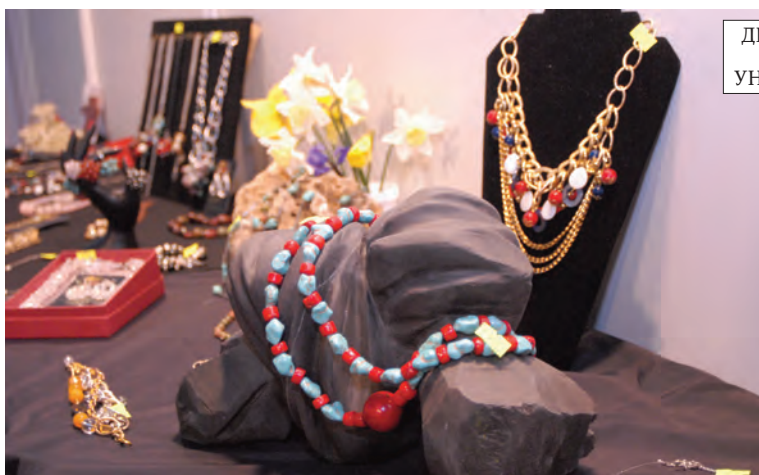
Сем стандардне употребе камена у грађевинарству, па и оном типа „вечно коначиште”, компанија за експлоатацију, архитектуру, реставрацију и заштиту камене грађе, производњу и дистрибуцију машина и алата за обраду истог, посетиоци сајма могли су камен наш насушни да сагледају и са другачијих, занимљивијих аспеката, попут украсно-декоративног, за израду накита, оплећење ентеријера и екстеријера, а није изостала и научно-образовна и забавна страна камена.

На овогодишњем сајму било је заиста неких несвакодневних, правих „драгуља и бисера” посвећених камени и камењу. Већ код самог улаза у халу своје украсне саксије и жардињере оплемене каменом изложио је наш суграђанин Момчило М. Миливојевић. Момчило је из Бреснице и то је имало пресудну улогу да почне да се бави овим несвакидашњим креативним хобијем. Сви његови експонати, вазе и жардињере рађени су од природног камена везивом од обичног или белог цемента. Сваки експонат је уникатан и све је ручно (об)рађено.

■ Уникатно од камена

- Бавим се израдом украса од камена већ три године. Све је почело случајно. Посматрао сам како мајстори праве оградну код наше бресничке цркве, посвећене Светом Јонаникију Девичком и од отпадног камена направио сам осам жардињера са верским мотивима које сам поконио цркви, каже Момчило, који је у међувремену своје маштовите, лепе и креативне предмете такође

УКРАСНЕ ЖАРДИЊЕРЕ КРАГУЈЕВЧАНИНА МОМЧИЛА МИЛВОЈЕВИЋА

ДЕО ИЗЛОЖБЕНЕ ПОСТАВКЕ НАКИТА „КАМЕНЕ КОЛОНИЈЕ” И АУТОРКА УНИКАТНИХ УКРАСА СЛАВИЦА ЂАЈИЋ

поклонио и манастирима Каленићу и Жичи.

Сви његови украсни предмети рађени су од полудрагог камена оникса, а за једну саксију потребно му је преко 100 сати рада у његовој радионици у Бресници.

Као излагач по први пут је на овој смотри и искрено сматра да се на сајму може много тога научити и сазнати о камени.

- Момак који је све ово организовао и води сајам Зоран Ђајић је право „чудо” и ја сам му неизмерно захвалан на његовим стручним саветима, тврди Момчило који не пропушта прилику да се фотографише са спиритус мувенсом манифестације Зораном Ђајићем лично.

Кад смо већ код породице Ђајић, пажњу привлачи и изложбени простор његове супруге Славице. У питању је поставка „Камена колонија” на којој је изложен ручно израђен накит. Од камена, наравно. Слави-

ца је по струци геолог – палеонтолог са дугим стажом у Геолошком заводу, а своју љубав према испитивању окамењеног биљног света из прошлости прелила је и у уникатне комаде накита.

- Израда оваквих украса за мене је љубав и лична потреба да се искажем и на креативан начин, сматра Славица, чији су производи, поготово они са астролошким знацима били прави хит још у оној старој, великој Југославији. Шта је било, било је, али се поново појавило тржиште на овим просторима и потреба за уникатним необичним минђушама, огрлицама, прстењем, наруквицама и привесцима из „Камене колоније”.

У изради накита помаже јој и снаја Јелена Ђајић, а њихов каталог на фејсу садржи преко 3.000 уникатних комада накита.

- Сваки комад је уникатан јер никада не понављамо ни једно дизајнерско решење, истиче Славица без поноса. Иначе, она је сваке године са „Каменом колонијом” на „Стон експо” и задовољна је како се ова манифестација одвија.

- Задовољна сам, пре свега, јер сматрам да нашим штандом улепшавамо сајам и људи га заиста посећују са задовољством. Такође, што није неважно, не пролазимо лоше ни финансијски, апсолвир прва дама „Камене колоније”.

■ Благајски мермер и завет предака

Штанд фирме „Мермер” из Ариља најмаштовитије је замишљен и опремљен.

У средишњем делу сајамске хале „камени момци” Ариљци импривизовали су право двориште, осмишљено и оплемењено – све од камена. Фирма „Мермер” (са мангупски дизајнираним логом који повећује камен, шљиву и шајкачу) постоји од 2003. године и њен власник и оснивач је тридесетчетворогодишњи Иван Милић, по образовању електротехничар из Ариља. Ипак, камен је његова највећа љубав.

- Правимо баштенске чесме и сточице за дворишта, ексклузивне лавабове за купатила, буњане – посебан камен за облагање цокли у темељу, поклопце за стубове ограда, полирана газлишта за украсне стенице, опремамо ентеријере, кухиње, купатила, пре свега подне површине, затим украсне облоге за камине..., набраја Милић само један део свог украсно-каменог артикулског репертоара.

Али, то није све. Јок.

- Сав камен који користимо у обради је мермер који вадимо баш на нашем имању и из нашег мајдана у Ариљу на брду Благој. Њега су вековима експлоатисали наши преци и постоје записи да је баш он уграђен и у темеље ариљске цркве када је грађена пре седам векова. Чак су и чувене римске терме код Пожеге рађене благојским каменом, истиче он.

Атрактиван, рустикални штанд на тему камен као украс у природном окружењу, који подсећа на праву башту или двориште са све пламичцима који весело пуцкетају у камину, осмислили су он и његов брат Драгомир Милић. На њиховом штанду је и раритетан детаљ – ограда за гробницу од камена, ручни рад стар преко 100 година који су израдили њихови преци који су се такође бавили овим послом. Браћа Милићи ни не крију, напротив – баш истичу, да им је у том дизајнирању и осмишљавању изгледа штанда помогло велико искуство које су стекли по сајмовима камена у Европи, највише у Верони и Цириху.

- Посетиоце највише привлачи баш тај рустични стил наших баштенских чесми које се лепо уклапају и у свако данашње, савремено двориште. То је привлачило највише пажње посетилаца и прошле године, када смо први пут учествовали на сајму. Људи су заинтересовани и посета је велика, мада је, искрено куповна моћ слаба, иако смо ми приступачни са ценама. Баш та атрактивна баштенска чесма није прескупа, већ само 250 евра, а обична бетонска не може да се направи испод 18.000 динара. А, где може да се пореди обрађени мермер са бетоном, искусно истиче наш саговорник.

■ Кристали, минерали и гемологија

На сајму је и наш стари познаник Бранислав Пашајић Паша из Страгара. Он је за ову прилику изложио само део своје богате колекције кристала и минерала. Колекцију је почео да сакупља још давне 1968. године, а за сајамску поставку одабрао је махом примерке који се (про)налазе на нашим просторима Трепча, Рудник и слично, појачану бразилским кварцом, такозваним „чађавцем” који је изузетан не само по свом изгледу него и величини.

Паша у својој колекцији која броји преко 250 експоната сакупљених по разним деловима света: Канада, Перу, Кина, Африка... за сајамску поставку издвојио је комаде минерала који су посебно занимљиви за средњошколце. Они на његовом штанду по цени од само једног евра попуњавају своје минеролошке збирке за сајмове науке.

- То је десет пута јефтиније од цена у свету и за те паре не исплати се да идеш да га тражиш, истиче Паша, додајући да је самим сајмом релативно задовољан јер иако неки овакве манифестације сматрају за „губљење времена”, на њима се склапају неопходна професионална познства.

Из његове колекције дела која није за продају већ само за разгледање, по лепоти се издваја и нестварно бајковити велики примерак родокрозита благе розе боје са ружа-

БРАЋА ИВАН И ДРАГОМИР МИЛИЋ ПОРЕД ОГРАДЕ ЗА ГРОБ КОЈУ СУ ЊИХОВИ ПРЕЦИ РУЧНО ИЗРАДИЛИ ПРЕ ВИШЕ ОД ВЕКА

НАЈАТРАКТИВНИЈИ ШТАНД НА САЈМУ ФИРМЕ „МЕРМЕР” ИЗ АРИЉА – БАШТЕНСКЕ ГАРНИТУРЕ

ХИТ САЈМА ШАНК ОД МЕРМЕРА И ГРАНИТА ФИРМИ МАТИЈАШЕВИЋ И ПЕТРОВИЋ

ма од калцита које су на њему „извезле“ окамењени круг.

Кад смо већ код науке, одмах ту на суседном штанду своју поставку изложило је и Гемолошко друштво Србије. Ово удружење основано је 1999. године од стране стручњака који се са различитих аспеката баве племенитим материјалима, драгуљима и накитом, а у циљу унапређења гемологије (науке о јувелирским сировинама) и знања из ове области у нас.

О томе нас на штанду гемолога обавештава дипломирани инжењер геологије Владан Злоколица.

У Србији је веома ретко драго камење, али је зато наша земља изузетно богата полудрагим и украсним каменом. Наша мисија је да својим знањем и искуством помогнемо да те сировине стигну од својих лежишта до оних који се баве финалном обрадом, попут јувелира и дизајнера накита, каже Злоколица на чијем штанду сем примерака полудрагог и украсног камена се продаје и стручна литература из области гемологије.

Од њега на лицу места сазнајемо да су области на којима се налази полудраги и украсни камен рудник Леће код Медвеће где се налази ахат, чија налазишта постоје и на Фрушкој гори, а у нашем крају у Рамаћи и околини Страгара су налазишта опала, док карактеристичног фосила амонита има на Старој планини.

Лепо и украсно камење по Злоколичној причи привлачи посетиоце, руку на срце, због накита махом женског пола, а људе из саме струке више интересује стручна литература попут „Гемолошког лексикона“ или књига о налазиштима у Србији.

■ Од шанка до Тријумфалне капије

Лепа је та културно-образовна страна сајамске манифестације, али апсолутни хит сајма је камени шанк на штанду фирме „Матијашевић“ власника Богдана Матијашевића из Лазаревца. Сви посетиоци застају, загледају га, дланом милију његову мермерну површину, фотографишу се, за њим испијају у себи замишљено пиће...

Може и право, домаћински галантно нуди Небојша Петровић из тополске фирме „Монтажа Петровић“, који са Матијашевићем сарађује већ скоро деценију и по монтирајући његове камене громаде.

Сви се распитују за овај шанк тражећи да окупле баш њега, а ми их информисамо да је он само сајамски експонат и да ћемо им без проблема доставити и монтирати на кућну адресу исти производ. Шанк је од природних материјала мермера и гранита и већ смо добили двестри наруџбине за тај артикл. Цена оваквог шанкића је око 1.000 евра, а у њу улази више рад, око 600 евра, јер је сат рада машине сто евра на сат, истиче Петровић, наглашавајући да Метијашевићева и његова фирма раде много веће и јаче послове, попут недавно постављене Тријумфалне капије, али оне у Скопљу, а не у Паризу, која је њихових руку дело.

У Скопљу смо радили читав низ њихових споменика посвећених „македонским античким народним херојима“, али често радимо и комплетне грађевинске радове не само

у Србији већ и у Русији, Немачкој, Аустрији, Луксембургу... Недавно смо урадили две велике зграде у Црној Гори, расположено реферише Петровић.

На њиховом великом излагачком простору пажњу посетилаца привлаче и шаре, интарзије рађене у камену „Волтер цет“ машином уз помоћ воденог притиска и кварцног песка.

Ма, сече све што замислиш, хвали „Волтера“ Петровић.

Њихове фирме ураде годишње по стотинак кућа, али су били задужени и за Југословенско драмско позориште, Ташмајдански парк и комплекс „Трешњин цвет“ у новобеоградском Блоку 11 где су својим каменом и радом оплеменили преко 5.000 квадрата екстеријера.

Надамо се пројекту „Београд на води“ јер ту ће бити доста посла за нас, не крије своје амбиције Небојша Петровић ни за своју монтажу, ни за Матијашевићеву индустрију камена.

Они су на сајму од почетка, али су прошле године „прескочили“.

ЈЕДАН ОД РАДОВА СТУДЕНАТА ФИЛУМ-А

Ове нас је позвао организатор Ђајић речима: „не иде без најјаче фирме“, па смо се радо одазвали, кроз осмех тврди он.

По њему, на сајму има људи, али нема пара.

Долазе људи и распитују се, али у Крагујевцу нема пуно пара као у Београду и Новом Саду, болно је искрен он, мада су и код нас радили поједине послове попут „Графостила“ (нашег и њиховог штампара који је заслужан за ексклузивни каталог фирме „Матијашевић“).

У плану је да у Крагујевцу радимо и неки трг, али ће то морати мало да попрочека док се не слегне фр-ка око избора и види се где је ко, како и са киме, шали се наш саговорник у складу са оном народном „у свакој шали мало шале има“. Искусно и мудро.

Од бројних излагача издваја се и штанд нашег ФИЛУМ-а и београдског Архитектонског факултета. Но, на жалост, тамо никога нема ваљда по оној логици да камен сам говори за себе. Ипак, лепо, инвентивно, креативно... Издвајамо инсталације Јеленка Симоновића и Јована Филиповића... ма шта оне представљају. Први утисак је ипак пресудан. Јер, као што каже она древна мудрост – све је пролазно, само је камен вечан. Тако је од памтивека.

Зоран МИШИЋ

НАДА НАУМОВИЋ

Предшколска установа "Нада Наумовић" у Крагујевцу објављује конкурс за

УПИС ДЕЦЕ У РАДНОЈ 2014/2015.ГОДИНУ ПО СЛЕДЕЋЕМ ПЛАНУ А. ЦЕЛОДНЕВНИ БОРАВАК

Ред. Бр.	ОБЈЕКАТ	Број деце по узрасту						
		2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
1.	"Шврња" - Центар	10						
2.	"Лане" - Бубањ		12	11				
3.	"Полетарац" - Аеродром		35	15				9
4.	"Колибри" - Багремар		35					
5.	"Невен" - Бресница		25	9				
6.	"Црвенкапа" - Бубањ		21	15				
7.	"Лептирић" - Карађорђево				25			
8.	"Бубамара" - С.Колонија		13					
9.	"Зека" - Ердоглија		6	5				5
10.	"Наша радост" - М.Гушића							
11.	"Чуперак" - Илићево		10	10				10
12.	"Бамби" - Центар							7
13.	"Цветић" - Денино брдо			10				4
14.	"Цицибан" - Центар			10				

Родитељи за целодневни боравак у захтев који се добија у Установи за пријем деце подносе:

- За родитеље запослене у државним предузећима- потврде о оствареним примањима за период X, XI, XII 2013. године и потврда о радном односу за текућу годину;
- За родитеље којима је престао радни однос у задњем кварталу претходне године или у 2014. години – потврда од Националне службе за запошљавање са износом новчане накнаде (уколико је стечено право на новчану накнаду);
- За запослене родитеље који се баве приватним предузетништвом- пореско уверење о просечном личном доходу за наведени период;
- За незапослене родитеље - извод од Националне службе за запошљавање;
- За родитеље који су засновали радни однос у задњем кварталу претходне године или у 2014. години – потврда о почетку радног односа у 2014. год. и висини месечне зараде;
- За разведене родитеље- судска одлука о поверавању деце на чување и васпитање (приходи родитеља коме је дете поверено за период X, XI, XII 2013.године);
- Ако је један родитељ преминуо- потврду о приходима родитеља који брине о детету и висина породичне пензије;
- За дете под старатељством- приходи старатеља и решење надлежног органа старатељства;
- Партнер из ванбрачне заједнице доставља одлуку надлежног органа о вршењу родитељског права;
- За родитеље избеглице - легитимација, одн. боравишни картон;
- За родитеље студенте - потврда о студирању;
- За родитеље кориснике права по Закону о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана - потврде надлежне социјалне установе;
- За број деце у породици, подноси се фотокопија извода из књиге рођених (за свако дете посебно).
- Уколико дете има хроничну органску болест или развојну тешкоћу, родитељ је у обавези да приложи одговарајућу здравствену документацију.

Родитељи који су већ поднели захтев, дужни су да обнове и допуне документацију.

Оглас је отворен од 01.04.2014. до 31.05.2014.године.

Интернет страница Установе: www.nadanaumovic.rs

Б. ПРИПРЕМНИ ПРОГРАМ У ГОДИНИ ПРЕД ПОЛАЗАК У ШКОЛУ – ПРЕДШКОЛСКО

Ред. бр.	ОСНОВНА ШКОЛА – МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА			
	Деца рођена од 01.03.2008.год. до 28.02.2009.год.			
1.	ОШ "Д.Л. Шпанац" - Белошевац	34.	ОШ "Свети Сава" - Поскурице	
2.	ОШ "Д.Л. Шпанац" - Баљковац	35.	ОШ "Свети Сава" - Грбице	
3.	ОШ "Драгиша Михајловић" - Станово	36.	ОШ "С. Младеновић" - Јарушице	
4.	ОШ "Драгиша Михајловић" - Мале Пчелице	37.	ОШ "С. Младеновић" - Ресник	
5.	ОШ "Н.Н. Недељковић" - Велико Поље	38.	ОШ "Јован Поповић" - Дивостин	
6.	ОШ "Н.Н. Недељковић" - Грошница	39.	ОШ "М. Симоновић" - Голочело	
7.	ОШ "Живадина Дивац" - Станово	40.	ОШ "Срета Младеновић" - Перовац	
8.	ОШ "Доситеј Обрадовић" - Ерлеч	41.	ОШ "Милутин Тодоровић" - Илићево	
9.	ОШ "Милоје Симоновић" - Драгобраћа	42.	ОШ "19. октобар" - Ботуње	
10.	ОШ "Јулијана Ђатић" - Страгари	43.	ОШ "Јован Поповић" - Драча	
11.	ОШ "Прота Стеван Поповић" - Чумић	44.	ОШ "Јулијана Ђатић" - Влакча	
12.	ОШ "Прота Стеван Поповић" - Шењ	45.	Школа са домом за децу оштећеног слуха	
13.	ОШ "Сретен Младеновић" - Лужнице	46.	ОШ "Јулијана Ђатић" - Маслошево	
14.	ОШ "Сретен Младеновић" - Десиминовац	47.	ОШ "19. октобар" - Цветојевац	
15.	ОШ "19 октобар" - Маршић	48.	ОШ "Милоје Симоновић" - Дреновац	
16.	ОШ "Јован Поповић" - Шумарице	49.	ОШ "21. октобар" - Добрача	
17.	Месна заједница - Корићани	50.	ОШ "21. октобар" - Каменица	
18.	Вртић "Бамби"	51.	ОШ "Светозар Марковић" - Г. Сабанта	
19.	ОШ "Милутин Тодоровић"	52.	ОШ "Јулијана Ђатић" - Угљаревац	
20.	ОШ "Ђура Јакшић"	53.	ОШ "Јулијана Ђатић" - Горње Страгари	
21.	ОШ "Ш крагујевачки батаљон"	54.	ОШ "Срета Младеновић" - Пајазитово	
22.	Вртић "Зека"	55.	ОШ "Н.Н. Недељковић" - Вињиште	
23.	ОШ "Сретен Младеновић" - Н. Милановац	56.	ОШ "Мирко Јовановић" - Петровац	
24.	ОШ "С. Марковић" - Јовановац	57.	ОШ "19. октобар" - Корман	
25.	Вртић "Полетарац"	58.	ОШ "19. октобар" - Д. Комарице	
26.	Вртић "Цицибан"	59.	ОШ "Вук Караџић" - Букоровац	
27.	ОШ "21. октобар"	60.	ОШ "Јулијана Ђатић" - Рамаћа	
28.	ОШ "Радоје Домановић"	61.	ОШ "Срета Младеновић" - Опорница	
29.	ОШ "Јован Поповић"	62.	ОШ "Светозар Марковић" - Вел. Пчелице	
30.	ОШ "Вук Караџић" - Трмбас	63.	ОШ "Ђура Јакшић" - Горње Комарице	
31.	ОШ "21 октобар" - Рогојевац	64.	ОШ "Свети Сава" - Шљивовац	
32.	Вртић "Чуперак"	65.	ОШ "Светозар Марковић" - Сугубина	
33.	ОШ "Д.Л. Шпанац" - Сабанта			

У припремни предшколски програм уписују се деца рођена од 01.03.2008.год. – 28.02.2009.године. За упис деце у припремни предшколски програм родитељ треба да приложи:

- захтев који се добија у Установи,
- доказ о здравственом прегледу детета,
- фотокопија извода из матичне књиге рођених и
- пријава боравка за дете.

Родитељ има право да изабере дечији вртић, основну школу, издвојено одељење у које ће да упише дете. Наведена табела садржи умрежене просторе, а по потреби умрежиће се и нови простори који нису обухваћени. Упис за целодневни боравак и припремни предшколски програм вршиће се у Предшколској установи "Нада Наумовић" ул. Саве Ковачевића 30, Крагујевац. Телефон за информације: 335-138 служба за пријем деце.

Оглас је отворен од 01.04.2014. до 31.05.2014.године.

Групе у припремном предшколском програму ће бити формиране у складу са Законом о предшколском васпитању и образовању.

ЈАСМИНА АРСЕНИЈЕВИЋ, ДОКТОР РУСКОГ ЈЕЗИКА

Превршише школована, али се не каје

После шест година проведених у Москви на усавршавању руског језика и са титулом доктора филолошких наука, Јасмина се вратила у Крагујевац, али уместо професорске катедре на Универзитету, морала је да се задовољи радним местом у једној средњој и три основне школе, како би попунила фонд часова

До скоро су се на прстима једне руке могли набројати заинтересовани средњошколци за студије руског језика и књижевности, а уписна квота на факултетима попуњавана је тек у другом уписном року. Млађе генерације од седамдесетих година прошлог века, па на овамо радије су училе енглески, немачки, француски или италијански, док је за руски владало слабо интересовање. То, међутим,

крагујевачку гимназију. Учила је руски и енглески језик и једино о чему је тада размишљала било је да после матуре оде из Крагујевца и упише нешто што нико није хтео. У то време енглески језик је био толико популаран да никоме није падало на памет да студира руски, али Јасмини јесте. Још две њене другарице из генерације одлучиле су исто, само што је једна уписала факултет у Приштини, а друга у Новом Саду, тако да осим Јасмине никога није било из Крагујевца међу бруцошима на београдском факултету. Веровала је да ће чим заврши факултет моћи да се запосли, јер на бироу није било професора руског језика. Истина, имала је прилику да живи у Америци, провела је тамо три месеца, чак се и уписала на колеџ у Чикагу, али није могла да поднесе такав начин живота. Одлучила је да оде у Русију.

Већ на самом почетку студирања, 93. године, у време велике инфлације, студенти руског језика добили су прилику да под повољним условима отпутују на месец дана у Москву. Тек тада је, каже, спознала сву величину Русије и још више заволела руски језик. Још три пута након тога одлазила је у Москву и сваки пут све више се везивала за овај град. И руска зима које се, док је била овде, много плашила, била је тамо прелепа.

ЈАСМИНА, ИПАК, НЕ ЖАЛИ ШТО СЕ ВРАТИЛА

По завршетку студија, како је и предвидела, одмах се запослила у Првој техничкој школи, али њена стална потреба за учењем и усавршавањем није јој дала мира. Завршила је једногодишњи курс за преводиоца и судског тумача у Београду, а њена ученица из Друге гимназије, коју је спремао за такмичење из руског језика, освојила је прво место на републичком такмичењу у тадашњој Републици Србији и Црној Гори. Све ово било је препорука да добије једину државну стипендију за двогодишње магистарске студије у Москви.

Једва је дочекала да поново оде у Москву, али још увек јој је у свежем сећању слетање на московски аеродром.

Стигла сма увече у Москву, а вион је каснио, а момак који је био задужен да ме сачека није дошао на аеродром. Била сам престрављена, али срећом, одлично сам знала језик и то ме је спасло. То вече не могу да заборавим, присећа се Јасмина првих дана свог пресељења у Москву.

Касније је све кренуло на боље, а њена преданост учењу језика резултирала је најбољим оценама. Осим што је вредно учила, Јасмина је истовремено и радила, јер се од стипендије није могло живети. Имала је среће да се, захваљујући девојци из Црне Горе коју је случајно упознала, пришивши јој када је чула да говори српски, запосли у амбасади БиХ у Москви као помоћница амбасадора, а касније је учествовала као преводилац на међу-

и девет научних радова у разним руским часописима, што је био један од услова за стицање докторске титуле.

Све испите на докторским студијама положила је са максималним бројем поена, а на одбрани дисертације оцењивало је 20 доктора наука и пет академика Руске академије наука. За рад који је припремала три године, „Савремена економска терминологија у медијима“, добила је свих стотину поена, али је силно време изгубила да сертифицира ово звање.

Да бих сертифицирала документ о одбрани докторске дисертације морала сам да прођем врло сложу и обимну администрацију. Требало је да се овери, печатира и потпише равно 170 докумената, како би све било верификовано и коначно однето на чување у државну лењинску библиотеку, једну од највећих на свету, где се налазе све докторске дисертације, присећа се Јасмина.

Пре три месеца коначно се вратила кући. Мислила је да најмање месец дана неће радити ништа, да ће проводити време без икаквих обавеза, али њен немирни дух није јој дао мира. Одмах је почела да ради у Другој гимназији, а да би попунила фонд добила је и часове у три основне школе.

НА ЦРВНОМ ТРГУ, У МОСКВИ КОЈУ ЈЕ МНОГО ЗАВОЛЕЛА

Сви су ме питали зашто сам се вратила, што се нисам удала, а нико шта сам завршила. Када сам покушала да се распитам за посао на Универзитету рекли су ми да не треба да мислим да ако сам доктор наука да сам нешто посебно, а у школама су ми говорили да сам преквалификована и да ми докторат дође као неки минус, каже разочарано наша саговорница. Реално гледано, закључује она, можда у школи заузима место неке ко не би могла да ради на факултету, а мене, пак, тамо не примају, мада сам са знала да су запослили и оне који немају докторате.

Ова лепа, паметна и веома образована девојка, и поред свега, није изгубила вољу. Могла би да се врати у Москву, али она жели своје место и живот у овом граду. Понекад, када погледа свој докторски рад, запита се да ли јој је све то требало, али никада се не каје. Поносна је на оно што је завршила и на сва искуства која је тамо стекла. Неко ће ваљда умети да цени њено знање и звање, а до тада ће свој посао радити најбоље могуће.

Горгана БОЖИЋ

ДОКТОРАТ БРАНИЛА И ПРЕД РУСКИМ АКАДЕМИЦИМА

није обесхрабрило младу Јасмину Арсенијевић да по завршетку крагујевачке Гимназије, давне 93., реши да се упише на Филошки факултет у Београду, одсек за славиистику, и посвети се студирању руског језика. Мада и сама признаје да је ка таквој одлуци више водио инат него претерана љубав, ово друго је, међутим, превладало када се први пут обрела у Москви. Заволела је овај град, поново му се враћала и живела тамо пуних шест година. Усавршила је знање језика и књижевности до те мере да је на чувеном Пушкиновом институту за руски језик стекла почасно звање доктора филолошких наука.

Упркос томе што је, да је хтела, могла да остане у Русији, пошто је са докторском титулом добила и нови статус у друштву, одлучила је, ипак, да се врати у свој родни град.

Уместо професорске катедре и предавања студентима, овде су је дочекали речима: „Ако си доктор наука, немој да мислиш да си нешто“, а једини посао који је могла да добије био је у Другој гимназији и још три основне школе како би попунила фонд часова. Свој посао ради најбоље могуће, а највећу захвалност пружају јој њени ђаци који су заволели руски језик и уживају у креативно осмишљеним часовима.

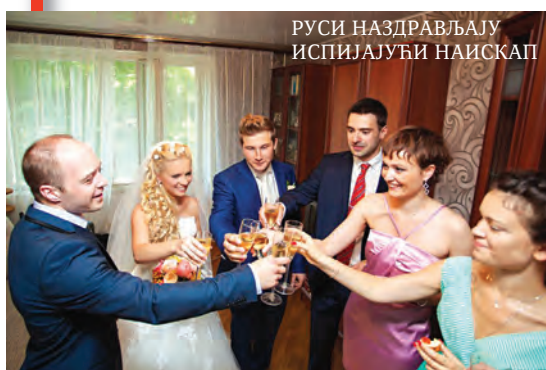
Уписала руски из ината

Јасмина је рођена 1974. године у Крагујевцу, основну школу завршила у Белошевцу, а потом Прву

Све ме је тамо одушевљавало. Руски народ који веома поштује своју традицију, њихове широке душе, нескривено изражавање осећања. Доживела сам и праву руску зиму на минус 28 и пахуље као из бајке. Много сам заволела Русију, признаје ова шармантна девојка, која и својим ликом, крупним очима и широким осмехом подсећа на жене тог поднебља.

НА РУСКОЈ СВАДБИ

Сјасла се изговором да је странкиња

РУСИ НАЗДРАВЉАЈУ ИСПИЈАЈУЋИ НАИСКАП

Док је Русима држала часове српског језика, Јасмина је стекла велики број пријатеља са којима је остала у контакту. Са једном руском породицом толико се сродила да су је они доживљавали као свог члана и веома тешко су поднели њен повратак у Србију. Била је део сваке њихове прославе, а када се удавала сестра њеног ученика из те породице била је позвана на свадбу.

Иначе, њиховим свадбама присуствује највише до 50 званица, јер су ресторани веома скупи. Јасмина каже да је ова свечаност много другачија него код нас и да се састоји од бројних квизова, које организује домаћин свадбе. Наздравља се наискап, а Јасмина је успела да се од тога одбрани изговором да је странкиња и да не може да им се придружи у томе.

народном нивоу и у Савезу руских писаца. Дању је радила, а ноћу писала и учила. Предано је спремао испите и била најбољи студент у својој групи са просеком 99,26 од могућих 100 поена. Круна њеног залагања био је бриљантан магистарски рад на 350 страна, који је оцењен са максималних 100 поена, а ментори су рекли да је на нивоу докторске дисертације.

Докторска титула као минус

Као најбољем студенту, руска влада јој је доделила стипендију за трогодишње докторске студије. Од тог новца могла је само да плати собу и интернет. Да би зарадила нешто новца почела је да држи часове српског језика Русима који су куповали некретнине у Црној Гори. Такође, радила је и великој туристичкој агенцији, што јој је омогућавало да пристојно живи, али и да путује. Захваљујући широком кругу пријатеља, имала је прилике да види како живе богати Руси и да се креће у елитном друштву. Обилазила је позоришта, опере, а и сва остала културна дешавања била су јој доступна. У то време објавила је

TRI GODINE SA VAMA!

Super Mama Klub

Ulica Glavna, TC Prostor, 1 sprat
+ (381) 64 31 52 938
www.supermama.co.rs SuperMama Agencija

НОВИ ПРИЛОЗИ ЗА НАЦИОНАЛНУ ИСТОРИОГРАФИЈУ

Карађорђе васкрс Србије од 16. до 21. века

Из штампе је изашла књига Живојина Андрејића у којој аутор покушава да разбије стереотипну слику у нашој историјској науци о Првом српском устанку и његовом војводи.

Он аргументује како је Карађорђе постао легендарни митско-поетски лик који је у свести српског народа постао симбол осветника Косова, раван Милошу Обилићу и већи од цара Душана

Историчар и утемељитељ Центра за митолошке студије у Рачи Живојин Андрејић неуморан је када су у питању „разбијања“ окошталних митолошких матрица у нашој историјској науци и националној свести. Баш те матрице и непознавање прaviх разлога и стварне историографије налазе се у корену наших свакодневних историјско-политичких и националистичких проблема које су последњих деценија преправиле својом дневно-политикантском (зло)употребом просторе на Балкану.

У прилог борби за осветљавање праве историје он је решио да осветли бројне и не баш добро познате чињенице о Карађорђу и Првом српском устанку. Резултат тог рада је Андрејићева нова књига „Карађорђе васкрс Србије од 16. до 21. века“ која је недавно изашла из штампе. Промоција књиге на којој су сем аутора говорили и рецензенти дела, професори и доктори, Миодраг Стојановић (стручњак за класичне језике) и Марко Атлагић, историчар, представљена је и у Крагујевцу, пре две недеље, у Народној библиотеци. Књига је пре тога, у фебруару, имала и промоције у Рачи и Београду, у Руском дому на којој је било преко 200 људи заинтересованих за „нове чињенице“ о бесмртном војводи.

У нашем народу, али што је још апсурдније, у српској историјској науци, створен је стереотип да је о Карађорђу и Првом српском устанку све јасно и познато и да се достигнута конвенција има разумети као „свето слово“ које ће се кроз институционализовано образовање проповедати као недодирљива истина. Када се тако чини губи се из вида да је историја Карађорђеове личности написана на основу усмене мемоарске грађе учесника Устанка тек у време Србије Обреновића. Тако је на маргине неоправдано изгубана сва она грађа која, заправо, јесте историја Карађорђа и његових предака са простора српских брда у данашњој Црној Гори.

На маргине је стављено и Карађорђево родно село Вишевац. Тек почетком 21. века у Вишевцу ће бити изграђен споменик ослободителу Србије од петовековног турског ропства, каже аутор Андрејић.

По њему, такође се превиди да Васкрс српске борбе за обнављање државе, потонуле у турско империјално море 1459. године, почиње много пре буђења Карађорђа, кроз кога је прогледало српско „недремено око“, много пре његовог рођења у брдима Црне Горе и Шумадије. Заправо, превиди се да је прва, додуше, квислиншка и вештачка, ускрснута Србија била аустријска Краљевина Србија од 1718. до 1739. године.

■ Свето слово официјелне историје

Да ли само коинциденцијом, на простору Шумадије, простору те и такве Србије, васкрснуће и прва српска независна држава новијег века, 1804. године. И оцена о карактеру Првог српског устанка као револуције коју је извела у то време нека непостојећа српска буржоазија је стереотип, који је произвело српско грађанско друштво 19. века упирући поглед ка демократији францу-

ске револуције. Овај стереотип је зорно развијан од комунистичких сатрапа јер им је теза о природности револуције користила за доказивање толико недостајуће историјске оправданости на овом простору, сматра Андрејић.

Његова је теза да су се „небески суд“ и вртлог светске историје, иако хероизмом и славом овећани Карађорђеви потомци, наивно поиграли свеукупним српским народом и српском државом.

„Привидно су ослободили васколики српски народ на Балкану, а зарад тог привида распарали границе државе – Краљевине Србије – укидањем њеног правно-политичког бића, утопивши је у Југославију, експеримент државу Карађорђевог праунука. Нико није смео од тада да се упита где нестане тако славан „Васкрс државе Србије“ Стојана Новаковића. Нико до данас не сме да исказе, са становишта српског националног и државног интереса, неприкосновено истину да је Србија васкрснута у државно-правном смислу од стране комунистичког југословенског цара. Али, нико до данас у васколиком српству не схвата да је једина њихова држава 20. века била квислиншка творевина унутар продуженог експеримента – Југославија. Србима и Србијом владао је 50 година странац кога ни до данас нису упознали и не знају, ако икада и дознају, ко је. И таква Србија, постављена некада од српских комунистичких квислинга на две стаклене ноге, коначно се као окрњена независна држава – Република Србија, појављује тек у освит 21. века“, тврди Андрејић, појашњавајући тиме због чега се определило да своју но-

четком 18. века, и још раније, почетком 16. века, „земља Бакића“.

„Управо на том државно-правном простору, који је међународним поретком био признат, Карађорђе заснива државу и над њом владарска права и идеологију. У складу с тим је његова лична и државна хералдика и основна инсигнија, застава – барјак. Карађорђеви наследни породични барјак постаје и државни у време Првог српског устанка са хералдичким елементима који су успостављени за време Краљевине Србије под аустријском царском круном, 1718-1729. године“, истиче аутор књиге.

Његов прадеда Ђорђе Мр(к)ша био је барјактар српско-православних Климената, а деда Јован барјактар и војвода. По свему судећи, велики углед као васојевићко-климентски барјактар има и Карађорђеви отац Петар Мр(к)ша, како у старом, тако и у новом завичају у Лепеници и Јасеници. Овај барјак Карађорђе је развио и у Орашцу 3. односно 15. фебруара (стари и нови календар) 1804. године, на Срећењу, и под њега се окупио народ Београдског пашалука“, подсећа Андрејић.

Већина аутора који су проучавали вождово порекло сматра да је Ка-

вожд Ђорђе Петровић – Карађорђе, 3. односно 16. новембра, на Св. Ђорђа, 1762. године, од оца Петра и мајке Марице, у вођњаку код кованлука. У кући у Вишевцу или у цркви брванри у Рачи крштен је пред Божић.

■ Прародитељски грех у вождовој смрти

„Овде, у Карађорђевој ширем родном завичају почела је буна паљењем ханова, вођене су прве веће борбе и извојеване прве победе. Ту се завршио његов живот као бившег владара. Основно језгро устанка чинили су људи рођаци и иноплеменици из завичајног окружења. Као централна личност која је покренула и водила ослободилачку борбу против вишевековног турског ропства Карађорђе је добио у народу физиономију митског хероја и прореченог владара. Постао је легендарни митско-поетски лик огромног формата који је у свести целокупног српског народа симбол осветника Косова, раван Милошу Обилићу и већи од цара Душана, не либи се да устврди Андрејић у својој књизи.

По њему, и вождова смрт се одиграла као један мрачни полум у стилу палог божанства са етичком реперкусијом „прародитељски грех“ у националној свести. Укупно развијање великог мита ишло је ухладним правцима кроз апотеозу и сакрализацију, а потом кроз династичку потребу утемељивана и кроз идеју божанског претка.

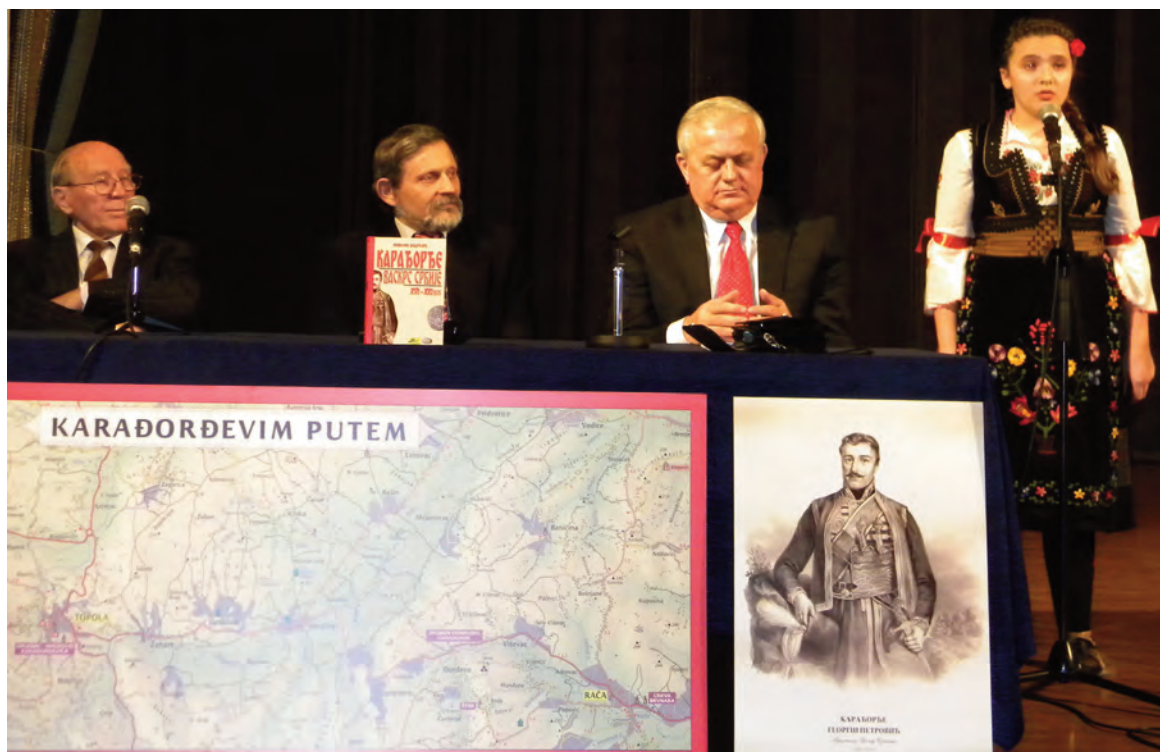
„Још као дете од знатног порекла посебна митологизација врши се над Ђорђем. У скаскама о рођењу преламају се елементи трибало-хеленско-словенске митологије ослоњени на најстарије индоевске матрице и новозаветно хришћанство. Очигледна је митска аура божанског детета са судбином и животом предодређеног владара. Сам народ, а потом и његови наследници, крећу путем идеје његове светачке сакрализације стварајући његов пралик у светом Ђорђу. Али, чин световне сакрализације црквеном санкцијом, незванично означен од стране епископа шумадијског др Саве, у новије време није добио наговештај утемељења“, наводи Андрејић.

Он сматра да су, угледајући се на стару српску владарску лозу Немањина колена, први владар нововековне Србије, а потом и његови потомци, српски краљ Петар први и југословенски краљ Александар први, градили своје задужбинске цркве: Св. Богородица у старом граду Топола, Св. Ђорђе на Опленцу у Тополи и Св. Константин и Јелена у Опарићу. Карађорђеви син, српски кнез Александар, није градио своје задужбине, али је велики допринос дао у изградњи монументалне цркве Ав. Петра и Павла у Рачи.

По аутору књиге „Карађорђе васкрс Србије од 16. до 21. века“, са Обреновићима је успостављена нешто измењена државна и породична хералдика која се базирала на средњовековној традицији и ознакама Немањина и на тај начин је напуштена симболика Краљевине Србије. Краљ Петар први Карађорђевић је наставио ову традицију повративши неке елементе у свој породични грб. Са формирањем Краљевине Југославије Карађорђевићи су ускладили инсигније и породичну хералдику, унесеи и грбове конститутивних народа нове државе.

У спомен на великог Војводу, поводом његовог убиства, подигнуте су цркве Покајница код Велике Планае и у Радовању црква Захвалница. У родном крају успомену на Карађорђа чувају Карађорђевићев дом у Рачи, спомен чесма и Дом кнегиње Зорке у Вишевцу и, у најновије време, црква Св. великомученика Георгија у Вишевцу, задужбина епископа шумадијског др Саве Вуковића.

З. МИШИЋ

СА ПРОМОЦИЈЕ У РУСКОМ ДОМУ У БЕОГРАДУ – АУТОР АНДРЕЈИЋ (У СРЕДИНИ) СА РЕЦЕНЗЕНТИМА МИОДРАГОМ СТОЈАНОВИЋЕМ (ЛЕВО) И МАРКОМ АТЛАГИЋЕМ (ДЕСНО)

ву књигу назове „Карађорђе – Васкрс Србије 16-21 век“.

У свом делу он се пре свега осврнуо на животни простор Карађорђа у Шумадији, његових предака, племенске старешине, војводе, барјактари и харамбаше, које баштине високо феудално порекло из Херцего-

Он је поконио и не малу пажњу Карађорђевој гинеологији.

„Карађорђеви климентско-васојевићки корени данас су несумњиви, а његови преци су најзначајније племенске старешине, војводе, барјактари и харамбаше, које баштине високо феудално порекло из Херцего-

рађорђеви отац дошао у лепеничко село Вишевац после аустро-турског рата 1740. године. Опустело село Вишевац изнова је насељено после 1718. године. Село ће остати вечно у историји српског народа по томе што је у њему рођен вођа Првог српског устанка и врховни наследни

КОНЦЕРТ „ШЛЕЗИНГЕРА“

Бах, Хендл и Персел

Градски камерни оркестар „Шлезингер“ одржаће концерт под диригентском палицом Јасмине Новокмет - на програму ће се наћи дела Баха, Хендла и Персела, а солисткиња ће бити Милица Танасковић

У оквиру концертне сезоне, коју организује Музички центар, у суботу, 29. марта, у Свечаној сали Прве крагујевачке гимназије од 20 часова, градски камерни оркестар „Шлезингер“ одржаће концерт под диригентском палицом Јасмине Новокмет.

Ова диригенткиња рођена је 1969. године у Приштини, где је и дипломирала дириговање на Факултету уметности. Своју педагошку и уметничку делатност започела је још на трећој години студи-

ја, када је радила као студент демонстратор. До одласка из Приштине 1999. године, радила је на Факултету уметности, у средњој музичкој школи „Стеван Мокрањац“, била је диригент и уметнички руководилац тамошњег Градског омладинског хора, Градског дечијег хора и Градског симфонијског оркестра. Од 1999. године живи у Крагујевцу, али и даље ради на Факултету уметности у Приштини, у звању ванредног професора за ужу уметничку област дириговања и хор. У досадашњој каријери ост-

варила је преко две хиљаде наступа и концерата, како у земљи тако и у иностранству.

Својом палицом дириговаће дела Баха, Хендла и Персела, а солисткиња ће бити Милица Танасковић. Ова млада пијанисткиња (1981), родом из Панчева, дипломирала је клавир на ФМУ у Београду, у класи проф. Марије Ђукић, а студије чембала у класи проф. Зорице Ђетковић. Специјалистичке студије из камерне музике завршила је у класи проф. Уроша Пешића. Тренутно је на докторским студијама из камерне музике. Освојила је већи број награда на такмичењима у земљи и иностранству.

Одржала је велики број солистичких и концерата камерне музике у земљи и иностранству (Италија, Швајцарска, Грчка, Мађарска, Црна Гора, Македонија, Либија). Њен солистички концерт у ита-

лијанском културном центру у Триполију је први концерт српског пијанисте на тлу Африке.

На преко 50 концерата учествовала је као члан у оркестру ФМУ и као гостујући члан Београдске филхармоније, београдског гудачког оркестра „Душан Сковран“, камерног оркестра „Мокрањац“ и оркестра „Шлезингер“.

Ради као уметнички сарадник на одсеку за гудаче на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу и са колегама и студентима остварује велики број концерата.

Да подсетимо, камерни гудачки оркестар „Шлезингер“ основан је 2006. године, броји 18 чланова и сачињавају га истакнути овдашњи музичари који су се за место у оркестру изборили на основу успешно положене аудиције пред уметничком комисијом. У својој за сада краткој историји остварио је

неколико целовечерњих концерата у Крагујевцу и Београду. Такође, био је и део телевизијских и радио емисија - уживо наступа на РТС-у и бројних наступа на локалним медијима.

Улазнице за концерт су по цени од 200 динара и 50 динара за ђаке и студенте.

М. Ч

„МОСТОВИ БАЛКАНА“

Темперамент лица

Изложба слика из серијала „Лице“, младе уметнице Андријане Бугарић, биће отворена у галерији „Мостови Балкана“, у четвртак, 27. марта, у 19 часова.

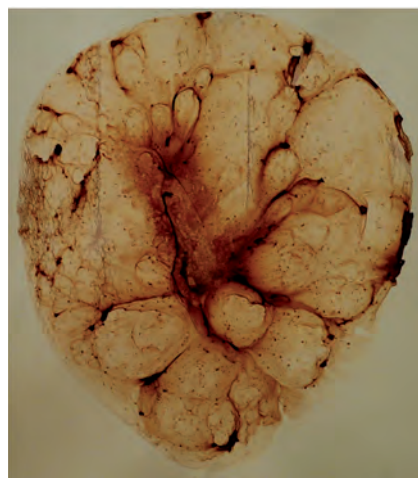
Андријана Бугарић на овој поставци бавила се и експериментисала снагом боје и облика, материјала и текстуре. Своје сликарско истраживање почела је упознавајући се са коренима српске средњовековне уметности, преко штукатурних радова на манастирима. Обилазила је неке од најстаријих манастира, попут манастира „Светог Петра и Павла“ у Расу, сусрела се са одређеним рељефним представама у камену. Уследели су Сопхани и Студеница.

Поред византијске уметности, заинтересовала се и за подручје племенске уметности, које је иначе веома широко, почевши од монолитних каменних ликовних а Ускршњих острва, као и тотемских стубова Северне Америке. Такви предмети, били су сачињени од крајње разноврсних материјала, попут слононачке, месинга, дрвета и камена.

- Сви ови разноврсни материјали, навешће ме да размишљам о њиховом подражавању на платну, што ми је представљало додатни изазов. Моје форме су врло поједностављене, чиме се постиже некакав осећај одступања који је садржан у теми. Боја, текстура и различите технике указују на различитост темперамента „мојих лица“, каже Андријана Бугарић.

Док их сагледава и упија, посматрач би могао да себе доведе у питање да ли су ова лица пуко подражавање само материјала, или су представе одређених особа које сам окарактерисала одређеним материјалима, или су можда фиктивне творевине, настале претходним подражавањем живог модела.

Овим радовима покушала сам да дам увид како сам, и помоћу чега, створила ову серију слика. Покушала сам да укажем шта ме је навело да сликам баш лица, шта је на мене утицало и оставило највећи траг, који ће ме навести да све спојим у једну реку лица. Овакав свој опус, и све оно што стоји иза њега, остављам посматрачу да се

упусти, и да о лицима размишља, наводи млада уметница у каталогу изложбе.

Андријана Бугарић рођена је у Новом Пазару 1989. године, а завршила је Уметничку школу у Крајеву, а потом основне академске студије, сликарство, у класи професора Гордана Николића, на Факултету ликовних уметности у Београду.

Иначе, ово је њена трећа самостална изложба, а крагујевачка публика биће у прилици да је погледа до 9. априла.

М. Ч

НАРОДНИ МУЗЕЈ

Слике Мирослава Живковића

Изложба слика под називом „Магуре – фрагменти“, аутора Мирослава Живковића, академског уметника из Нише, отворена је у галерији Народног музеја.

Мирослав Живковић рођен је 1972. године у Нишу, где је завршио средњу уметничку школу, а потом Факултет уметности у Приштини, 1996. године и постдипломске студије 1998. године. Тренутно на докторским студијама на Факултету уметности у Нишу.

Од 1997. године раду на Факултету уметности у Нишу, најпре као асистент, а 2010. године изабран је за ванредног професора за Вечерњи акт.

До сада је самостално излагао 35 пута, а колективно више од 150 пута у земљи и иностранству. Добитник је неколико награда за сликарство, учествовао је на више од 50 ликовних колонија. Иначе, остваривач је ликовне колоније „Дивљана“ у Белој Паланци.

Као сарадник Народног Музеја у Нишу, радио је на конзервацији покретних споменика у манастиру Хиландар (1993 - 2002), а у периоду од 1992. до 1999. године, као сарадник Покрајинског завода за заштиту споменика културе, ради на конзервацији и рестаурацији икона и фреско живописа у више манастира на Косову и Метохији.

„ЛАГУНА“ НАГРАЂУЈЕ

Бриџет Џоунс се вратила

Издавачка кућа „Лагуна“ овог месеца објавила је трећи део наставка приче о Бриџет Џоунс. „Луда за њим“ је актуелан, нежан, дирљив, духовит, mudar и бескрајно смешан роман. То је урнебесна комедија о модерним дилемама Бриџет Џоунс, изазовима самохраног родитељства, твитовања и поновног откривања сопствене сексуалности

Књига је бестселер у свету, а до сада су снимљени филмови „Дневник Бриџет Џоунс“ и „На ивици разума“.

Правило мувања број 1 гласи: не шаљи поруке кад си пијана.

Шта да радите кад ваша пријатељица прави журку за свој шездесети рођендан истог дана кад ваш дечко слави тридесети? Је ли погрешно лагати о годинама кад се с неким мувате на интернету? Да ли је одлазак с неким у кревет после два састанка и шест недеља размишљања смс-ова исто што је у време Џејн Остин било ступање у брак после два виђења и шест месеци дописивања?

Размишљајући о овим и другим модерним дилемама, Бриџет Џоунс саплиће се о изазове самохраног родитељства, твитовања, смс-ова и поновног откривања сопствене сексуалности у годинама које неки људи, непристојно и надасве архаично, називају „средњим добом“.

Хелен Филдинг је рођена у Јоркширу. Годинама је радила у Лондону као новинарка, много је путовала и то најчешће у Африку, Индију и централну Америку. Ауторка је четири романа, од којих су три објављена на српском: „Дневник Бриџет Џоунс“, „Бриџет Џоунс на ивици разума“ и „Оливија Џулс и превише бујна машта“.

Два читаоца „Крагујевачких“, добиће књигу „Бриџет Џоунс: Луда за њим“ ауторке Хелен Филдинг, а потребно је да у петак, 28. марта, позовете 333 116, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи“ у пешачкој зони.

Последње суботе марта, у свим књижарама „Вулкан“ широм Србије, одржаће се нова манифестација посвећена љубитељима књиге, под називом „Вулканов дан растућих попушта“. Тог дана, 29. марта, попусти ће расти како дан одмиче, а смањиваће се број наслова на акцији. Почетни попуст је 20 посто, а број наслова је 200.

Дан ћемо почети са 200 наслова на акцији, а како сати одмичу и попуст расте, број наслова ће се смањивати, али неће бити наведено који наслови остају на акци-

У „ВУЛКАНОВИМ“ КЊИЖАРАМА

Дан растућих попушта

ји и добијају већи попуст, а који се склањају и одлазе са акције. На вама је да одлучите да ли ћете сачекати већи попуст и видети да ли су ваши наслови остали на акцији и добили још већи попуст или да играте сигурно и набавите омиљене књиге на попусту који је актуелан у том тренутку!

До краја дана, чак педесет наслова биће на попусту 50 посто.

Од 10 до 13 часова, на попусту од 20 посто биће свих 200 хит наслова. Од 13 до 16 часова попуст се увећава на 30 посто, али се број наслова смањује на 150. Трећа етапа попушта је од 16 до 19 часова, када ће попуст бити 40 посто, а број наслова стотину. Финални попуст од чак 50 посто за преосталих 50 наслова биће од 19 до 22 часа.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“ НАГРАЂУЈЕ

Сусрет у Паризу

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва“. Реч је о књизи

Деборе Макинли „Истина о љубави“. То је љубавна прича коју раздире даљина, али повезује огромна блискост, подршка, пријатељство, бекство од стварности.

Када Иви Петворт одлучи да напише писмо славном писцу Џексону Куперу и похвали његов рад, она и не слуги да ће, иако далеко од куће, стећи најбољег пријатеља, саговорника, утеху, некога ко је разуме. Како се ближи педестом рођендану, незадовољан и емотивно неиспуњен, Џексон почиње да сумња у свој рад и све што је до сада написао. Иви је, с друге стране, оптерећена проблематичним односом са ћерком која се ускоро удаје. Док бројна писма прелећу преко океана,

њихов однос обавијен је тајанственим велом даљине. Решени да забораче ка бољој будућности, полако почињу да се суочавају са проблемима. Када коначно договор сусрет у Паризу, Иви бојаљиво предосећа да је судбина предодредила нешто друго. Да ли ће њихов однос остати само привид или ће тријумфовати над временом и околностима?

Потребно је да у петак, 28. марта, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете ову књигу. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“, која се налази у Тржном центру „Плаза“.

„АРСЕНАЛ ФЕСТ”: ЧЕТВРТИ ПУТ

Познати први учесници

Као што је био обичај ранијих година, имена извођача четвртог „Арсенал феста”, који ће бити одржан 26, 27. и 28. јуна у простору Кнежевог арсенала, организатори ће објављивати селективно сваког месеца до почетка фестивала. Прва три објављена су последње недеље марта. То су Стефановски, „Бјесови”, Центлмен

Реге музичар Центлмен, легендарни гитариста Влатко Стефановски и култна група „Бјесови” први су познати извођачи четвртог „Арсенал феста”, који ће бити одржан 26, 27. и 28. јуна у простору Кнежевог арсенала.

Познат по хитовима као што су „Superior”, „You Remember”, „Live our Life”, „Heart of Rub-A-Dub” и „In My Arms”, Центлмен каже да се са задовољством враћа пред српску публику са својим пратећим бендом „Еволушн”.

– Списак песама које ћемо извести направити на лицу места. Кад видим људе који буду дошли да нас чују и осетим шта би желели да чују. Наступ мора бити флексибилан, разнолик и спонтан. Тек кад видим насмејана лица у публици, знам да сам постигао циљ, поручује Центлмен овдашњој публици.

ПРОМОЦИЈА РОМАНА „ШКОЛА ПОРЕД РЕКЕ”

Књига за децу и одрасле

Стара сеоска школа остала је без ђака, па мештани желе да је претворе у магацин за сточну храну. Неколико некадашњих ђака покушавају да то спрече. Овако се у неколико реченица може описати заплет романа „Школа поред реке”, Зорана Ранитовића, који ће 28. марта бити промовисан у сали Прве крагујевачке гимназије.

Роман, који по структури више подсећа на збирку прича, кроз присећања и анегдоте, расплиће пред очима читаоца свет детињства и одрастања, из перспективе одраслог човека. Намерен првенствено млађим читаоцима, неће оставити равнодушним ни оне мало старије, које ће несумњиво натерати на пребивање по сопственим успоменама.

Иако пуна лирских описа и сећања, при том помало и аутобиографска, ова књига, причајући причу о једној старој сеоској школи, уједно слика и судбину многих сличних напуштених грађевина у којима се одавно не чује школско звоно.

Зоран Ранитовић свакако много зна о теми свог романа. Рођен је 1956. године у Крагујевцу. Завршио је Учитељску школу, а каријеру је започео баш у једној сеоској школи.

Учитељски факултет у Јагодини завршава деценију и по касније заједно са првом генерацијом студената овог факултета. Данас је директор Основне школе „21. октобар”.

Промоција романа „Школа поред реке” заказана је за 19 сати.

М. О.

Немац Тилман Ото, познатији под уметничким именом Центлмен, од своје 17. године посећује Јамајку и отуд његова необична љубав, боље речено страст ка регеу. Првим албумом „Trodon Op” (1999) покреће нови талас реге музике у Немачкој, а други, „Journey To Jah” из 2002. године, омогућује му да се пробије на шире европско тржиште. Крупан корак напред је трећи студијски албум „Confidence” (2004), којим постаје светска реге сензација, захваљујући хиту „Superior”, а статус једног од најзанимљивијих светских реге музичара одржава албумима „Another intensity” (2007), „Diversity” (2010) и последњим „New day dawn” (2013). Албум је понео назив по песми „New day dawn” у којој се овај музичар поиграва чињеницом да 21. децембра 2012. године, није дошло до смак света, како су неки предвиђали.

– Свака песма на том албуму је јединствена и има посебну тему, своју посебну душу. Музика је више од забаве, она залази много дубље. Поента је у превазилажењу граница, рушењу претпостављених образаца и саку-

пљању нових искустава. За мене музика увек има терапеутско дејство, објашњава Центлмен.

Први пут на „Арсенал фесту” наступиће и Влатко Стефановски, некадашњи лидер бенда „Леб и сол”, који успешну соло каријеру наставља новим ЦД албумом „Сеир”, са кога су сингл – спотови „Суперхерои”, у коме гостује глумац Раде Шербеџија, и лагана акустичарска „Деца на сунцето”, рађена за истоимени предстојећи филм.

– Мислим да је сеир турцизам, а то је једна омиљена балканска дисциплина кад нисте превише активни, кад сте проматрач, са лаганом иронијом и цинизмом посматрате свет око себе. Ми у Македонији то често радимо, уместо да узмемо мотуку и копамо, радимо, ми само проматрамо, гледамо и коментаришемо како други раде, објашњава Стефановски.

Зоран Маринковић, фронтмен горњомилановачких „Бјесова”, једног од најзначајнијих алтернативних састава Србије, захваљујући антологијским албумима „Бјесови” (1994), са кога су „Име”, „Враћам се доле”,

ТЕАТАР НА „ДАНИМА КОМЕДИЈЕ”

Леп пријем представе *Моје бивше, моји бивши*

Крагујевачко позориште већ другу годину заредом учествује на јагодинском Фестивалу комедије. Овогодишњи наступ са представом „Моје бивше, моји бивши” шкотског писца Ди Си Цексона у режији Слађане Килибарде упркос том што није класична комедија доживео је леп пријем код публике и код критике

После паузе дуже од две деценије крагујевачки Књажевско-српски театар већ другу годину заредом учествује на „Данима комедије” у Јагодини. На овогодишњем, 43. по реду фестивалу наше позориште наступило је треће такмичарске вечери, у суботу, 22. марта са представом савременог британског писца Ди Си Цексона „Моје бивше, моји бивши” који је режирала Слађана Килибарда. Упркос бојазни како ће овај комад, који не припада класичном комедиографском жанру, бити примљен од стране јагодинске публике испоставило се да селектор Југ Радовијевић није „омашио” уврстивши га у званичан фестивалски репертоар. Крагујевачка представа доживела је веома добар пријем код публике, нарочито њеног млађег дела и критике.

На округлом столу после представе који је био веома посећен меди-

јатор разговора Зорица Стојиновић истакла је да крагујевачка представа има „веома леп и дуг фестивалски живот” и да је на до сада на домаћим и међународним фестивалима већ освојила седам награда.

– Крагујевачки ансамбл и прошле и ове године представио нам се са врло провокативним представама „До голе коже” и „Моје бивше”. Обе „потичу” са британског подручја. Да ли је то неко опредељење крагујевчана да играју комаде из савремене острвске драматургије, отворила је разговор водитељка.

Директор КСТ-а мр Војо Лучић, одговорио је да је то случајност и селекторско опредељење да за фестивал бира комедије „оптерећене дру-

„Време је” и „Све што видим и све што знам”, крагујевачкој публици кратко је поручио: „Комшије, видимо се ускоро”.

Тренутно „Бјесови” важе за један од концертно најатрактивнијих и најактивнијих рок бендова у Србији. За више од 20 година постојања стекли су завидан култни статус код публике, која са нестрпљивом ишчекује сваки њихов наредни потез, јер су увек ишли корак испред логичних очекивања, а то је ваљда и једна од главних карактеристика праве уметности.

Бенд је последњи студијски ЦД „Боље ти” објавио 2009. године, а тренутно имају завршен албум обрада рок песама са српско-хрватског говорног подручја. Објавили су већ као синглове обраде „Браће Лефт”, „Акидо”, култних „Мајки”, „Лутак искривеног лица” и „Светла, светлости” Асима Сарвана.

Имена осталих извођача и комплетну сатницу фестивала организатори ће саопштити у наредним недељама. У почетном промотивном периоду може се од 20. марта купити само комплет улазница за све три вечери за 1.500 динара преко мреже „Евентим”, у Дому омладине и ТЦ „Плази”.

„Арсенал фест” већ неколико година доводи најзначајније поп и рок извођаче и најзанимљивије младе снаге из Србије и са простора бивше Југославије у фантастичан простору на отвореном недалеко од центра Крагујевца – „Кнежев арсенал” (главна бина) и оближњу „Заставину башту”.

На досадашњим издањима „Арсенала” свирали су „Партибрејкерси”, „Дубиоза колектив”, Бајага и „Инструктори”, Рундек карго Трио, „Гоблини”, „Хладно пиво”, Рамбо Амадеус, „Бабе”, „Ритам нерета”, „Блок аут”, Марко Настић, „Ева Браун”, „Канда Коца и Небојша”, „Горибор”.

штвеном збиљом” а да крагујевачко позориште, као најстарије у земљи на свом репертоару равноправно негује представе домаћих и страних аутора као и класику и савремену драматургију.

Представу „Моје бивше” медијаторка округлог стола окарактерисала је као брзу, нетипичну за наше сцене, урађену на начин филмске драматургије.

По мишљењу крагујевачке глумице Исидоре Рајковић био је храбар потез управе да постави овако концептирану представу, док је њен колега Милош Крстовић рад на оваквом комаду окарактерисао као напоран али занимљив.

За Зорицу Стојиновић крагујевачка представа отвара много тешких и шакљивих питања а за глумицу Катрину Митровић овај текст је опомињући и наводи на преиспитивање о неопходности компромиса у свакодневном животу.

Водитељка је истакла да се полако мења и сама, јагодинска фестивалска публика, подмлађује се и та смена генерација доноси са собом ново схватање позоришта. Да је била у праву потврђује и сасвим солидна оцена тамошње публике 4,03 са којом је подмлађена публика наградила крагујевачку представу.

Овогодишњи „Дани комедије” завршавају се у четвртак, 27. марта а до закључења овог броја највећу оцену имала је представа која је и отворила смотру „Певај брате 2” коју су многи критиковали због приземног хумора који није на нивоу ове реномирание смотре.

З. МИШИЋ

УКРАТКО

Промоција часописа и афоризама

У четвртак, 27. марта, у 18 часова, у галерији Народне библиотеке биће представљен часопис „Наш траг” (из Велике Планае), поводом двадесет година постојања овог издања, као и књиге афоризама Милана Р. Симића, под називом „Зовите ме Аристотел”.

Први пут, у формату листа, „Наш траг” (часопис за књижевност, уметност и културу) појавио се из штампе средином 1994. године. Од самог почетка његово уредништво подарило је читаоцима велики број разноврсних рубрика и исказало јасну намеру да нови часопис постане још једно зборно место писане речи и духовности.

После 17 штампаних бројева, из финансијских разлога, настаје двогодишња пауза, а почетком 2001. године, издавач (друштво „Траг”) и суиздавач (Библиотека „Радоје Домановић”) покрећу нову серију, у садашњем формату. У тој серији, рачунајући редовне бројеве, двоброје, троброје и „годишњаке” (четвороброје), као и тематске бројеве, објављено је 24 свезака.

Све време излагања часопис објављује и радове историчара и уметника из Велике Планае.

Уља на платну

Крагујевачка ликовна публика биће у прилици да се у понедељак, 31. марта, у галерији Народне библиотеке упозна са радовима, младог уметника из Бијељине, Радована Симића. Он ће на овој изложби представити уља на платну, а његов досадашњи рад обележили су дигитални принтови.

Овај уметник својим визуелно сложеним и атрактивним радовима последњих година представио се на неколико самосталних и групних изложби у региону. У мноштву могућности које дигитално сликарство пружа, Симић се определио за комбинацију илузије простора и експресије боја, којима нас води у свет маште, али захваљујући моћној технологији коју мајсторски користи и неуобичајено великим форматима својих принтова, реалан до опипљивости.

Радован Симић је рођен у Бијељини 1962. године. Завршио је Технолошки факултет, сликарством се бави последњих десетак година. Члан је СПКД „Просвјета” и ликовног клуба „Свети Лука”. Значајан број његових радова налази се у разним светским организацијама.

Изложба ће бити отворена до 12. априла.

Ђорђевић у Зеници

Међународни дан позоришта за децу и младе и Међународни дан луткарства у Босанском народном позоришту у Зеници, биће обележени извођењем драме „Пут до каролије”, крагујевачког драмског писца Владимира Ђорђевића, у режији Мирољуба Мијатовића.

ПРВА КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У КУЛТУРНОМ И ДРУШТВЕНОМ ЖИВОТУ ГРАДА ИЗМЕЂУ ДВА РАТА (2)

Чување стеченог угледа

Пише Дејан Обрадовић

Дуга традиција школе, њен велики углед, примерна строгост и значајан број одличних предавача и педагога до Првог светског рата, били су важан подстрек да се приликом одређивања наставника за Гимназију бирају веома способни и спремни предавачи. Често су у надлежним министарствима као министри, начелници или чиновници били бивши ученици Прве гимназије. Некима је она дала инспирацију и знање, другима је била важна станица у даљој каријери, најчешће у Београду, на универзитету или у тамошњим гимназијама. Међу наставницима је било и одличних администратора, па су из Крагујевца одлазили у друге градове и тамо били директори гимназија (нпр. Драгољуб Зекавица у Новом Пазару, Врању и Горњем Милановцу, Војислав Максимовић у Горњем Милановцу, др Милан Јанковић у Лозници и Београду, Милан Г. Антоновић у Краљеву, Стојан Зафировић у Скопљу и др.).

Први послератни директори Прве гимназије били су искусни професори. Најпре се почетком 1919. године на месту директора налазио Лука Лазаревић, бивши министар просвете. После њега су се до 1924. смењивали мало млађи Теодосије Радојевић (врло кратко), Михаило Илић (1863–1936) и најстарији међу њима Панта Ж. Милановић (1856–1926). Од 1924. до 1941. године променила су се свега четири директора, из млађе генерације Милан М. Петровић (период 1924–1929), Милоје Павловић (1929–1932), Душан С. Трипковић (1932–1937) и Лазар Ђурчић (1937–1941).

Њихови претходници, познати по чувеном, неким и узори из ђачких дана, били су директори крајем 19. и почетком 20. века – посланик и неуморни градитељ угледа школе Сима Живковић (1834–1900; директоровао у четири наврата, укупно 10 година, до 1887), ботаничар Миливоје Симић (1861–1929; директор

1898–1907) и истакнути радикал Милош Марковић (1856–1910; директор, 1893–1894, 1907–1910). О сопственим педагошким, моралним, стручним и идеолошким ставовима они су писали у школским документима, јавним предавањима и говорима, штампи и стручним часописима. Полазило се од пожељног модела понашања наставника, наредби Министарства просвете, а од 1929. и наредби Краљевске банске управе у Новом Саду, од традиција и нових потреба, пре свега професионалних, државних и идеолошких.

■ Наставници - у народном просвећивању

Један од најстаријих професора, Стеван Нешић, направио је 1934. године осврт на улогу професора ове гимназије: „Наставници крагујевачке Мушке гимназије сматрали су, ко мање ко више, да њихов посао није завршен са завршеним часовима у школи. Они су осећали да је њихова дужност још и да своје слободно време посвете раду на општем културном унапређењу и својих ученика и својих суграђана. Ми можемо слободно рећи, да су наставници крагујевачке Мушке гимназије одувек били највреднији и најзаузимаљивији сарадници у сваком покрету, намењеном народном просвећивању у најширем смислу ове речи. Политичке странке, хумана и патриотска друштва, витешке и спортске установе, уметнички и здравствени покрети, популарисане науке и друштво за народно просвећивање – све су ово, а поред ових и многе друге установе, у којима су увек узимали видног учешћа и предано радили и наставници крагујевачке Мушке гимназије“.

Број наставника је варирао, као и њихова структура по националности, полу и стручном звању. Све време доминирају Југословени, а од страних поданика – Руси. Од 35 наставника на крају школске 1921/22. године 32 су били Срби, Хрвати и Словенци, двојица „остали Словени“ и један Француз (Жан Лаверњ). Од 61 наставника на крају школске 1935/36. године, било је 52 Југословена, осам Руса и један Чехословак, док је однос према полу био 40:21 у корист мушкараца. После оснивања Друге гимназије, у фебруару 1938. је смањен укупан број наставника, као и проценат женског особља, јер се претпостављало да је њима лакше да раде у мањој школи. Од 37 наставника, на почетку 1938/39. било је десет женских.

Иако са великим утицајем, Прва гимназија је тешко успевала да добије потпун наставнички кадар. Одсуства професора су долазила због

болести, личног усавршавања, одобрених путовања на конгресе и скупове удружења. Недостатак професора условљавао је да на њихова места долазе нестручни предавачи, често невољно, што је имало негативне последице на знање ученика. На почетку међуратног раздобља, број професора је достигао једва половину укупног броја наставника, да би на почетку 1938. године био повећан на 60 посто.

Карактеристично је за мушке гимназије доминирање наставника у односу на наставнице, што је било условљено и структуром ученика. Посебно су наглашене супротности када се број наставница увећавао. Још 1929. директор Милан Петровић је запазио проблем младих наставница у потпуно мушком окружењу: „Слободан сам и овом приликом напоменути да женске младе наставнице нису за више разреду у чисто мушким гимназијама“. Директор Душан Трипковић је неколико пута тражио редукацију броја наставница или њихову замену мушкарцима: „Ако буде било потребно мењати особље ове школе, слободан сам умолити Министарство да у ову школу пошаље првенствено мушко наставно особље, јер је ово чисто мушка школа, а над младима у доба пубертета може владати само чврста мушка рука“.

Ипак, није изостала солидарност када се планирало редуковање броја наставника, мада опет на штету женског пола. Тако је директор Д. С. Трипковић 1932. године у службеном акту нагласио да у овој чисто мушкој школи треба да буде мушко наставно особље, додајући да није проблем у стручности наставница: „Мада су наставнице сасвим коректне у свом држању, ипак ученик у доба пубертета осећа присутност женског бића. У женским школама је такав однос између мушког наставника и ученица“. У изворима нема трагова нити било каквих иницијатива да је до ових проблема долазило у испитиваном периоду.

■ Протести због сиромаштва

Пад стандарда и велика скупоћа, после неколико година рада у новој држави, погодили су наставнике у најтањи нерв – понос. На основу декларације београдске секције Професорског друштва, наставници Прве крагујевачке гимназије су 21. маја 1923. поднели оставке на државну службу. У Београду је истог дана оставке поднело 215 наставника, док су у Великом Бечкерек, Алексинцу и Лесковцу сви поднели оставке.

Образложења оставки крагујевачких наставника показују и њихо-

ЗГРАДА ГИМНАЗИЈЕ ДОМИНИРА У ДЕЛУ ГРАДА (Авионски снимак из 1924.)

во схватање позива. Светислав Мих. Стајић је упоредио трошкове живота пре и после рата: „Нека ми је допуштено напоменути, да је пре рата хлеб био 0,2, сада 6 дин.; дрва – 4, сада 200; јаје – 0,05, сада – 2; маст – 1, сада – 42, итд. Дакле, све је сада 30 до 50 пута скупле, а мој месечни приход, према предатном, са платом, додацима и хонораром пословође (на коме послу радим, без мало, сваке ноћи до поноћи) сада је једва девет пута већи, те свакога месеца, и ако седим у својој кући, тоном у дугове...“ Стеван К. Јовановић и Милан Н. Милошевић били су инвалиди којима би се, по њиховом рачуну, више исплатило да примају инвалиднину него да раде у школи.

Доктор наука Милан Т. Крстић поменуо је и покушаје подмићивања услед свог слабог стандарда: „Разлог који ме гони на овај корак јесте немогућност да са својом платом и додацима издржавам себе, жену, двоје мале деце и стару мајку. Сем тога, сит сам понижења, увреда и борби са искушењима у која ме доводе, нарочито сада пред крај школске године, понеки родитељи, који се, рачунајући се мојим очајним материјалним положајем, усудују чинити ми, под разним изводима, понуде, нечасне за једног наставника и државног чиновника; и сит сам душевне депресије коју трпим због брде своје породице.“

Министар просвете Милош Трифуновић је изјавио да не може уважити оставке наставницима и наставницама и обећао да ће се заузети да се уз чиновнички закон побољша специјално материјално стање и позива их да продуже рад“. Већ 13. јуна 1923. године професори су писали молбе Министарству просвете да се њихове оставке сматрају неважећим. На пример, Михаило Илић „моли да се сматра да није тражио пензију“. Њима се сутрадан истом молбом прикључио и директор Панта Милановић, који је повукао молбу за пензију. Милан Антоновић је то учинио 19. јуна. Одлуком министра просвете оставке нису при-

мљене и иста одлука је упућена Гимназији 28. јула 1923. године.

Иако су били и у непријатељским односима, политички, приватно и по другим основама, наставници су били солидарни када је у питању њихов интерес, када је постојала претња смањивањем њиховог броја или смањења припадности. Краљевска банска управа је 9. јуна 1932. доставила распис, којим се планира редуцирање и пензионисање око 900 наставника средњих и учитељских школа. Одговор директора Трипковића био је брз и експлицитан: „У овој школи нема ни једног наставника ни наставнице које би требало редуцирати, односно пензионисати. Сви се безусловно покоравују наредбама и савесно раде у духу закона свој посао. Напослетку и приватан живот њихов је исправан“.

Професори су се, по правилу, укључивали у рад струковног Професорског друштва, у оквиру подбора у Крагујевцу, док је део њих сарађивао у његовом друштвеном гласнику, писањем стручних чланака. Међу најактивнијима су били Милоје Павловић, Никола Кузељ, Лазар Пантелић и Машан Булатовић. Од 42 редовна наставника 1931. године 31 је радио у културним и просветним установама, док је њих једанаесторо било само у чланству Професорског друштва. Почетком 1938. године радило се на оснивању једне организације средњошколских наставника, на предлог Милоје Павловића, директора Женске учитељске школе. За преговоре о оснивању Клуба у име Гимназије били су одређени Божидар Михаиловић, Драгомир Димитријевић, Алекса Веселиновић и Александар Влајић. Извори не говоре о оживотворењу ове идеје.

Радом својих наставника, Гимназија је остваривала своју просветну мисију, утицала на рад у националним, хуманитарним и спортским друштвима, подстицала научну, уметничку и духовну активност и тако чувала и унапређивала углед стечен у предратној Србији.

Приредила **Лела Вујошевић**

делимично користећи податке из Лексикона Крагујевца

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Пре 130 година: 1884. пуштена је у рад прва електрична централа у Србији, у Чаурници Војнотехничког завода у Крагујевцу. Када је 80-их година 19. века на Првој међународној изложби електротехнике у Паризу први пут јавности приказана Едисонова сијалица и систем електричног осветљења, инж. Тодор Тоша Селесковић, запослен у ВТЗ, предложио је управнику Павлу Шафарику да набави динамо-машину и потребну опрему како би фабрички погони могли да раде и ноћу. Уз сагласност Министарства војног, од фирме „Сигмунд Шукерт“ из Нирнберга набављена је динамо-машина једносмерне струје и опрема коју су чинили каблови 30 сијалица од по 16 свећа и две лучне лампе од по 1.200 свећа.

Укључењем у рад електричне централе, засијала је прва сијалица на одушевљење бројних званица, међу којима су били и краљ Милан и краљица Драга Обреновић. У свом говору краљ Милан је рекао: „Дође сунце и пред наша врата... и јавља нам да нам је на праг

дошао да нас изведе из учмалости на поприште човечанске утакмице у надметању за постигнуће највећих човечанских добара цивилизације и слободе.“

У свим одељењима Војнотехничког завода 1885. је уведено електрично осветљење, иако још није било ни једног електричног мотора за погон машина.

Пре 73 године: 24. марта 1941. и у Крагујевцу, као и у другим градовима, организоване су демонстрације, изазване потписивањем Тројног пакта и приступањем Краљевине Југославије силама Осовине. У Крагујевцу су демонстрације избиле у вечерњим часовима и трајале су три дана. На дан потписивања протокола, 25. марта, ученици су се окупили испред Гимназије, одакле су прешли у Главну улицу, где су им се прикључили грађани. Скуп од око 3.000 демонстраната растуран је интервенцијом полиције и председника општине Алексе Обрадовића.

Исте вечери, присталице владе организовале су скуп у Доњем парку, који су растурили комунисти. Демонстранти су 26. марта били на улицама од 17 сати, а међу говорницима се истакао директор Женске учитељске школе проф. Милоје Павловић. Око 6.000 демонстраната мирно је протествовало до 20 сати. Државни удар и формирање но-

ве владе у ноћи између 26. и 27. марта Крагујевчани су дочекали са одобравањем.

Ујутро 27. марта на крагујевачким улицама је владала свечана атмосфера, град је био искићен заставама, становништво прослављало играјући коло. Ученици су изашли на улице носећи слике краља Петра другог Карађорђевића. Око поднева, свечано одевени, пристизали су сељани из околних села и у цркви палили свеће. У порти Нове цркве присутне је поздравио архијерејски намесник Димитрије Стевановић, проф. Павловић је прочитао поздравни телеграм, који су присутни одобрили, па је послат у Београд. Окупљени грађани су из порте кренули ка споменику у Доњем парку и до касно увече демонстрирали улицама Крагујевца.

ТОМИСЛАВ КАРАЏИЋ, председник Фудбалског савеза Србије:

- Недавно сам се састао са Вучићем и рекао му да се многи који хоће да ме руше позивају на њега. Одговорио ми је: „Толе, имаш мој број, ко год се позове на мене, само ми јави ко је то”.

ЈОРГОВАНКА ТАБАКОВИЋ, гувернер НБС, о Александру Вучићу:
- Не покушавајте да му видите друго лице, да му скинете маску. Искреност је његово лице.

НАТАША БЕКВАЛАЦ, певачица:

- Мој статус је слободна жена. Увек је мој статус слободна жена, а мушкарци не воле то да чују, они су велика деца и сви воле да се све врти око њих.

СТОЈА, порно глумица:

- У свету порно индустрије помогло ми је што сам из Србије. Бакино име Стоја узела сам за своје уметничко и баш ми добро стоји.

СЕНИША КОВАЧЕВИЋ, драмски писац, о разлазу са Војиславом Коштуницом:
- Једина километража коју је он прелазео била је на релацији Београд - Белановица.

МАРИЈА ШЕРИФОВИЋ, певачица:

- Код мене се све дешава плански, па ни по питању потомства нећу направити изузетак. Отићи ћу у банку сперме, изабрати доброг оца, ако је могуће неког Шпанца, интелектуалца са склоношћу за музику. Жеља ми је да добијем неког Луку или Максимилијана.

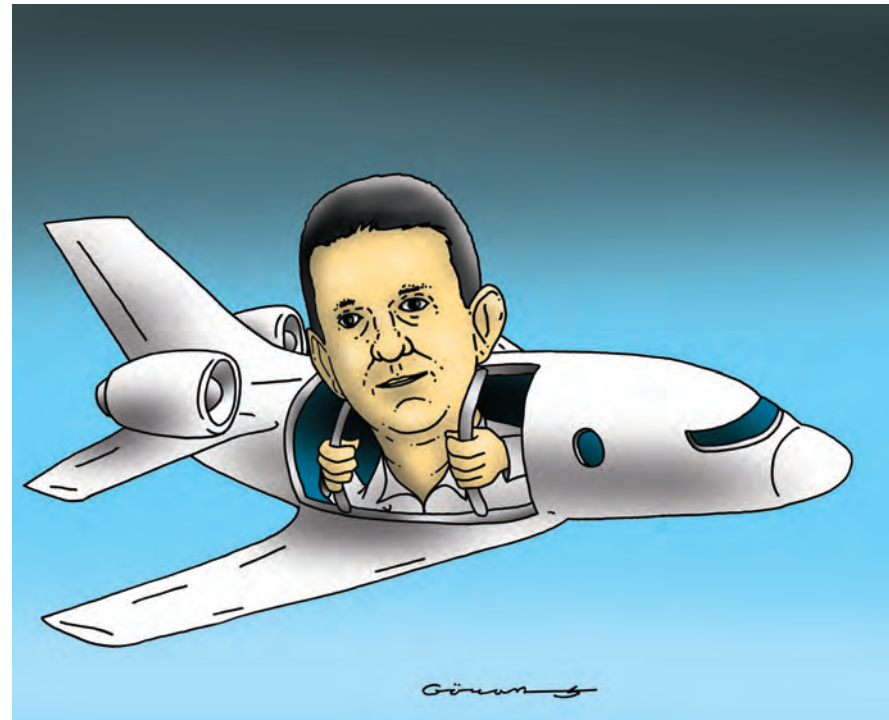
ДРАГАН МАРКОВИЋ ПАЛМА, председник Јединствене Србије:

- Нисам питао Дачића шта је причао са Вучићем. Био сам у иностранству, а пазим на рачун за телефон. Ја сам штедиша.

ДРАГАНА МИРКОВИЋ, певачица:

- Смета ми када у медијима у први план ставе да имам дворца и најбољи ауто. Па, ја далеко више вредим и од тог аута и од дворца.

Карикаштура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЦОТЕКА

Кура

После саобраћајне несреће, послали Мују на опоравак у бању. Кад је прошло три недеље, зове он Фату телефоном.

- Продужили ми куру, хитно ми пошаљи још двеста евра за трошак.

Сва озарена, Фата му одговара:

- Шаљем ти дупло, само им реци нека ти мало и подебљају.

Посао

Пита камионџија плавушу:

- Шта радиш за десет евра?

- Све што пожелиш - каже му она.

- Онда 'ајде да ми помогнеш да истоварим камион.

Мрак

Иду Француз, Италијан и Хасо, причају о сексу, кад угледају козу везану за плот.

- Јој, што није Брижит Бардо - завапи Француз.

- Јој, што није Моника Белучи - надовеза се Италијан.

- Јој, што није мрак - зажали Хасо.

Маскенбал

Уочи маскенбала мали Пироћанац моли оца.

- Татко, 'оћеш да ми купиш маску, сва ће деца бити маскирана?

- 'Оћу сине - каже отац и одмах крене по радњама да тражи маску. Међутим, свуда ску-

пе и он се врати кући празних руку.

Мали Пироћанац се расплаче, али оцу сине идеја.

- Ево, сине, имаћеш најоригиналнију маску - каже му отац и забоду му чачкалицу у гузу.

Отишао мали Пироћанац на маскенбал и сви другари почну да га задиркују како једино он није маскиран.

- Како нисам - узврати им он и скине панталоне.

- Ја сам ратлук, ево је чачкалица.

Пакети

Долази Фата кући са два велика пакета и деца је још с врата питају:

- Мамо, је л' то бабо посл'о из Немачке?

- Ма какав бабо, да сам њега чекала, ни вас не би имала.

Групњак

Разговарају два пријатеља:

- Вечерас у мом стану организујем групни секс. Би ли и ти дошао?

- Врло радо, а колико ће нас бити?

- Троје, ако ти поведеш цуру.

Америка

Изведе учитељица Перицу да на географској карти покаже где је Северна Америка. Перица убоде прстом и каже: Овде!

- Браво, Перице. А сада нам ти Марице реци ко је открио Америку - настави учитељица.

- Па, наш друг Перица.

Горан Миленковић

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Владимир Јаџић

Самолепљиве маркице

АЛА се закувало у нашој Месној заједници!... Некада, наш председник, куд оком, сви скоком. Пљуне изјутра, пљувачком се умивају. а пљуне ли вам у очи - прогледате. А сад нема ко не би гадљиво опљунуо у његовом правцу. *Остивка*, вичу му под прозором, *остивка, остивка!*

Тако мени и Захару прича, у кафаници, Мића берберин. Лако је Мићи, слободна професија. А ја и Захар - бледимо. До јуче нам је Мића завидео и чежњиво гледао у правцу Дома културе, а сад ми њему завидимо и чежњиво гледамо ка берберници. Јер он ће и даље, шиш по шиш, а ми ћемо, као одлазећа гарнитура, да останемо и без ово мало вечно каснеће платице. Рајка кафеџика пустила севдалинке: „Негде у даљини поглед ми се губи“ - и стварно, човек би се, само да може, изгубио сад у некој мишијој рупи и прелетео, да има крила, тамо иза оног брда, да се склони од предстојеће невоље.

- Проћи ће то - теши нас Мића - Само, још није. Ко преживи, причаће за телевизију...

Изем ти, мислим се, такву будућност. Причај ти за телевизију, а мени остави моју државну плату! Исприча нам најновији абер. Дошао један из победничког изборног табора да преговара, код председника: вели, таква и таква ствар, *председниче, изјубили сте поверење народа, поднесите остивку, већ сте и оседели на овом месту, итеј мандаџа, немојте од себе да иравите будале, на шом сте се послу већ истакли, нека сад од себе будале ираве неки друти. И још ћемо вам, вели, дозволиће да се усклаћите за камере, да одете до ситојансвиено, са индигнацијом, или без, зачешљајте фризуру, поиридитиће нос, загледајте се у даљину вечности, како вам год одговара, истрићемо и шо лудирање - кад смо иртели десет година, можемо још десет мишуша. Он, ни да чује.*

- Карактер! - вели Мића обешечачки. - Службена лица би требало да буду женскога рода.

- Због чега - запита Захар.

- Код нас ће људи на положају пре и пичке дати него оставку! Да су жене, народ би имао вајде!

Захар се сав сневољи, вели, *имам посла у Културно-уметничком друшћиву*. Он прави кореографије, плеше с омладином. Запислен на одређено, обећали му за *сталоно*, а сад је то *пројала ствар*. И не само то, довешће инспекторе - дај документацију за трошкове последњих Сусрета села! А одакле? Па не сере он, сиромома, државну документацију! Шта коме да објасниш? Да смо испекли прасе испред Месне заједнице, понанијали се и испревртали, три дана су нас вилама прикупљали по јарковима... То се онда звало *народно весеље*, а сад ће се звати *брука и срамота*. Лепо беше... Лепо! Али, ето сад белаја! Уосталом, документација Културно-уметничког друштва је *мајка мара*! Захар дужи и зоолошки врт при основној школи. А ни ту стање, ако ћемо право, није боље. Шта боље, далеко је горе! Све је било у реду док смо држали гусане, шотке и јагнад: Али, ето нашао се човек, довео га председник Месне заједнице,

вели, *ово је инвеститор из Америке, наше горе листи, ми ћемо овде да организујемо сеоску индустријску олимпијаду*. И упредоше две челичне жице испред школе, пред камерама, као симбол будуће индустријализације села. Чуо човек да имамо зоолошки врт и дотерао нам авионом, пре него што уложи те своје доларе, поклон, у виду питона и златне отровне жабе. Ја сам чуо да је постојао неки римски цар који је својим сенаторима делио крокодиле, не знам да ли је то тачно. Питони, наравно, нису крокодили, али, да се не лажемо: ваља питона и хранити! Треба за то пилића, ко да наваша! Председник је на страну позвао Захара и рекао му:

- Човек улаже силне паре. Немој нешто да фали овој змијурини, иначе бери кожу на шиљак!

ДЕСИЛО се то за Нову годину. Сви смо мало попили, провеселили се, роштиљали, наздрављали, грлили се, пипкали колегинице и певали. Како се догодило да Захар и колегиница Дара претуре и отворе ту несрећну кутију са отровном жабом и како је она ускочила у стаклени питонов кавез, нико тачно није знао да објасни. Ваљда се десило у *настијуу стирасици*, јер су њих двоје, што кажу данашњи клинци, у *шеми*. Без обзира на то, као људи у озбиљним годинама требало би да пазе на репро-материјал и експонатне. Жаба је ускочила у стаклени кавез - питон се пробудио, настало је комешање, знате већ како змија дави жабу. Дара је трезвена жена, она је упозорила Захара шта се дешава, али он је био толико накресан да је одмахнуо руком:

- Има жаба, набавићемо.

- Али, ова је жутикава.

- Префарбаћемо! Него, прићи, срцуленце, мало ближе, држ се ти, благо мени, домаћег питона...

И то је, у том тренутку, деловало као древна филозофска мудрост. Да није попио, он то сигурно не би рекао. Али, ето шта љубав и пиће учине од човека. Изјутра, кад су се сви отрезнили и дошли на посао - жабе неоткуда, а питон се исковрнуо - *ирко начистило*. Ми смо солидаран свет, *иравили смо се људи*. Пита, повремено, председ-

ник, *је ли с ишћоном све у реду*, А Захар вели, *става по цео дан, најућао се ишћикова*. У реду, каже председник, *показујте ишћона деци, да нешто науче, из ирпроде*. И све би било у реду да инвеститор није најавио долазак. Долази, колико сутра, хоће да види своје експонате. Заиста, дође, са све свитом из Месне заједнице. Нацелили се, смешкају се, сликају се за телевизију, као да су избори, а Захар им показује гуске, шотке, фазанска јаја. Тако дође ред на жабу и питона. Гледа инвеститор жабу, нешто му није јасно.

- Колико се сећам, жаба је била мања и није имала красте - вели он.

- Нарасле, у међувремену - вели Захар.

- А овај питон - вели инвеститор - Више дође гуштерче.

- Калирао, сиромома, као да је шећераш - вели Захар. - Пати за родним крајем, мораћемо да му набавимо женку.

Незадовољан инвеститор. И ту Захар ступи, што се каже, *на отворену сцену*, као истински уметник. Позове инвеститора на страну.

- Ја бих вам предложио ексклузивни зоолошки *раритет* - и покаже на Дару. - Колегиница Дара ће вам, ако хоћете, показати рибу. Права ајкула, лично сам се уверио. А ако сте за људска права и слободу, наћи ћемо, само за вас - и питона!

ТАДА се извукао, али како ће се извући кад почну претреси и преметачине - то нико од нас не зна. А шта се то мене, на крају крајева, тиче? Ја сам човек миран, уредан, водим регистар у сеоској читаоници, лепим самолепљиве маркице на корице књига, издајем сељацима поучне часописе као што су *Калемар* и *Млади пољопривредник*, не плетем се у те њихове *инирије на шћанском двору*. Пола од онога што ми се на ту тему каже није ми јасно, а друга половина - на једно уво уђе, на друго изађе. Зато ме, ваљда, боли уво за све. И одем у свој Дом културе, у своју читаоницу, да пописујем регистре и бришем прашицу са публикација. Кад тамо - Биља курирка. Ја не волим кад се нацрта овако рано, зато што много *цала* и увек ми говори нешто непријатно. Али, шта ће, колегиница је колегиница, мораш с неким да попијеш кафу. Јао, вели, *управо сам била код нашег председника, огнела пошћу - нишћи ме види, нишћи чује, раније ми увек каже, иде си, лепојко, како љубавни животи, чистило ши дође да та цмокнеш, а сад - гледа кроз мене, ирича небулозне ствари, да не поверујеш. Онакав човек - као ујисан, а сад - усукано се...*

Остави ме се, Биљо, молим те, велим. Шта ће ми све то? Мени то не треба. Требају ми маркице. Уписујем књиге у регистар и лепим, поврх корица, самолепљиве маркице.

Али, она не хаје. *Ја ишћам*, вели, *шреба ли још нешто, а он гледа кроз мене, и одговара - као да држи говор. Нећемо се*. вели, *дашћи, до последњеј човека бранићемо шековине, овде има да се тине...* Ја се сва тресем. А онда помислим - иди, човече с милим богом, ако ти се гине, гини, немој мене у то да увлачиш, ја сам поштена жена. А он, ко о чему, само о моралу и поштењу: *ово је, вели, неморал ирвоја реда, фашизам, да од мене ираже остивку*, али, вели, *нећемо им дозволиће да се посеру на шековине наше револуције*. Јаој, мислим се, дај да бежим док сам жива!

Прича она, а ја - слушам и не слушам. На једно уво уђе, на друго изађе. Нисам увек радио у читаоници с пола радног времена, док се за другу половину борим и никако да се изборим. Био сам управитељ школе. Све док на мене нису послали мафијаше. Није њих интересовала школа, него наша школска кухиња која је доносила паре. Послали их чивинаши из Месне заједнице, хтели су да поделе паре од кухиње. *Дај, веле, оставку, биће ти лакше*. Ја дам оставку, очито, нисам карактер као они. Али, и ја имам због чега да бринем. Не знам шта ми је требало да учествујем у Културној недељи. У ствари, задужили ме из Месне, нисам баш могао да бирам. Веле, *ши си*

човек ирзевен, не швалеришеш се околу, иијеш умерено, гледаш своја посла, а нама ишћак ишреба. То је, велим, *Захаров посао, ја лејим самолепљиве маркице на књиге и делим их по комшилуку и фамилији*. Какав Захар, вели председник Месне, *ишћј ни једну красћаву жабу није умео да сачува, куд ће он умеиће да организује концерти ишћке једне фирме као ишћо је наш градски оркестар „Артјур Шлезинцер“!*

Ја, право речено, нисам за тај оркестар ни чуо. Догурао сам до Мирослава Илића, даље ни мацак, какав тамо Шлезинцер.

Славан је *шо оркестар*, вели председник, *оно јест*, није све до краја формирано како *шреба*, али *шо су озбиљни људи, из нашег градског реионалног центра, фајош до обоје, гудало до гудала*. Фини *свишћ*, *све сам крем!* Са њима је милина сарађиваиће, а све финансира град, ми дајемо само салу. *Нејо, ево шеби шелефони шефа оркестра, ишћјај колико кошћиа ишћј њихов настијуи, нека одсвирају нешто овом нашем народу, у циљу образовања*. Не знам, велим, да ли би *шо било ишћко ефекћно* као *оне изложбе по ишћалама и гудачки концерти по штерасам леишћиковаца* које је организовано *онај наш дежурни дисидент*. Тамо *стварно долази крем до крема*, а мене никад нису звали, не зову они боље од себе. Не, вели председник, *ово је народна једна ствар, најураћемо у салу децу, нек вежбају уши, а ви ситојће истред сале, на враишћима, да не иобетну шоком концерта*.

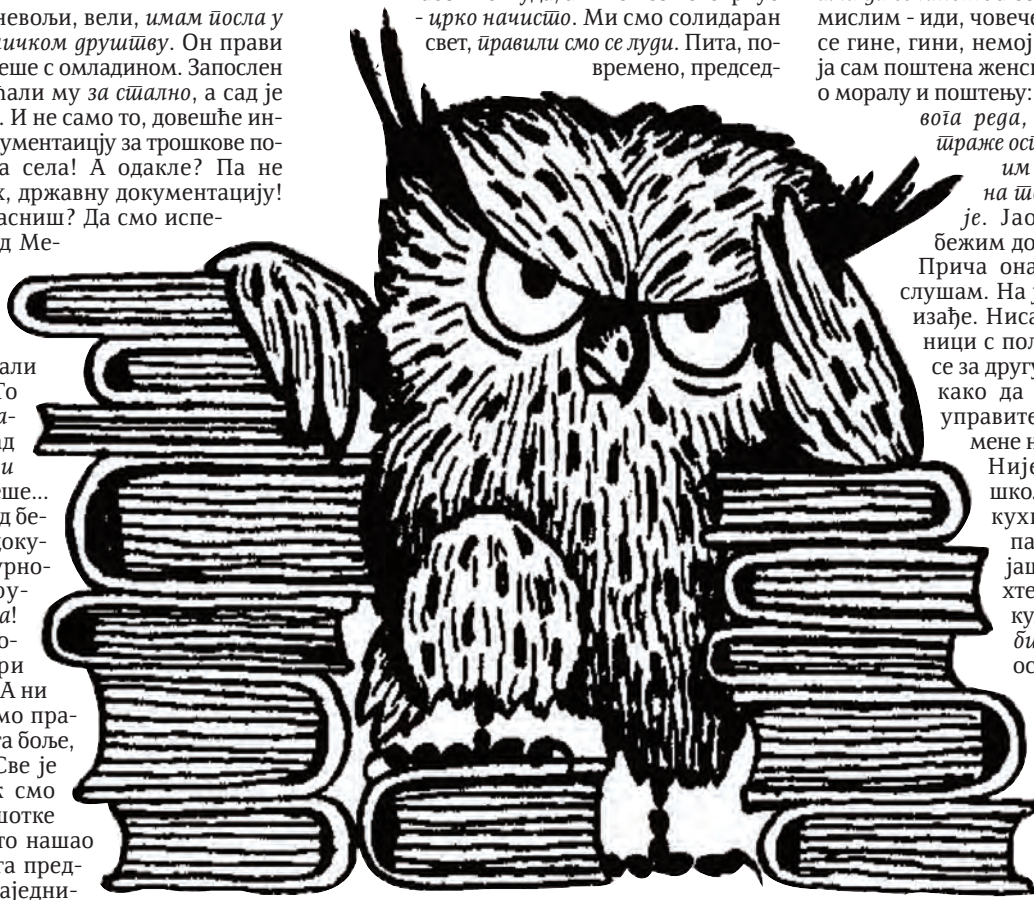
Позовем ја телефоном шефа оркестра, кад он - у Бечу. Откуд тамо? *Ешћо*, вели, *овде радим, а за мој завичај, хонорарно, хоћу да изведем један бравурозни дисертименто у есдуру са све бубнарском ритишам-секцијом, шо је класично дело у новом руху и духу, све има да ирашћи, а на крају - оишћиа ишћранка*. У реду, велим ја, али колико *шо кошћиа*. Кад он рече цифру, мени се заврте мозак. Али, шта се то, па, мене тиче: нека се заложи председник Месне заједнице, па нека их плате из регионалног нашег центра.

Има *једна ствар*, рече шеф оркестра: *мора да се илаиће унаишћред, јер су се наши чланови, расуиће по Европи, све саме ишћироиће, ужелели родној краја, а шо кошћиа: ваља их сакуишћи, ишћкуишћи, наиравишћи ирробу, за све шо ишребају ирае*. Било је *ишћуци-ишћеиће*, велике су то паре, страни жирос-рачун, али се све, некако, премостило, схватио сам да је председникова шурњаја удата за чембалисту, што је, културно-историјски гледано, повољна околност још од Петра Добрњца нао-вамо: како би, иначе, добили паре, и још уна-пред!

Направимо плакате, позовемо телевизију, предузмемо све да напунимо салу, чујем се са шефом оркестра три дана пред концерт. *Ево, вели, само ишћо нисмо уишћи у авион*. Позовем га дан касније, све је, вели, у реду, *сушћра долазимо*. Али, на дан концерта, кад је требало да их сачекамо у Београду, назовем ја његов мобилни - нико се не јавља. Зовем опет, и опет. Нико. Тек после два сата, јавља ми се, *на ромини. Где сте, маестро*, питам. *У Абу Дабју*, вели он, *мало одмарам*. Молим? *Нама је трад гудовао ише ирае још за ирочили концерти* - рече он. *Не бриниће се, све је сад намирено, а шу је и шурњаја, иа ћемо иреко не да се иробиће...* Али, велим, *ја сам излеићо илакаиће, ишћвао шћелевизију и најуићо салу*. Сјајно, рече он. *Нека ишћко буде и кад ми будемо тосиовали*. А ујовор, велим? *Сјалисали сте се иреко е-мајла, Ваш засћуићник је ишћишћисао ујовор*. Немојте с ујовором да обришеиће гуйе, рече он, али *ако шо учиниће - нећемо замеришћи*. И искључи телефон.

ИЕВО зашто жалим Захара: јер је душеван човек, спреман да помогне. Ми одавно имамо аматерски трио у оквиру Културно-уметничког друштва. Захар је фрулаш, његов другар Глигор свира тамбурицу, ја хармонику, а Дара је певачица првог реда. Као славујка! Ни репертоар нам није лош: „Ај, крај Мораве“, „Чутурица“, „Имао сам девет жена“, „Уснила је дубок сакнак са Косова Рада“, „Хвалила се липа код багрема“ - једном речи *есертин*. Већ код треће песме, цела сала поустајала, не треба да стражариш испред врата - сви аплаудирају, певају и плешу - овације до јутра...

Лепо је било! Лепо! А сад... Сад, ко зна шта ће бити. Али, не знам због чега се, у ствари, потресам. Па ја сам само човек који у читаоници лепи маркице. Самолепљиве маркице на корице књига. Ваља пазити да не буду накривљене, да се бројеви у регистру читко упишу: да рука не задрхти - то је све.

Мали огласи

ИЗДАЈЕМ стан у поткровљу, намештен, усељив од 1. априла. 2014. године, цена по договору. Власник Милутин Кораћевић, Улица Јосифа Клауса бр. 2, Станово, код грошничке станице железничке. Тел: 329-670, 593-416.

МАТЕМАТИКА, механика, физика (сви узрасти). Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (април-2014. г.). Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија – посебан програм). Велика матура. Такмичења. Тел: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић. harsic@gmail.com

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу аутобуску карту, на име Милошевић Бранислав.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу аутобуску карту бр. 075128, на име Крестић Миланка.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу аутобуску карту, на име Стевановић Мирослав.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу аутобуску карту, на име Јовановић Драгољуб.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу аутобуску карту бр. 073489, на име Комненовић Драгољуб.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу карту за превоз, на име Аврамовић Десанка.

ОГЛАШАВАМ неважећом диплому ОШ „Мома Станојловић”, на име Јадранка Петровић.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу карту за превоз, на име Пумпаловић Милославка.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу карту за превоз, на име Аксентијевић Милена.

ПРОФЕСОР У ПЕНЗИЈИ упознао би женску особу до 70. година старости ради дружења и могућег брака. Тел: 065-9055116.

СЕЋАЊЕ**Пантовић Милева**

26. 03. 1977 – 26. 03. 2014.

Њен лик и несебична љубав којом нас је обасипала траје вечно.

Син Раде и ћерка Мира

ПОСЛЕДЊИ ПОЗДРАВ**Весна Батавевић,**
рођена Јевђевић
1959-2014.

Дана 23. марта 2014. године престало је да куца срце наше вољене Весне. Њена доброта, топлина и осмех никада неће нестати. Она је била и остала најсјајнија звезда на небу, која трепери и сјаји. Тако ће остати док има нас који је воле, носе у срцу и гледају у звезде да је виде. Сахрана је обављена дана 26. марта 2014. године, на гробљу у селу Рамаћа, са почетком у 13 сати.

Вечно ожалостњени: супруг Милољуб, ћерке Бојана и Александра, отац Хранислав, мајка Оливера, сестра Наташа, сестрићи и остала родбина

Прошло је годину дана од како није са нама

Душанка Душеј

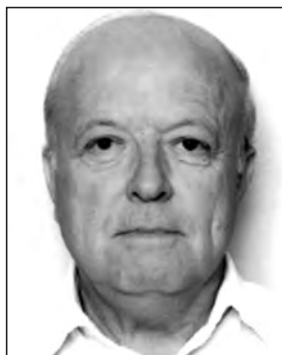
Са великим поштовањем, тугом и успоменама чуваћемо те у сећању.

Сестра Јаворка и сестрић Дејан

Обавештавамо родбину и пријатеље да се 27. марта 2014. године навршава једанаест година од смрти нашег

Драгослава Стевановића

Супруга Мира, син Михаило и ћерка Наталија

Јездимир Радосављевић

Бог није обећао дан без бола, смех без туге, пут без трња, сунце без кише, али је обећао снагу за дан, утеху за сузе и светло за пут. Молимо се за снагу, утеху и светло да би поднели твој одлазак.

Јелена и Зоран

Стојан Марковић

грађевински инжењер
1937 – 2014.

Дошао си у овај град као млад инжењер и у њему оставио све своје знање, рад и умеће. Неизбрисиви су трагови твога рада будућим генерацијама.

Својој деци си омогућио да буду часни, поштени и школовани људи.

Неће те никада заборавити твоји:
Даца, Ана и Маја

Јездимир Радосављевић

Драги деко, говорио си да смо ми твој живот... Пут у миру, а ми ћемо и даље бити твој живот, јер живећеш у нашим сећањима, ту нам те никада неће одузети...

Лука, Немања и Ања

Колић Нада

Дана 30. марта 2014. године, навршава се четрдесет тужних дана од када ниси са нама, али си увек у нашим срцима.

Твој супруг Мирко и ћерка Гордана

СКАНДИНАВКА

224	ПРАСТА-НОВНИК БАЛКАНА	НОВОСТИ, НОВЕ СТВАРИ	НАША АТЛЕТИЧАРКА СА СЛИКЕ					
ВЕЛИКА РЕКА У ПАКИСТАНУ								
ГЛУМАЦ ПИТЕР								
ЖАЛОСНА ВРБА								
"РАДИО-ОЗВИЃАЧКА ГРУПА"								
	ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА СО БЕНЗЕНОВЕ КИСЕЛИНЕ							
ИМЕ ГЛУМЦА АФЛЕКА								
СЛОВО ГРЧКОГ АЛФАБЕТА								
КОНАЦ				СТАНОВНИК НЕПАЛА	ИМЕ ГЛУМИЦЕ ЖИРАРДО	"ЗОНА ОДБРАНЕ"	ВРШИЛАЦ ИСПЛАТЕ	СТОИЧАРИ
"ЗАПАД"		БОГАТАШ АРИСТОТЕЛ						
		ОДРЕЂИВАЧ ТРАСЕ ПУТА						
ПРЕФИ-ЊЕНО ПОНАШАЊЕ								
ГРУПА СЕМИТСКИХ НАРОДА						ПОЖАРЕВАЦ		
						АРГЕНТИН. ДРЖАВНИЦА		
ТАТЈАНА ОДМИЛА					ЕЛИЈА КРАЂЕ			
					ОПШИРНИ ПИСАНИ ИЗВЕШТАЈИ			
НАПРАВЕ ЗА МЕРЕЊЕ МАЛИХ ДУЖИНА	МЕСТО КОД МЛАДЕНОВЦА							
НАПАСТИ СВОМ СНАГОМ								
ОДЛИВАТИ СЕ								ЧОВЕК С АЗИЈСКОГ КОНТИНЕНТА
ТАМНИ ДЕО ДАНА				СВЕЖАЊ, ДЕЊАК				
				ГРАД У ЦРНОЈ ГОРИ				
СИМБОЛ ИРИДИЈУМА				ВРСТА ДРАГОГ КАМЕНА				
				СЛАВНА АМЕРИЧКА РОК ГРУПА				
"ЈУГ"	СТУБОВИ ШКОТСКИ ПЛЕМИЊ							
УКРЦАЈ						"ЈАПАН"		
						ГОРДАН КИЧИЋ		
ГРАД У КАЛИФОРНИЈИ								
ЖИВОТИЊСКИ НАГОН								

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1			■											■		
2								■							■	
3					■								■			
4	■			■						■						
5		■						■								
6														■		
7								■								
8																
9										■						
10																
11								■								

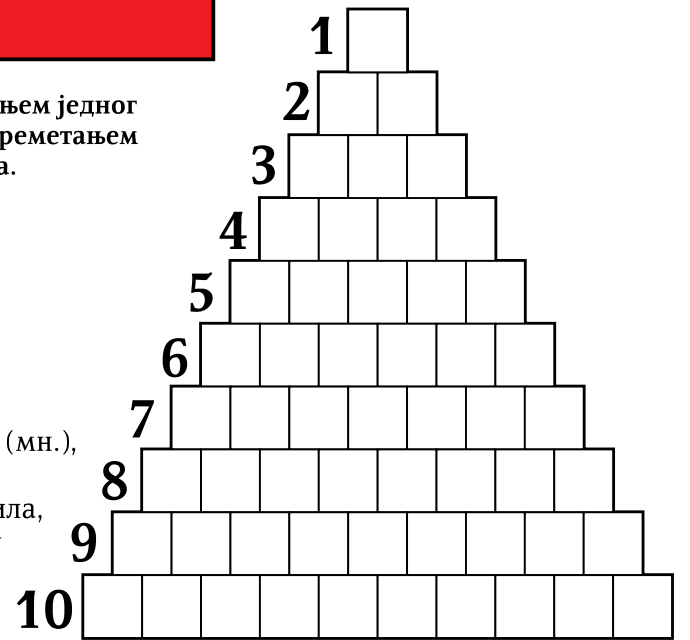
ВОДОРАВНО: 1. Иницијали редитеља Наве - Жена која нема стида - Ове године (скр.), 2. Каишар - Врста зачинског производа - Предлог, 3. Новчани допринос - Отров за мишеве - Спокој, 4. Немачки предлог - Одломљени комад стене - Део тела човека (мн.), 5. Етвеш (озн.) - Део система за напајање водом, 6. **Име и презиме глумице са слике** - Повратна заменица, 7. Бивши атлетичар Ненад - Знак у хороскопу, 8. Водена животиња, делфин, 9. Одвајање, растајање - Келвин (озн.), 10. Унутрашњост неке зграде (мн.), 11. Стари, антички предмети - Неодбрањиви тениски ударац.

УСПРАВНО: 1. Наш реп музичар, Далибор Андонов - Хитно, брзо, 2. Данијела одмила - Грчки митски јунак, 3. Присталица монотеизма, 4. Бекство - Америчка глумица Ен, 5. Енглески облик имена Ана - Мајстори за карике, 6. Становници старе Самарије, 7. Стаза за рекреативно трчање - Непер (озн.) - Глумица Рејчел, 8. Исток (скр.) - Шевар (мн.), 9. Биће са две ноге - Симбол радијума, 10. Који нема дар говора - Америчка глумица Олимпија, 11. Малајац са Филипина, 12. Помаде и мелеми на бази воска, 13. Коњ у епским песмама - Сила, снага, 14. Американац (жарг.), 15. Округло слово - Пркос, 16. Померање предмета употребом снаге.

ПИРАМИДА

Нова реч се добија додавањем једног слова претходној речи и премегањем преосталих слова.

- Лука (скр.),
- Римски број 51,
- Лака свилена тканина,
- Прастановник Италије,
- Одашиљати,
- Појава на води (мн.),
- Тешки, непотребни терет (мн.),
- Проучавалац Кабале,
- Наука о кретању пројектила,
- Стручњаци за балканску културу.

ФУДБАЛСКИ АНАГРАМ

ПА, ВРИ! ГОЛЕАДА! **А=П**

Решење:

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: препонаш, ракијати, еф, телад, нападан, алогизам, питон, са, р, препис, есла, оја, олак, олак, натопи, р, урастати, те, тимар, и, бачија, султанат, емпирици.
ОСМОСМЕРКА: крагујевац.
СУДОКУ: а) 519-682-347, 482-137-695, 736-459-128, 254-861-973, 678-293-514, 193-745-286, 367-914-852, 841-526-739, 925-378-461. б) 781-965-324, 692-483-517, 534-127-698, 965-742-831, 348-619-275, 217-358-946, 879-531-462, 156-294-783, 423-876-159.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○

				5			
		7	6		1	9	
1		9			2		
4	5						6
2				4	7		
				2			7
6	1						
				5	7	3	8

НИВО ТЕЖИНЕ ●●●●

		2	6	3			
	9		7				
4		5	8			1	
		7				4	6
3	4			9	2		
	7		1			9	4
						3	8
5			2				

„ПЕСНИК СВОЈЕ СУДБИНЕ ИЗ КРАГУЈЕВЦА”

Споменик за Драгишу Недовића

Манифестација „Тачно у подне” о животу и делу Драгише Недовића у Кутку за квалитетно старење Црвеног крста окупила је преко стотину пензионера и учесника. Много детаља могло се видети на видео презентацији и изложби фотокопија личних докумената и фотографија из његовог живота. Живот највећег српског текстописца народне музике најбоље је

ног издања моје књиге „Драгиша Недовић – живот и дело” и представљање аутора драме „Последња жеља” професора Николе Теофиловића. Драма „Последња жеља” је настала из замало изгубљене строфе великана југословенске песме за коју је аутор добио другу награду драмских уметника „Бранислав Нушић”. Желим да што шири аудиторијум и Крагујевча-

ПРОФЕСОР ДРАГАН БАТАВЕЉИЋ

комозиторима из братских југословенских република. Емитују се на свим електронским медијама, изводе уживо у кафанама и на народним весељима. Ауторство „барда српске народне музике” не желе да признају људи из професије из интереса или националног поноса. Публика која не

МУЗИЧКА СЕКЦИЈА „КУТКА ЗА КВАЛИТЕТНО СТАРЕЊЕ”

описао он сам кроз своје песме. Прво је запева музичка секција Кутка за квалитетно старење амбијенталне песме Шумадије и Далмације, „Крца – крца нова кола” и „Кад си била мала Маре”, уз звуке хармонике Росвите Тополац. Аматере су заменили професионалци Батке, Маша, Вукас и Жића песмом „Јесен стиже, ја се не ожени” и њоме пробудили усмену и енергију времешних учесника која се завршила колом.

У ресторану Нептун пре месец дана одржана је промоција допуње-

ни преко „ју тјуб” презентација које сам и овде представио и живим свиркама схвати обимност и величину Драгишних текстова. Надам се повољној клими да овај уметник добије и свој споменик у Крагујевцу, рекао нам је професор Правног факултета у Крагујевцу др Драган Батавељич.

Песме и мелодије Драгише Недовића настале половином прошлог века и раније одмах су прихваћене као „народне” или приписане славнијим

ПЕНЗИОНЕРИ УЖИВАЈУ У МУЗИЦИ

може да прихвате „турбо фолк естраду” и даље има заједнички језик са хитовима „песника своје судбине из Крагујевца”, од којих је и данас најславнија „У лијепом старом граду Вишеграду”.

Надимак, презиме и име

ПРЕФЕРАНС

ПРОЛЕЋНО ПРВЕНСТВО
КРАГУЈЕВАЧКЕ ЛИГЕ

Надимак, презиме и име	Укупно		8. коло		
	Бод	Супа	Сто	Бод	
1 Буђони, Раденковић Ненад	42,8	3524	1	5,3	398
2 Грк, Данас Иван	32,9	2014	1	3	90
3 Терка, Ђорђевић Раде	30,9	2410	2	5,3	340
4 Срце, Ненадић Драган	30,7	1230	2	2,9	-52
5 Дача, Вујисич Данило	29,1	1502	3	5,5	504
6 Сале, Ђорђевић Саша	28,9	1568	4	5,5	658
7 Живковић Стефан	28,4	1658	3	2,8	-122
8 Мића, Ђорђевић Милован	28,3	1328	1	0,5	-488
9 Лаза, Лазаревић Славољуб	28,0	734	5	5,1	104
10 Шаба, Драгојевић Зоран	27,5	-308	6	5,1	174
11 Рака, Станић Радован	26,9	1466	4	3,4	464
12 Туца, Туцаковић Бранко	26,6	2184	2	0,7	-288
13 Гајић Марко	25,8	628	7	5,5	926
14 Професор, Марковић Мирко	25,8	464	5	2,9	-12
15 Муша, Николић Драган	25,4	-98	3	0,6	-382
16 Ђоле, Ђорђевић Зоран	24,6	1094	8	5,5	578
17 Паки, Јеврић Милан	24,5	-986	6	3	88
18 Мића, Мартиновић Милорад	24,1	1914	5	0,9	-92
19 Гаја, Гајић Војкан	23,7	280	9	5,5	720
20 Шоне, Николић Ненад	23,4	66	4	0	-1122
21 Рајко, Радосављевић Радисав	23,2	-72	10	5,5	562
22 Гуки, Васиљевић Зоран	22,8	-902	8	2,8	-178
23 Даре, Филиповић Дарко	22,6	-524	7	2,6	-338
24 Маре, Маринковић Милан	21,7	312	6	0,7	-262
25 Крапа, Богдановић Мирослав	21,3	-216	7	0,4	-588
26 Меца, Петровић Радоје	20,9	-774	11	5,3	336
27 Кеша, Стевановић Горан	20,9	-808	9	2,8	-134
28 Мика, Стевановић Милован	20,4	-950	10	3,5	538
29 Аца, Данас Алесис	19,2	-632	12	5,5	574
30 Андрић Дејан	18,9	-810	8	0,6	-400
31 Лија, Милојевић Александар	18,8	-852	11	3,3	314
32 Срба, Николић Србислав	18,6	-1060	9	0,4	-586
33 Машинац, Стевановић Горан	17,2	-2050	10	0	-1100
34 Миша, Симић Миљисав	16,7	-924	12	2,7	-230
35 Лаза, Лазаревић Мирвољуб	16,1	-1866	11	0,3	-650
36 Веса, Весовић Миодраг	15,8	-1768	12	0,6	-344
37 Везмар Предраг	13,9	-1656	13	3	50
38 Ушке, Николић Небојша	13,5	-1392	13	5,5	1108
39 Гале, Вученовић Драган	12,5	-3520	13	0	-1158

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ

од 27. марта до 2. априла

Четвртак
27. март

СТАЊЕ СТВАРИ

20.00	Стање ствари
07.00	Лутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Скрати р. □
11.00	Грех и срам р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Кућица у цвећу р.
13.00	Музички програм
14.00	Женски рецепти за кризу р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Вино и виноградарство р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Скрати □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм р.
20.00	Стање ствари
21.00	Излог страсти
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Грех и срам □
23.30	Атлас
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Петак
28. март

КАО И ДРУГИ

20.00	Као и други
07.00	Лутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Скрати р. □
11.00	Грех и срам р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	АБС шоу р.
13.00	Музички програм
14.00	Стање ствари
15.00	Цртани филм р.
15.30	Атлас р.
16.00	Вести
16.05	Серија р. □
17.00	Моја Шумадија
18.00	Скрати □
18.45	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Као и други
20.30	Нокаут
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Грех и срам □
23.30	Megaфоп Music
00.00	Вести
00.35	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Субота
29. март

09.05	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
10.00	Megaфоп Music р.
11.00	Путујуће приче р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг р.
13.00	Кућица у цвећу
13.30	Fashion files
14.00	Shopping avantura
15.00	Документарни програм
16.00	Вести
16.05	Гимназијалци р. □
18.00	Као и други р.
18.30	Нокаут р.
18.50	Крагујевац престоница
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Лек из природе
20.30	Илузиониста
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	АБС шоу
23.00	Гимназијалци □
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

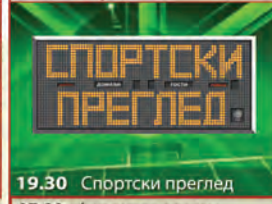
Недеља
30. март

12.05	Шумадијски праг
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Све о животињама р.
10.00	Документарни програм
11.00	Кућица у цвећу
11.30	Лек из природе р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг
13.00	Агродневник
14.00	Шумадијске зимске игре
16.00	Вести
16.05	Гимназијалци р. □
18.00	Путујуће приче
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стаклено звоно
20.30	Све о животињама
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	Култура
23.00	Гимназијалци □
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Понедељак
31. март

19.30	Спортски преглед
07.00	Лутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Скрати р. □
11.00	Грех и срам р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Стаклено звоно р.
13.00	Музички програм
14.00	Shopping avantura р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	G.E.T. Report
16.00	Вести
16.05	Серија р. □
17.00	Мозаик
18.00	Скрати □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Спортски преглед
20.00	Фудбал:
21.00	Доњи Срем – Раднички
22.00	Хроника 2
22.30	Грех и срам □
23.30	Рукомет:
23.30	Раднички – Морава
01.00	Вести у полувремену
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак
1. април

20.00	Жива црква
07.00	Лутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Скрати р. □
11.00	Грех и срам р. □
12.00	Вести
12.05	Агродневник р.
13.00	Музички програм
14.00	Фудбал:
15.00	Доњи Срем – Раднички
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Скрати
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Жива црква
20.30	Суграђани
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Дадилца Ана □
23.30	Мали фудбал:
23.30	Врање – Економица
01.00	Вести у полувремену
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Среда
2. април

20.00	Комунални сервис
07.00	Лутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Скрати р. □
11.00	Грех и срам р. □
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Култура р.
13.00	Музички програм
14.00	Здравље је лек р.
14.30	Суграђани р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Fashion files р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Скрати □
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Комунални сервис
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Дадилца Ана □
23.30	Вино и виноградарство
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

ПЛИВАЊЕ

Илија
шампион
државе

ДЕО ЕКИПЕ "ЦРВЕНИХ"

ПРВЕНСТВО Србије за пионире и млађе пионире, одржано за викенд у Зрењанину, где је у обе конкуренције наступило близу 600 пливача, крагујевачким представницима донело је чак 11 медаља.

Најуспешнији је био пионир Радничког, Илија Стевановић, државни првак у дисциплини 800 метара краул. Уз то, он је освојио и сребро на дупло краћој деоници, те бронзане медаље на 50 и 200 метара истим стилем.

Вицешампион постао је његов клупски друг Милош Карић на 100 метара мешовито, које је бронзу узео на 100 метара краул. У тој конкуренцији, пливачица Пирата, Кристина Шљивић, била је трећа на 100 прсно.

Код млађих пионира до сребра је стигао Давид Шапић на 50 краул, док је бронза припала Ањи Стевић на 100 делфин. Овом двојцу Пирата придружио се и такмичар Фоке, Димитрије Петрушић, сребром на 100 делфин и бронзом на 50 краул.

У екипном пласману, по броју освојених медаља међу пионирима Раднички је заузео дванаесто, а Пират двадесет друго место, док су у млађој узрасној категорији Фока и Пират поделили 16. место.

В. У. К.

КУП СРБИЈЕ

Економца
против
Економца

ЖРЕБ четвртфинала фудзалског Купа Србије, у коме су се, по први пут у историји овог спорта, наша два клуба из једног града, хтео је тако да се управо те две екипе и састану. Тако су, јуче, снаге одмерили старији и млађи "студенти" - Економца и Економца Б.

У осталим утакмицама четвртфинала Купа Србије састали су се: Земун - САС Марбо (Зрењанин), Пирот - Бечеј и Врање - Коперник (Ниш).

Прволигашима
одложено

ФУТСАЛСКИ савез Србије донео је одлуку да се 16. коло Прве фудзал лиге, које је било планирано да се одржи прошле недеље, одложи због окупљања репрезента-

ОДБОЈКА

ПОЧЕЛО ПОЛУФИНАЛЕ ПЛЕЈ-ОФА РАДНИЧКОГ И ЗВЕЗДЕ

Први утисци - мрка капа

ДРУГА УТАКМИЦА

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА - РАДНИЧКИ 3:0

БЕОГРАД - Хала: СЦ „Спорти еко“. Гледалаца: 150. Судијер: Баланцић и Миљковић (Београд). Резултати по деоницама: 25:22, 25:13, 25:21.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Мунћан 7, Стојковић, Перић, Стоиловић 11, Гмишровић 7, Којривица 10, Милушиновић 8, Р. Јовановић, Пејковић 13, Н. Јовановић, Буцуљевић 4, Вујић (либеро).

РАДНИЧКИ: Премовић, Јовановић 3, Пројић 2, Перовић 5, Стивановић 3, М. Илић, У. Илић 16, Максимовић 5, Блајковић 6, Пантелић (либеро).

СВАКАКО тренутно најбољи састав у земљи у прве две утакмице одрадио је велики посао. Београђани су искористили предност домаћег терена и неспорно бољу екипу, те су, како стоје ствари, готово пребринули полуфиналне бриге.

Разлика у квалитету два састава била је сасвим видљива у првом мечу. Додуше, покушавали су Крагујевчани, једним делом меча и успевали да се приближе фаворизованом домаћину, но то ипак није било довољно за, макар, један сет. Најближи његовом освајању били су у средишњој деоници, када је виђена и најбоља одбојка. Држали су се до самог краја, али је искуство и много бољи пријем домаћина пресудио. У остала два сета Звезда је играла рутински, користивши своје предности на најбољи могући начин. Сталном тензијом и много бржом игром стварали су недостижну предност за ривала.

У другом мечу тешко је шта више могло да се очекује због изостанка, услед болести и повреда, најпре прве примачке дијагонале Ђировић-Вуловић, док су Пантелић, Пројић и Милан Илић „ровити“ били у саставу. Домаћин је то знао да искористи, одиграо онолико „тврдо“ колико је требало за победу, и са великим олакшањем долази у Крагујевац на наставак серије. Најјачи отпор гости су пружили у последњем сету, чак били у предности добрим делом, но у финалу нису издржали.

Трећи меч игра се у петак, а уколико га Раднички добије, наредни је заказан за недељу. У оба домаћина је крагујевачки састав.

М. М.

ПРВА ЛИГА - Ж

Раднички натенане кроји врх

РЕЗУЛТАТИ крагујевачког Радничког у сусретима са најбољим екипама у такмичењу, како за сада стоје ствари, одредиће позиције на врху табеле. Победом над имењаким из Београда у прошлом колу довео је на врх екипу Крагуја, а затим је у међусобном сусрету савладао и вратио на

другу позицију.

Резултат у градском дербију, у коме је Крагуј био домаћин, гласио је 1:3, по деоницама 24:26, 29:27, 12:25, 23:25. Велика борба виђена је у хали у Великом Парку, а превладала је способност гошћи да се, после изгубљеног другог сета снажно врате у меч и предност

дефинитивно пребаце на своју страну.

Два кола пре краја Крагуј поново заостаје бод за београдским Радничким, док је крагујевачки у средишњој табели. У претпоследњем колу Крагуј игра са Црнокошом у Косјерићу, а наш Раднички дочекује екипу Либерера из Чачка.

М. М.

ФУТСАЛ

ОБРТ У ГРАДСКОМ ДЕРБИЈУ

Бодови - Машинцу

ФУТСАЛСКИ друголигаш Машинца, иако је на терену изгубио утакмицу 16. кола против Економца Б резултатом 5:1, ипак ће тај сусрет добити 3:0, службеним резултатом.

Наиме, на седници директора Друге фудзал лиге, групе Запад, која је одржана прошлог петка, донета је одлука да се исход овог сусрета региструје у корист Машинца због пријаве коју је овај тим поднео поводом наступа Нинослава Алексића за Економца, који је био под казном забране играња.

Тако је одлучено да се друга екипа "студената" казни и са додатних 30 хиљада динара, као и одузимањем једног бода, док је Алексићу одређена новчана казна у износу од 10 хиљада динара и једна утакмица неиграња. Кажњен је и технички секретар клуба Драгољуб Јовановић са осам месеци забране вршења дужности.

Оваквим епилогом, а пре одигравања утакмица претпоследњег кола, прошле недеље, Машинца је са 38 бодова претекао на табели директног ривала за пласман у виши ранг чачанску Фонтану, која има бод мање.

ције Србије и одигравања две пријатељске утакмице са репрезентацијом Црне Горе.

Фудзалски савез ће накнадно донети одлуку о датуму одигравања утакмица 16. кола, а овог викенда на програму је редовно, 17. коло, званично претпоследње што се овогодишње сезоне тиче. Економца ће зато сутра угостити тим нишког ВИК Наисуса.

Сами упрскали

НЕРЕШЕНИМ резултатом у претпоследњем, 17. колу Друге фудзал лиге Србије, група Запад, у Ваљеву са екипом РБ - 0:0, Машинца је додатно закомпликовао свој статус и поприлично угрозио другу позицију на табели која води у бараж за попуну Прве лиге, а до које је дошао после регистрација утакмице са Економцом службеним резултатом 3:0.

Чачани су играли код куће у понедељак увече са екипом из доњег дела табеле Рашком, и вероватно је да ће укњижити нове бодове јер имају мотива на претек, тим пре што се много прашине дигло око тога шта се стварно дешавало у односима два крагујевачка друголигаша.

Како год да било, завршница овог такмичења довешће очигледно до кулминације, нарочито ако се има у виду да ће се ове недеље, у сали Друге крагујевачке гимназије, у оквиру последњег 18. кола састати баш ове две екипе, Машинца и Фонтана, и тако директно одлучити о томе ко ће на крају освојити друго место.

Економца Б своју утакмицу 17. кола играо је у понедељак увече у Ужицу са истоименом екипом. И, наступајући са свега шест играча, доживео је нови првенствени пораз (1:2).

С. М. С.

ПРВА УТАКМИЦА

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА
- РАДНИЧКИ 3:0

БЕОГРАД - Хала: СЦ „Спорти еко“. Гледалаца: 150. Судије: Ројић (Ужице), Лазаревић (Шабац). Резултати по деоницама: 25:18, 25:23, 25:18.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Околић 10, Мунћан 5, Стојковић, Перић, Стоиловић 13, Гмишровић 2, Којривица 7, Милушиновић 1, Јовановић, Пејковић 19, Буцуљевић, Вујић (либеро).

РАДНИЧКИ: Ђировић 6, Премовић 1, Јовановић 2, Пројић (либеро), Перовић, Вуловић 8, Стивановић 1, М. Илић, У. Илић 11, Максимовић 2, Блајковић 10, Пантелић (либеро).

СТРЕЉАШТВО

Отишли
у Америку

СТЕВАН Плетикосић и Милутин Стефановић, крагујевачки стрелци, отпутовали су прекојуче са репрезентацијом Србије на први овогодишњи Светски Куп, који ће се одржати у америчком Форт Бенингу од 26. марта до 4. априла.

Њих двојица припреме су обавили на стрелишту у Крагујевцу, у Другој крагујевачкој гимназији, а од репрезентативаца ту су се спремали још Андреа Арсовић, Ивана Максимовић и Миленко Себић што се ваздушне пушке тиче, као и два такмичара пиштољем, Дамир Микећ и Димитрије Гргић.

Прошле године на овом Светском купу српски стрелци су освојили пет медаља (два злата, сребро и две бронзе), а наша репрезентација је по броју трофеја била одмах иза Кине.

Стрелце ове године очекују још три светска купа, у Минхену од 4. до 13. јуна, Марибору од 13. до 21. јуна и Пекингу од 1. до 7. јула, као и Првенство света у Гранди од 6. до 20. септембра, на коме ће се "вадити" прве олимпијске визе за Бразил.

Стева опет
најбољи

МЛАДИ стрелац крагујевачког клуба "Чика Мата", Стеван Јовановић, победник је Купа Србије у гађању ваздушном пушком у конкуренцији млађих јуниора, на такмичењу које је прошле недеље одржано у Смедереву.

Јовановић је после три кола Купа у финале ушао као други, али је одличним резултатом од 689 кругова остао иза себе вршњаке из Пирота и Јагодине.

На корак до шампионског трона били су и кадети Теодора Вукојевић и Марко Јовановић, а медаља је измакла и Невени Армуш у конкуренцији млађих јуниорки.

Назад за
Смедерево

ПО календару Стрелачког савеза Србије, за викенд на програму је Првенство централне Србије у гађању ваздушним оружјем, које се организује у Смедереву.

На овом такмичењу наступиће и крагујевачки стрелци у свим узрасним категоријама, од млађих јуниора и јуниора, преко кадета до сениора, у мушкој и женској конкуренцији.

С. М. С.

ОД ЧЕТВРТА ДО ЧЕТВРТА

ЧЕТВРТАК

РУКОМЕТ (Ж): Србија - Шведска, хала "Језеро" (20.00)

ПЕТАК

ОДБОЈКА: Раднички - Црвена звезда (Београд), хала "Језеро" (19.00)

ОДБОЈКА (Ж): Раднички - Либеро (Чачак), хала "Гордана Ботојевић" (20.00)

СУБОТА

КУГЛАЊЕ: Пак њромет - Технохемија (Београд), кулана Друје гимназије (11.00)

ФУДБАЛ (Ж): Тријумф - Спартак (Суботица), стадион Багњевца (14.30)

КОШАРКА (Ж): Раднички - Војводина (Нови Сад), хала "Гордана Ботојевић" (17.00)

ФУТСАЛ: Машинца - Фонтана (Чачак), сала Друје гимназије (18.30)

РУКОМЕТ: Раднички - Морава (Велика Плана), хала "Језеро" (19.00)

НЕДЕЉА

КУГЛАЊЕ: Воговод - Црвена звезда (Београд), кулана Друје гимназије (11.00)

ОДБОЈКА (евентуално): Раднички - Црвена звезда (Београд), хала "Језеро" (18.00)

РВАЊЕ**Девет одличја**

ТАКМИЧАРИ Радничког о својили су девет медаља, три златне и шест бронзаних, на првенству централне Србије, које је прошле недеље одржано у крагујевачкој хали "Језеро".

Најсјајнија одличја освојили су Миловановић, Поповић и Миодраг Јовановић, док су бронзане медаље отишле у руке Лазара Јовановића, Вукадиновића, Вујовића, Исаиловића, Милошевића и Малешевића.

Ово такмичење окупило је преко 100 такмичара из 15 клубова Србије.

Сребрни Ђорђе

КРАГУЈЕВАЧКИ рвач Ђорђе Пешут, освојио је сребрну медаљу као члан репрезентације Србије на прошлонедељном Међународном турниру у Загребу.

Пешут је забележио три победе до финала, у коме је поражен од домаћег, хрватског такмичара у борби за златну медаљу.

На турниру је учествовало 10 репрезентација из држава у окружењу.

Наступају сениори

БЕОГРАД је овог викенда домаћин првенства Централне Србије за сениоре.

На њему ће наступити и седморица рвача Радничког. С. М. С.

КАРАТЕ**Јуниор влада регионом**

НА квалификационом такмичењу у Чачку за Првенство државе у борбама и катама, међу 650 учесника из 57 клубова нашег региона, каратисти Јуниора освојили су највише медаља од свих - чак 37.

ВАТЕРПОЛО**БАЊИЦА - РАДНИЧКИ 9:10****Ненадани отпор**

БЕОГРАД - Базен: „Бањица“. Гледалаца: 150. Судије: Мишковић и Раковић-Крстићковић (Београд). Играч више: Бањица 7 (2), Раднички - Петрић: Раднички 1/1. Резултат по четвртинама: 3:3, 5:0, 1:4, 0:3.

БАЊИЦА: Османовић, Асановић 1, Јанковић, Рејановић 3, Радуловић 1, Бакић, Вучићевић 1, Андријевић 1, Јанковић, Гојовић 1, Лазаревић, Дурлевић, Касум.

РАДНИЧКИ КОН ТИКИ: С. Појовић, Младеновић, Б. Појовић, Корољак 2, Вуксановић 1, Миличић 1, Шормаз, Басара 1, Ђурковић, Ф. Филиповић 3, Марковић 1, Ђ. Филиповић 1, Ђерковић, Јевтић.

ПРЕТПОСЛЕДЊЕ коло националног ватерполо шампионата, донело је крагујевачким ватерполистима нову победу. Тежу него што се очекивало - 10:9 - али ипак заслужено.

Наступивши без неколицине најiskusнијих првотимаца, "црвени" су дозволили да их домаћин жестоко притисне. На полувреме су тако Београђани отишли су са изненађујућом предношћу од 8:3, пошто су у другој четвртини чак пет пута погодили гол гостију, док је њихов голман остао несавладан.

Мада ни пораз не би променио стање на табели, крагујевачки састав није дозволио да се Бањица поигра са његовим угледом. Постепено се ишло ка изједначењу, које је уследило при резултату 9:9, да би мало потом Ђорђе Филиповић донео победу Крагујевчанима.

Пред плеј-оф расплет, остало је да Раднички овог викенда дочека носилац Дунав, филијалу Војводине.

В. У. К.

РУКОМЕТ**НАПРЕДАК - РАДНИЧКИ 28:29****Победа вредна плеј-офа**

КРУШЕВАЦ - Хала: сјоршова. Гледалаца: 200. Судије: Стојковић (Ниш), Николић (Лесковац). Седморица: Напредак 7/6, Раднички 3/2. Искључења: Напредак: 6, Раднички 4 минути.

НАПРЕДАК: Радошевић, Јовановић 2, Бојановић 7, Ђурковић, Михајловић 3, Жујанац 8, Бабић 1, С. Миљковић, Рајичић, Гојковић, М. Миљковић, Милојковић, Зубић 7, Долић.

РАДНИЧКИ: Ристић, Милошевић 5, Жејарац, Спасић 2, Пралица 3, Босић, Јанићијевић, Гулећа 7, Грбовић 6, Пејровић, Миличић 1, Мошић, Јаћимовић, Томић, Шмић, Рајичевић 5.

ДА би се нашли у наступајућем плеј-офу, рукометашима Радничког била је неопходна победа над Напредком у Крушевцу, али и неуспех Спартака у дуелу са ни-

последњем колу, над Моравом из Велике Плана на свом терену, у шта се не сумња, обезбеди пласман у доигравање за титулу, јер имају за гол бољи однос у међусобним сусретима са Спартаком (20:18, 18:19).

С обзиром на "рачуницу", нашим рукометашима ништа друго није остало, него да у Крушевцу одиграју пуном снагом. Управо такво издање обезбедило им је вођство готово целим током утакмице, и сем неколико минута средином другог полувремена када су домаћини припретили стизањем на два гола заостатка (20:22), после мањка од седам, већих траговица у освајању два бода није било.

ДАНАС У ХАЛИ "ЈЕЗЕРО"**Репрезентативке Србије**

Од 20 часова, вечерас у хали "Језеро" женска репрезентација Србије играће квалификациону утакмицу трећег кола за пласман на Европско првенство против селекције Шведске.

У нашим редовима налазе се и три чланице Радничког, голман Јована Рисовић, десно крило Ивана Милошевић и дебитант - лево крило Сања Радосављевић.

В. У. К.

ПРВА "А" ЛИГА

13. КОЛО: Бањица - Раднички Кон Тики 9:10, Војводина - Црвена звезда 5:15, Партизан - Наис 20:10, Дунав - ЖАК 10:9.

Раднички	13	12	0	1	197:78	36
Црвена звезда	13	12	0	1	186:77	36
Партизан	13	9	0	4	180:86	27
Војводина	13	7	0	6	124:134	21
Бањица	13	6	0	7	122:139	18
Наис	13	2	1	10	89:154	7
ЖАК	13	2	1	10	93:193	7
Дунав	13	1	0	12	63:193	3

14. (последње) КОЛО: Раднички Кон Тики - Дунав, Наис - Војводина, ЖАК - Партизан, Црвена звезда - Бањица.

ЛИГА ШАМПИОНА**Јуче гостовао Шпандау**

У ОКВИРУ осмог кола Б групе Лиге шампиона, ватерполисти Радничког, по распореду, јуче су угостили немачки Шпандау.

Иако су "црвени" већ обезбедили наступ на финалном турниру, верује се да нова, осма победа није изостала, чиме би наш тим осигурао прво место у групи.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА (М)

21. КОЛО: Напредак - Раднички 28:29 Рудар - Југовић 36:33, Спартак - Железничар 28:28, Морава - ПКБ 27:22, Металопластика - Врбас (Јуче), Црвена звезда - Колубара 32:27.

Железничар	21	13	3	5	619:583	29
Ц. звезда	21	12	5	4	550:522	29
Металоплас.	20	12	4	4	529:440	28
Раднички	21	13	1	7	534:506	27
Спартак	21	12	3	6	525:509	27
Југовић	21	10	2	9	547:521	22
Рудар	21	10	1	10	506:524	21
Колубара	21	8	4	9	552:574	20
Напредак	21	8	1	12	561:564	17
Врбас	20	7	2	11	498:507	16
Морава	21	3	3	16	538:583	9
ПКБ	21	2	1	18	447:573	5
Партизан					плеј-оф	
Војводина					плеј-оф	

22. (последње) КОЛО: Раднички - Морава, Југовић - Црвена звезда, Колубара - Напредак, ПКБ - Металопластика, Врбас - Спартак, Железничар - Рудар.

ЈОВАНА РИСОВИЋ И ЗВАНИЧНО**Најбоља у Супер лиги**

ТРАДИЦИОНАЛНИ годишњи избор Рукометног савеза Србије и Спортског журнала, рукометаша крагујевачког Радничког, тачније голману Јовани Рисовић, донео је ласкаву титулу најбоље у домаћем првенству за 2013. годину.

И то сасвим оправдано, јер је реч о заиста изузетном голману, светског калибра, пред којим је несумњиво велика каријера на клупском, али и репрезентативном плану.

В. У. К.

СКИЈАЊЕ**Невена првакиња Србије**

КРАГУЈЕВЧАНКА Невена Игњатовић најбоља је скијаша Србије у слалому за 2014. годину у дисциплини слалом.

То је потврдила на националном шампионату одржаном на Копаонику, међутим освајањем другог места у трци отвореној за све учеснике. Победу је остварила, учествујући ван конкуренције, Чехиња Мартина Дубовска. Резултат наше шампионке вредео је 25,08 ФИС поена.

Као на траци

ПРОТЕКЛА недеља била је пренатрпана тркама у календару најбоље српске скијашаце, Невене Игњатовић. Чак седам пута излазила је на стазе у Словенији, Аустрији и Немачкој и забележила солидне резултате.

Најбољи јој је био слалом у аустријском Инеркремсу, где се наша на другом месту са 16,69 бодова. Солидни су били и велесламом у Крањској Гори и немачком Оберхоју, које је окончала као 11. и 15., са 29,72 и 23,90 бодова. Треба забележити и два друга места у словеначком Крвевцу, у супервелеслалому и суперкомбинацији, која су вредела 38,10 и 55,87 поена.

М. М.

БОКС**Петорица по медаље**

БОКСЕРСКИ клуб Раднички од данас до недеље биће на Појединачном првенству државе за сениоре и јуниоре.

На ринг у Лесковцу изаћи ће петорица сениора, Михајловић у категорији до 64, Анђелковић и Поповић до 69, Јовановић до 81 и Вукојичић до 91 килограма.

М. М.

КУГЛАЊЕ**Крајки за три чуња**

НИСУ имали среће куглаши Водовода у 17. колу Супер лиге Србије. Поражени су у Крушевцу од екипе Цар Лазар са 4,5:3,5 и свега три чуња разлике у коначном скору - 3.259:3.256.

Крагујевчани су током читавог меча били бољи ривал, а пре последње, четврте измене на стази, били су у предности за 34 чуња. У последњој серији подбацио је Јоксимић, па су домаћини дошли до бодова.

Пак промет је у Првој лиги Србије, група Центар, дошао до осме победе, савладавши екипу Трстеника са 7:1. Само шест чуњева недостајало је Видојевићу у последњем дуелу, па да наш састав забележи максималан учинак.

У последњем колу Водовод ће у недељу угостити београдску Црвену звезду, а Пак промет, дан раније, у истом термину, дочекује другопласирану Технохемију.

С. М. С.

КУП СРБИЈЕ**Крагујевчанке у полуфиналу**

ПРВЕ полуфиналисткиње Купа Србије, пошто су у петак, у четвртфиналу, убедљиво савладале Железничар у Инђији - 35:22 (18:9), постале су рукометашаце Радничког.

Дан и два касније исто су учиниле и екипе Јагодине, Књаз Милоша и Миленијума, чиме је постао познат квартет који ће се борити за пехар најмасовнијег српског такмичења.

Мушки састав "црвених", прилику да се нађе на финалном турниру Купа имаће у среду, 2. априла, када, такође у четвртфиналу, дочекује шабачку Металопластику.

Тог дана играју још: Рудар - Железничар, Врбас - Војводина и Југовић - Црвена звезда.

В. У. К.

**ПРВО УЧЕШЋЕ
КОШАРКАШИЦА
ШУМАДИЈЕ У
ЗАВРШНИЦИ КУПА**

Колико да се забележи

ПЛАСМАН кошаркашица Шумадије на завршницу Купа Србије "Милан Цига Васојевић", који је прошле недеље одржан у Лазаревцу, био је већ историјски успех, самим тим што су се Крагујевчанке нашле међу осам најбољих женских кошаркашких екипа у Србији.

У четвртфиналу имале су заиста тешко противника, екипу Радивоја Кораћа, како се на крају испоставило, овогодишњег освајача титуле (савладале Партизан у финалу), што им је давало мале шансе за нешто друго, осим часног учешћа у завршници овог такмичења. Београђанке су биле боље и убедљиве, што показује и победа од 31 коша разлике - 75:44. Ипак, судећи по игри у првом делу утакмице, кошаркашице Шумадије биле су сасвим равноправан ривал у првих 20 минута игре - 29:25.

У наставку Крагујевчанке су стале, Радивој Кораћ је у трећој четвртини направио серију од 21:0, а "зелене" су тек после осам минута постигле кош. И само минут касније још један, дакле четири поена за десет минута а стрелац је била Кристина Раковић. Тада је на semaфору већ стајало 54:29, и свима је било јасно која екипа иде даље.

Све у свему, историја кошарке забележиће учешће Шумадије у овом такмичењу на коме је одлично одиграла Јелена Ђулафић, постигавши 16 кошева, уз шест успешних скокова и три асистенције.

С. М. С.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Зай-аг“, 17. коло: Железничар - Рудар (К) 1:1, Победа Белошевац - Партизан (ББ) 4:2, Млади радник - Бане 0:0, Јасеница 1911 - Шайине 0:2, Полећ (Љ) - Слобода (Ч) 2:1, Мачва - Лозница 0:0, Крушик - Шумадија (А) 1:1, Селјак (М) - Јошаница 1:1.

Табела: Мачва 36, Полећ (Љ) 34, Железничар 34, Рудар (К) 31, Лозница 30, Шайине 26, Победа Белошевац 25, Јошаница 24, Селјак (М) 22, Бане 21, Јасеница 1911 20, Млади радник 18, Крушик 16, Шумадија (А) 16, Партизан (ББ) 14, Слобода (Ч) 4 бода.

18. коло: Бане - Победа Белошевац (недеља, 14.30), Рудар (К) - Селјак (М), Јошаница - Крушик, Шумадија (А) - Мачва, Лозница - Полећ (Љ), Слобода (Ч) - Јасеница 1911, Шайине - Млади радник, Партизан (ББ) - Железничар.

Зона „Морава“, 17. коло: Карађорђе - Мешалац 1:2, Слобода (Г) - Трејча 2:1, Орловац - Мокра Гора 0:0, Тушин - Славија 1:0, Рудар (Б) - Водојажа 3:0, Таково - Шумадија 1903 0:2, Полећ (Т) -

Драичево 2:2, Омладинац - Арсенал 3:2.

Табела: Шумадија 1903 44, Мокра Гора 37, Таково 31, Славија 27, Орловац 26, Полећ (Т) 26, Омладинац 25, Мешалац 23, Тушин 21, Водојажа 20, Рудар (Б) 19, Карађорђе 19, Слобода (Г) 18, Трејча 17, Драичево 14, Арсенал 9 бодова.

18. коло: Мокра Гора - Слобода (Г) (субота, 14.30), Шумадија 1903 - Рудар (Б) (недеља, 11.00), Арсенал - Полећ (Т), Водојажа - Тушин, Славија - Орловац (недеља, 14.30), Мешалац - Омладинац, Драичево - Таково, Трејча - Карађорђе.

Прва брдска лига, 17. коло: Маршић - Виногради 5:2, Јагран - Селјак (МП) 2:2, Партизан (Ц) - Будућност 2:1, Србија - Шумадија 1:2, Корићани - Слоја (Д) 1:0, Колонија - Ђава 3:2, Јединство - Бајремар 3:1, Сушица - Шумадија (Ч) 3:0.

Табела: Партизан (Ц) 42, Сушица 37, Јагран 37, Јединство 31, Колонија 29, Маршић 29, Слоја (Д) 24, Ђава 22, Шумадија 21, Бајремар 20, Будућност 20, Корићани 20, Селјак (МП) 17, Србија

14, Виногради ДБ 10, Шумадија (Ч) 3 бода.

18. коло: Шумадија - Партизан (Ц), Слоја - Маршић (субота, 16.00), Ђава - Корићани (недеља, 11.00) Будућност - Јагран, Селјак (МП) - Сушица, Шумадија (Ч) - Јединство, Бајремар - Колонија, Виногради ДБ - Србија (недеља, 16.00).

Друга брдска лига, 17. коло: Младосић Теферич - Шумадија 1934 1:2, Бошњак - Селјак (Ц) 4:1, 21. октобар - Застава 1:1, Хајдук - Кушлово 0:3, Жежељ - Борац (Д) 2:1, Кременац - Азбест 0:2, Кошутњак - Слоја (Л) 2:0. Слобода је била Младосић.

Табела: Хајдук 37, Младосић 33, Борац (Д) 32, Кушлово 29, Селјак (МП) 29, Слоја (Д) 27, Бошњак 25, Жежељ 24, 21. октобар 23, Шумадија 1934 15, Младосић Теферич 15, Застава 15, Кошутњак 15, Азбест 10, Кременац 5 бодова.

18. коло: Борац (Д) - Хајдук, Застава - Младосић (субота, 16.00), Шумадија 1934 - Кошутњак, Слоја (Л) - Кременац, Азбест - Жежељ, Кушлово - 21. октобар, Селјак (Ц) - Младосић Теферич (недеља, 16.00). Слобода је Бошњак.

КОШАРКА

РАДНИЧКИ - ЗАДАР 79:74

Најзад победа

ПОСЛЕДЊИ меч у овогодишњем јадранском такмичењу на свом терену Раднички је једва на крају добио, и тако за мрвицу уклања више него горак горак укус који је оставио у овој сезони на Јадрану. Ривал је био једна од ретких лошијих екипа од наше, мада је њихов мотив, а то је борба за опстанак, био велики.

Тако је и кренула утакмица. Хрватски састав одлепио се на осам поена разлике у шестом минуту и предност углавном држао на својој страни целих 24 минута. Када су се домаћи најзад сетили да би требало помало да одиграју одбрану, ствар се преокренула. Из тога се изродило неколико контри, једино тако су и могли да убацију за два поена због већ познате „посвећености“ тројкама, те је ток утакмице преокренут. С друге стране, Задранци су промашивали зицере и слободна бацања и тиме давали ветар у леђа ривалу. Ипак, без необјашњивих потеза није могло, па је прилика за одвајање на двоцифрену разлику пропуштена због бесомучне журње по терену када за тим није било никакве потребе. Код последњег покушаја гостију да дођу до егала одговорност је преузео Млађан, погодио неколико тешких шутева и одвео свој тим ка победи.

Ипак, мора се рећи да одавно у Крагујевцу није виђена лошија утакмица. Толики број „глупости“, неразумљивих потеза и почетничких грешака стварно је тешко сакупити на једном месту, а у понедељак је управо нешто тако виђено. Остаје још један меч, игра се у суботу, са македонским представником у Скопљу.

М. М.

Фото: kkradnicki.rs

ПРВА ЛИГА - Ж

Време за нове успехе

ПОСЛЕ паузе у првенству Прве женске

лиге, због завршнице домаћег Куп такмичења, овог викенда наставља се такмичење одигравањем утакмица 24. кола. Крагујевчанке Раднички у гостију у суботу, у хали „Гордана Гоца Богојевић“, екипу но-

восадске Војводине, док Шумадија гостује Јагодина.

Крагујевчанке екипе, напосмат, имају нешто лакше противнике, па је реално очекивати нове првенствене бодове.

С. М. С.

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 - РАД 2:1

Прва ласија

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: „Чика Дача“. Гледалаца: 1.000. Судија: Новица Анђеловски (Кацарево). Стрелци: Бељић у 40. и Силевић у 45. за Раднички 1923, а Симић у 76. минути за Рад. Жути картиони: Силевић (Раднички 1923), Радојевић (Рад).

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Адамовић (ог 73. Неговић), Бубања, Тинтор, Марић, Бељић, Кривокапић,

АКО се битисање Радничког у Супер лиги сведе на опстанак у истој, а не на још давно помињане европске аспирације, онда је прошлесуботња победа против београдског Рада на „Чика Дачи“ - 2:1, добар корак „црвених“ ка остварењу таквих минималних амбиција. Другачије гледано, све се може свести на констатацију да је савладан „фењераш“ на свом терену, крхким скором.

Како било, прва пролећна победа фудбалера Радничког 1923, остварена је

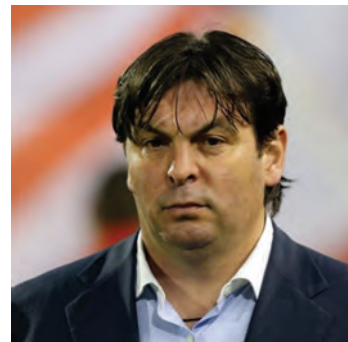
бољом игром у првом полувремену. Иако су гости кренули офанзивно, што је Ињац умало капитализовао, Кнежевић је присутне, погодивши пречку у 6. минуту, увео у период у коме је „царевао“ Раднички. Даље прилике по том нису искористили Тинтор, па Адамовић, опет Кнежевић, и тек у 40. минуту стигао је погодак. Тада, на Адамовићев центаршут лопта стиже до Бељића, а овај вара противника и са ивице петерца погађа мрежу.

Убрзо се указала шанса и за Београђане, али Ињац сада главом не успева да савлада Чанчаревића.

А салдо голова на конту дома-

Видовић, Кнежевић (ог 86. Миљуш), Силевић (ог 90. Чадићевски), Појовић.

РАД: Даниловић, Милошевић, Силевић (ог 46. Бабић), Колунија, Лазевски, Расивојевић, Мараш, Срећковић (ог 66. Ожеговић), Симић, Луковић (ог 48. Радојевић), Ињац.

РИСТАНОВИЋ НА КЛУПИ

Задатак

- опстанак

Крајкоштрајно нагањање ко ће, после оставке Иванчевића, бити нови тренер фудбалера Радничког 1923, окончано је једноласном одлуком управе да поверење поклати Предрагу Ристићу.

Иако су у ојцији били и помињани Нешко Миловановић, коме недостигаје профи лиценца, као и Небојша Милошевић, иредност је добио башевански, резултатски не баш успешни шеф струке Јавора.

В. У. К.

АБА ЛИГА

25. КОЛО: Раднички - Задар 79:74, Цедевита - Игокеа 74:60, Солнок - Мега Визура 61:66, Црвена звезда - МЗТ Скопље 87:77, Олимпија - Крка 65:57, Широки - Цибона 73:84, Будућност - Партизан 61:65.

Црвена звезда	25	21	4	1941:1658	46
Цедевита	25	19	6	1849:1725	44
Партизан	25	17	8	1760:1609	42
Цибона	25	17	8	1934:1843	42
Будућност	25	15	10	1835:1759	40
МЗТ Скопље	25	12	13	1877:1879	37
Игокеа	25	12	13	1788:1875	37
Крка	25	11	14	1742:1743	36
Олимпија	25	11	14	1713:1727	36
Мега Визура	25	11	14	2019:2036	36
Раднички	25	9	16	1882:2012	34
Солнок (-1)	25	8	17	1726:1864	32
Широки	25	6	19	1729:1883	31
Задар	25	6	19	1699:1881	31

26. (последње) КОЛО: МЗТ Скопље - Раднички, Игокеа - Широки, Цибона - Црвена звезда, Задар - Олимпија, Крка - Солнок, Мега Визура - Будућност, Партизан - Цедевита.

Црнокоса за тренинг

ДЕСЕТОДНЕВНУ паузу између два кола у регионалном такмичењу Кошаркашки клуб Раднички искористио је за уигравање редова.

Ривал је у „Језеру“ био четвртопласирани тим Кошаркашке лиге Србије, Црнокоса из Косјерића, а резултат више него убедљив, 100:69, по четвртинама 25:23, 26:20, 27:13, 22:13. Најефикаснијим се показао Марко Мариновић са 18 поена, Душан Млађан је забележио 16, а Сава Лешић 15.